



വയനാട് ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്

അരികെ



ARIKE

Always @ Reach to
Inspire & Knowledge
Empowerment

SOCIOLOGY

Chapter 1

Introduction to Indian Society

ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിന് ഒരാമുഖം

Prior Knowledge and Sociology (മുന്നറിവും സാമൂഹ്യ ശാസ്ത്രവും)

- സമൂഹത്തെ കുറിച്ചുള്ള മുന്നറിവുകൾ എല്ലാ വ്യക്തികളിലുമുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ ഒരു പുജ്യത്തിൽ നിന്നല്ല സാമൂഹ്യ ശാസ്ത്രം തുടങ്ങുന്നത്.
- കുടുംബം, സമൂഹം, സ്കൂൾ തുടങ്ങിയവ ഇത്തരം മുന്നറിവുകൾ രൂപപ്പെടുത്താൻ സഹായിക്കുന്നു.
- സാമൂഹ്യ ശാസ്ത്രം പഠിക്കുമ്പോൾ ഇത്തരം മുന്നറിവുകൾക്ക് ഗുണങ്ങളും ദോഷങ്ങളും ഉണ്ടാവാറുണ്ട്.

ഗുണങ്ങൾ

- സാമൂഹ്യ ശാസ്ത്ര പഠനം എളുപ്പമാക്കുന്നു
- നിത്യജീവിതവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്നു.

ദോഷങ്ങൾ

- സമൂഹത്തെ കുറിച്ച് മുമ്പ് പഠിച്ച ചില കാര്യങ്ങൾ നാം മറക്കേണ്ടതുണ്ട് (Unlearn).
- സാമാന്യബോധമുപയോഗിച്ച് ചുറ്റുപാടിൽനിന്നും നാം ആദ്യം മനസ്സിലാക്കിയ കാര്യങ്ങൾക്ക് ശാസ്ത്രീയ അടിത്തറയുണ്ടാവില്ല.
- സാമാന്യബോധമുപയോഗിച്ച് പഠിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ഭാഗിഗമായി മാത്രമേ സത്യമുണ്ടാവുകയുള്ളൂ.
- ഇത്തരം ഭാഗിക അറിവുകൾ പലപ്പോഴും തടസ്സം സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

Self Reflexivity (സ്വയം പ്രതിഫലനം)

- ഇത് ആത്മ പരിശോധന നടത്താനുള്ള കഴിവാണ്.
- മറ്റുള്ളവർ നിങ്ങളുടെ പഠനം എങ്ങനെ വീക്ഷിക്കുന്നുവെന്ന് ഇതു കാണിച്ചുതരുന്നു.
- പുറമെ നിന്നുകൊണ്ട് സ്വയം വീക്ഷിക്കാനും ഇത് നിങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

Social Map (സാമൂഹിക ഭൂപടം)

- സമൂഹത്തിൽ ഒരു വ്യക്തിയുടെ സ്ഥാനം എന്താണെന്ന് ഇത് കാണിച്ചുതരുന്നു.
- സമൂഹത്തിലെ മറ്റുള്ളവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ട് സ്വന്തം സ്ഥാനം നിർണ്ണയിക്കാൻ ഇത് സഹായിക്കുന്നു.
- ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ ഭൂപടം നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തിന്റെ സ്ഥാനവും സ്വഭാവവുമാണ് നിർണ്ണയിക്കുന്നത്, എന്നാൽ സാമൂഹ്യ ഭൂപടം സമൂഹത്തിലുള്ള നിങ്ങളുടെ സ്ഥാനമാണ് അടയാളപ്പെടുത്തുന്നത്.

ഉദാ. Social Group, Language, Caste, Class, Religion etc.

ഭൂമിശാസ്ത്ര ഭൂപടവും സാമൂഹിക ഭൂപടവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം

ഭൂമിശാസ്ത്ര ഭൂപടം	സാമൂഹിക ഭൂപടം
<ul style="list-style-type: none"> • നമ്മുടെ പ്രദേശത്തിന്റെ സ്ഥാനവും സ്വഭാവവും നിർണ്ണയിക്കുന്നു. • ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ ഭൂപടം നോക്കിയാൽ നമ്മുടെ കേരളം ഇന്ത്യയുടെ തെക്ക് പടിഞ്ഞാറ് മേഖലയാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം 	<ul style="list-style-type: none"> • സമൂഹത്തിലെ നമ്മുടെ സ്ഥാനം അടയാളപ്പെടുത്തുന്നു. • നമ്മുടെ സമൂഹ ഗണം, ഭാഷ, വർഗ്ഗം, മതം, ജാതി ഗോത്രം തുടങ്ങിയവ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

Commonsense Map (സാമാന്യ ബോധ ഭൂപടം)

- സാമൂഹ്യവത്കരണത്തിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന ഭൂപടമാണിത്.
- ഇതിന് ശാസ്ത്രീയമായ അടിത്തറ ഉണ്ടാവില്ല.
- ഇത് തെറ്റിദ്ധാരണ ഉണ്ടാക്കുന്ന ഭൂപടമാണ്.

വ്യക്തിപരമായി പ്രശ്നങ്ങളും സാമൂഹ്യ പ്രശ്നങ്ങളും

- ‘സാമൂഹ്യശാസ്ത്ര ഭാവന’- വ്യക്തിപരമായി പ്രശ്നങ്ങളും സാമൂഹ്യ പ്രശ്നങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം അവതരിപ്പിച്ചത് സി റെറ്റ് മിൽസ് ആണ്

വ്യക്തിപരമായി പ്രശ്നങ്ങൾ	സാമൂഹ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ
<ul style="list-style-type: none"> • മുതിർന്നവരുടേയോ മറ്റുള്ളവരുടേയോ പെരുമാറ്റത്തിലുള്ള അസംതൃപ്തി. 	<ul style="list-style-type: none"> • തലമുറകൾ തമ്മിലുള്ള വിടവ്
<ul style="list-style-type: none"> • ഭാവിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഉദ്‌കണ്ഠ 	<ul style="list-style-type: none"> • തൊഴിലില്ലായ്മ
<ul style="list-style-type: none"> • ആത്മവിശ്വാസത്തെ തകർക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങൾ 	<ul style="list-style-type: none"> • ജാതീയത, വർഗ്ഗീയത
<ul style="list-style-type: none"> • പിരിമുറുക്കം, വേവലാതി 	<ul style="list-style-type: none"> • ലിംഗപരമായ അസമത്വങ്ങൾ

Chapter 2

The demographic structure of Indian Society ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിന്റെ ജനസംഖ്യാശാസ്ത്രപരമായ ഘടന

Demography (ജനസംഖ്യാ ശാസ്ത്രം)

- ജനസംഖ്യയെ കുറിച്ചുള്ള ശാസ്ത്രീയമായ പഠനമാണിത്.
- ജനസംഖ്യയുടെ വലിപ്പത്തിലുണ്ടാവുന്ന മാറ്റങ്ങൾ, ജനന മരണങ്ങളിലേയും കുടിയേറ്റത്തിലേയും മാതൃകകൾ, ജനസംഖ്യയുടെ ഘടന തുടങ്ങിയവ ഇതിൽ പഠനവിധേയമാക്കുന്നു,

Theories of Demography

The Malthusian Theory Of Population Growth

- **തോമസ് റോബർട്ട് മാൽത്ത്** അവതരിപ്പിച്ചു
- **‘Essay on Population’** എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ഇദ്ദേഹം പറയുന്നു
- മനുഷ്യന്റെ ഉപജീവന മാർഗ്ഗങ്ങളുടെ (ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, കാർഷിക വിഭവങ്ങൾ) വളർച്ചാ നിരക്കിനേക്കാൾ വളരെ ഉയർന്ന നിരക്കിലാണ് ജനസംഖ്യയുടെ വളർച്ച.
- ജനസംഖ്യാ വർദ്ധനവിനനുസരിച്ച് ഭക്ഷ്യോത്പാദനം ഉണ്ടാകുന്നില്ല.
- അതിനാൽ ലോകം ദാരിദ്ര്യത്തിലേക്ക് നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.
- ജനസംഖ്യ വർദ്ധിക്കുന്നത് geometric progression ലാണ് (2,4,8,16,32...)
- കാർഷികോത്പാദനം Arithmetic Progression ലാണ് (2,4,6,8,10..)
- ജനസംഖ്യാ വർദ്ധനവ് നിയന്ത്രിക്കുക മാത്രമാണ് പുരോഗതി കൈവരിക്കാനുള്ള ഏക മാർഗ്ഗം.
- ജനസംഖ്യാ വർദ്ധനവ് നിയന്ത്രിക്കാൻ 2 തരം മാർഗ്ഗങ്ങളുണ്ട്.
 - **നിവാരണ നിയന്ത്രണങ്ങൾ (Preventive checks)**
 - വിവാഹം വൈകിപ്പിക്കൽ, ബ്രഹ്മചര്യം
 - **സ്വഭാവിക നിയന്ത്രണങ്ങൾ (Positive Checks)**
 - യുദ്ധം, ക്ഷാമം, രോഗങ്ങൾ

വിമർശനങ്ങൾ

- യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളുടെ ചരിത്രാനുഭവങ്ങൾ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ വാദഗതികൾ തെറ്റാണെന്ന് തെളിയിച്ചു.

മാൽത്ത്സിന്റെ വാദങ്ങൾ	യൂറോപ്യൻ അനുഭവം
ജനസംഖ്യയുടെ വളർച്ച എല്ലായിപ്പോഴും ഇരട്ടി വേഗത്തിലാണ്	ജനസംഖ്യയുടെ വളർച്ചാ നിരക്ക് കുറഞ്ഞു
പകർച്ചവ്യാധികൾമൂലം ജനസംഖ്യ കുറയും (പോസിറ്റീവ് ചെക്ക്)	പകർച്ചവ്യാധികളും രോഗങ്ങളും നിയന്ത്രിക്കാൻ സാധിച്ചു.
ജനസംഖ്യ വളരുന്നതിനനുസരിച്ച് ഭക്ഷ്യോത്പാദനം വളരുന്നില്ല.	ജനസംഖ്യ വളരുന്നതിനനുസരിച്ച് ഭക്ഷ്യോത്പാദനവും, ജീവിത നിലവാരവും വർദ്ധിച്ചു.
ജനസംഖ്യാ വളർച്ച ദാരിദ്ര്യത്തിലേക്ക് നയിക്കും	ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ പ്രധാന കാരണം സാമ്പത്തിക വിഭവങ്ങളിലുള്ള അസമത്വമാണ്.

Demographic Transition theory

- ഓരോ സമൂഹവും ജനസംഖ്യാ വർദ്ധനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒരു പ്രത്യേക വികസന മാതൃക പിന്തുടരുന്നു.
- ജനസംഖ്യാ വളർച്ച സാമ്പത്തിക വികസനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.
- ജനസംഖ്യാ വളർച്ചയിൽ 3 അടിസ്ഥാന ഘട്ടങ്ങളുണ്ട്.

ജനസംഖ്യാ വളർച്ചയുടെ 3 ഘട്ടങ്ങൾ			
ഘട്ടങ്ങൾ	സാങ്കേതിക വിദ്യയും സമൂഹവും	കാരണം	അനന്തരഫലം
ഒന്നാം ഘട്ടം	സാങ്കേതിക വിദ്യ പിന്നോക്കാവസ്ഥയിൽ -സോമാലിയ	ഉയർന്ന ജനന നിരക്കും ഉയർന്ന മരണ നിരക്കും	താഴ്ന്ന വളർച്ചാനിരക്ക്
രണ്ടാം ഘട്ടം	സാങ്കേതിക വിദ്യ മുന്നേറാൻ തുടങ്ങുന്നു -ഇന്ത്യ	ഉയർന്ന ജനന നിരക്കും താഴ്ന്ന മരണ നിരക്കും	ഉയർന്ന വളർച്ചാ നിരക്ക്
മൂന്നാം ഘട്ടം	വികസിത സാങ്കേതിക വിദ്യ -യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങൾ	താഴ്ന്ന ജനന നിരക്കും താഴ്ന്ന മരണ നിരക്കും	താഴ്ന്ന വളർച്ചാനിരക്ക്

Population Explosion (ജനസംഖ്യാ വിസ്ഫോടനം)

- മരണ നിരക്ക് കുറയുകയും ജനന നിരക്ക് വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണ് ജനസംഖ്യാ വിസ്ഫോടനമുണ്ടാവുന്നത്.
- രണ്ടാം സ്റ്റേജിലാണ് ഇത് കാണുന്നത്.
- **മരണ നിരക്ക് കുറയുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ**
 - ആധുനിക രീതിയിലുള്ള രോഗ നിയന്ത്രണം,
 - പൊതു ജനാരോഗ്യ ശ്രദ്ധ,
 - മെച്ചപ്പെട്ട പോഷകാഹാരം
- **ജനന നിരക്ക് വർദ്ധിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ**
 - കുടുംബാസൂത്രണ പദ്ധതികളുടെ പോരായ്മ
 - മതപരമായ വിശ്വാസങ്ങൾ
 - ശൈശവ ചികിത്സാ സൗകര്യങ്ങൾ

പൊതുവായ ആശയങ്ങളും സൂചകങ്ങളും (Common concept and Indicators)

- **ജനന നിരക്ക് (Birth rate)**
 - ഒരു പ്രത്യേക പ്രദേശത്ത്, ഒരു നിശ്ചിത കാലയളവിൽ 1000 ദമ്പതിമാർക്ക് ജീവനോടെ ജനിക്കുന്ന കുട്ടികളുടെ എണ്ണം
- **മരണ നിരക്ക് (Death rate)**
 - ഒരു പ്രത്യേക പ്രദേശത്ത്, ഒരു നിശ്ചിത കാലയളവിൽ 1000 ആയിരം പേരിൽ എത്രപേർ മരിക്കുന്നു.
- **വളർച്ചാ നിരക്ക് (Growth rate)**
 - ജനന നിരക്കും മരണ നിരക്കും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമാണിത്.
 - ഇത് പൂജ്യ മാണെങ്കിൽ അതിനെ സ്ഥിരത കൈവരിച്ചു (Stabilised) അല്ലെങ്കിൽ പുനസ്ഥാപിത നില (Replacement Level) എന്നുപറയും

- **ഫലപുഷ്ടി നിരക്ക് (Fertility rate)**
 - 15 മുതൽ 49 വയസ്സ് വരെ ഓരോ 1000 സ്ത്രീകൾക്കും ജീവനോടെ ജനിക്കുന്ന കുട്ടികളുടെ എണ്ണം
- **Total Fertility rate**
 - ഒരു സ്ത്രീക്ക് ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന ആകെ കുട്ടികളുടെ സാങ്കല്പിക എണ്ണം.
- **ശിശു മരണ നിരക്ക് (Infant Mortality rate)**
 - 1000 കുട്ടികൾ ജനിക്കുമ്പോൾ ഒരു വയസ്സിനുള്ളിൽ എത്ര കുട്ടികൾ മരിക്കുന്നു.
- **മാതൃ മരണ നിരക്ക് (Maternal Mortality rate)**
 - 1000 പ്രസവങ്ങൾ നടക്കുമ്പോൾ എത്ര അമ്മമാർ മരിക്കുന്നു.
- **ആയുർ ദൈർഘ്യം (Life expectancy)**
 - ഒരു ശരാശരി മനുഷ്യൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്ന് കരുതുന്ന വർഷങ്ങളുടെ എണ്ണം.
- **ലിംഗാനുപാതം (Sex ratio)**
 - 1000 പുരുഷന്മാർക്ക് എത്ര സ്ത്രീകൾ
- **പ്രായ ഘടന (Age structure of PPn)**
 - മൊത്തം ജനസംഖ്യക്ക് ആപേക്ഷികമായി വിവിധ പ്രായ വിഭാഗത്തിലുള്ള വ്യക്തികളുടെ അനുപാതം.
- **ആശ്രിത നിരക്ക് (Dependency Ratio)**
 - 15 വയസ്സിന് താഴെയും 65 വയസ്സിന് മുകളിലുള്ളവരും ജനസംഖ്യയെ 15-64 പ്രായവിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരുടെ ജനസംഖ്യ കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ കിട്ടുന്ന അനുപാതം.

ഇന്ത്യൻ ജനസംഖ്യയുടെ പ്രായ ഘടന (Age structure)

- ഇന്ത്യയിലെ ഭൂരിഭാഗം ജനങ്ങളും യുവാക്കളാണ്.
- ഇന്ത്യയിലെ ശരാശരി പ്രായം മറ്റു രാജ്യങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് വളരെ കുറവാണ്.
- ഇത് ഇന്ത്യയെ സംബന്ധിച്ചടത്തോളം നേട്ടമാണ്
- ഇവിടെ ആശ്രിതർ കുറവും, ജോലിചെയ്യാൻ കെൽപ്പുള്ളവർ കൂടുതലുമാണ്
- രാജ്യത്തിന് വലിയ പുരോഗതി കൈവരിക്കാനുള്ള ഏറ്റവും നല്ല സമയമാണിത്

Demographic dividend in India

- യുവാക്കളുടെ എണ്ണം കൂടുന്ന പ്രതിഭാസമാണിത്.
- 2020 ആയപ്പോൾ ഇന്ത്യൻ ജനങ്ങളുടെ ശരാശരി വയസ്സ് 29 ആയിരുന്നു.
- ഇതേസമയം മറ്റു വികസിത രാജ്യങ്ങളിലെ അവസ്ഥ താഴെ പറയുംപ്രകാരമായിരിക്കും.
 - In 2020- China and USA- 37, Western Europe-45, Japan -48
- ഇന്ത്യക്ക് ഏറ്റവും കൂടുതൽ നേട്ടങ്ങളുണ്ടാക്കാൻ പറ്റിയ സുവർണ്ണാവസരമാണിത്.
- ആശ്രിത അനുപാതം കുറയുന്നതിലൂടെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ വിഹിതം മാറ്റിവെക്കാൻ ഇത് അവസരം നൽകുന്നു.

Declining Sex ratio in India

- 2011 ലെ സെൻസസ് പ്രകാരം 1000 പുരുഷന്മാർക്ക് 940 സ്ത്രീകളാണ് ഉള്ളത്.
- കേരളമാണ് മുന്നിൽ 1084 സ്ത്രീകൾ
- പഞ്ചാബിലാണ് ഏറ്റവും കുറവ് – 793 സ്ത്രീകൾ
- ഹരിയാന, ചത്തീസ്ഗഡ്, ഡൽഹി, ഗുജറാത്ത്, ഹിമാചൽപ്രദേശ് എന്നിവിടങ്ങളിൽ വളരെ കുറഞ്ഞ അനുപാതമാണുള്ളത്

ലിംഗാനുപാതം കുറയാനുള്ള കാരണങ്ങൾ

- മാതൃ മരണങ്ങൾ

- പോശകാഹാരത്തിന്റെ കുറവ്
- വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ കുറവ്
- പെൺകുട്ടികളോടുള്ള അവഗണന
- പെൺ ഭ്രൂണഹത്യ
- മതപരമായ വിശ്വാസങ്ങൾ
- സ്ത്രീധന സമ്പ്രദായം
- ഗ്രാമ നഗര വ്യത്യാസങ്ങൾ
- ഇന്ത്യയിൽ കുടുതൽപേരും ഗ്രാമ വാസികളാണ്. -68.8%
- കൃഷിയാണ് ഭൂരിഭാഗം പേരുടേയും ഉപജീവനമാർഗ്ഗം.
- ഗ്രാമങ്ങളിൽ നഗരവത്കരണം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

Population Policy in India

- കുടുംബാസൂത്രണ പദ്ധതികൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു ജനസംഖ്യാ നയമാണ് ഇന്ത്യയുടേത്.

ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- സമൂഹത്തിന് അനുയോജ്യമായ രീതിയിൽ ജനസംഖ്യാ വളർച്ചയെ നിയന്ത്രിക്കുക.
- പലതരത്തിലുള്ള ജനന നിയന്ത്രണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
- പൊതുജനാരോഗ്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുക.
- ജനസംഖ്യാപ്രശ്നത്തെക്കുറിച്ചും ആരോഗ്യ പ്രശ്നത്തെക്കുറിച്ചും ജനങ്ങളിൽ അവബോധം വളർത്തിയെടുക്കുക.

1975-76 ൽ ദേശീയ അടിയന്തിരാവസ്ഥ കാലത്ത് കുടുംബാസൂത്രണ പദ്ധതിക്ക് തിരിച്ചടിയുണ്ടായി.

- ജനങ്ങളെ കൂട്ടത്തോടെ ബലം പ്രയോഗിച്ച് വന്ധ്യംകരണത്തിന് വിധേയരാക്കുന്ന പദ്ധതികൾ കൊണ്ടുവന്നു.
- ദരിദ്രരും നിരാലംബരായ ധാരാളം ജനങ്ങൾ നിർബന്ധപൂർവ്വം വന്ധ്യംകരണത്തിന് വിധേയരായി.
- പുരുഷന്മാർക്ക് വാസ്കൂമി, സ്ത്രീകൾക്ക് ട്യൂബകൂമി എന്നീ ശസ്ത്രക്രിയകൾ നടത്തി.

ഇന്ത്യയുടെ ജനസംഖ്യാശാസ്ത്രപരമായ നേട്ടങ്ങൾ

- ജനന നിരക്ക് കുറഞ്ഞു. (40.8 ൽ നിന്ന് 24.1 ആയി)
- ശിശു മരണ നിരക്ക് കുറഞ്ഞു. (148 ൽ നിന്ന് 58 ആയി)
- ഇണകളുടെ സംരക്ഷണ നിരക്ക് 4 ഇരട്ടി വർദ്ധിച്ചു.
- മരണ നിരക്ക് കുറഞ്ഞു (25 ൽ നിന്ന് 7.5 ആയി)
- ആയുർ ദൈർഘ്യം കൂടി (37 ൽ നിന്ന് 62 ആയി)
- കുടുംബാസൂത്രണത്തിന്റെ ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ചും രീതികളെ കുറിച്ചും സാർവ്വത്രിക അവബോധം സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.
- ഫലപൂജ്ഞ നിരക്ക് കുറഞ്ഞു.

Chapter 3

Social Institution continuity and Change

സാമൂഹ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ- തുടർച്ചയും മാറ്റവും

ജാതിയും ജാതിവ്യവസ്ഥയും (Caste and Castes ystem)

വർണ്ണ വ്യവസ്ഥ	ജാതിവ്യവസ്ഥ
<ul style="list-style-type: none"> • ഇന്ത്യയിൽ എല്ലായിടത്തുമുള്ളതും കാണുന്ന ഒന്നാണ്. • ലളിതമാണ് • പ്രധാനമായും 4 വർണ്ണങ്ങളാണുള്ളത് (ബ്രാഹ്മിൻസ്, ക്ഷത്രിയ, വൈശ്യ, ശൂദ്ര) 	<ul style="list-style-type: none"> • പ്രാദേശികം • ഖണ്ഡ വിഭജനവും, ഉജാതികളും ഉണ്ട് • സങ്കീർണ്ണമാണ് • 3000 അധികം ജാതികളുണ്ട്

I) ജാതി ആദ്യ കാലങ്ങളിൽ (Caste in Past)

- ഇന്ത്യയിലെ പുരാതനമായ സാമൂഹിക സ്ഥാപനമാണ് ജാതി.
- ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിന്റെ മാത്രം പ്രത്യേകതയാണിത്.
- ‘*Casta*’ എന്ന പോർച്ചുഗീസ് വാക്കിൽനിന്നാണ് കാസ്റ്റ് ഉദ്ഭവിച്ചത്. ‘*ശുദ്ധ ഇനം*’ എന്നാണ് ഇതിനർത്ഥം.

സവിശേഷതകൾ

- ജന്മംകൊണ്ട് നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്നു.
- സ്വഗണ വിവാഹം
- ആഹാരം, ആഹാരം പങ്കുവെക്കൽ എന്നിവയിലുള്ള നിയന്ത്രണങ്ങൾ
- ഉയർന്ന, താഴ്ന്ന പദവി നൽകിയുള്ള ശ്രേണീകരണം
- ഓരോ ജാതിക്കും ഉപജാതികൾ ഉണ്ടായിരിക്കും
- കുലത്തൊഴിൽ

ജാതി രണ്ട് വ്യത്യസ്ത ആശയങ്ങളുടെ സങ്കലനമാണ്.

- **മറ്റു ജാതികളിൽനിന്നുള്ള വ്യത്യാസവും വേറിടലും (Deference and Separation)**
 - എല്ലാ ജാതിയും ഒരുപോലെ പ്രാധാന്യമുള്ളതല്ല.
- **മൊത്തം സമൂഹത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം, അധികാരശ്രേണി. (Wholism and Hierarchy)**
 - എല്ലാ ജാതിക്കും ഒരു പ്രത്യേക പദവിയുണ്ട്
 - ഒരു ജാതി മറ്റുള്ള ജാതിയെ അപേക്ഷിച്ച് പദവി കുറഞ്ഞതോ, കൂടിയതോ ആവാം
 - ശുദ്ധ ജാതിക്ക് സമൂഹത്തിൽ ഉയർന്ന പദവി ഉണ്ടായിരുന്നു.

=== അയ്യങ്കാളി ===

- ജാതി വിവേചനത്തി നെതിരെ പോരാടി
- സാധുജന പരിപാലന സംഘം സ്ഥാപിച്ചു.
- ദളിതർക്ക് സ്കൂളിൽ പ്രവേശനം അനുവദിച്ചു
- ദളിതർക്ക് പൊതു നിരത്തിലൂടെയുള്ള സഞ്ചാര സ്വാതന്ത്ര്യം നേടിക്കൊടുത്തു.

=== ജോതിറാവു ഫൂലെ ===

- ജാതി വ്യവസ്ഥയെ തള്ളിപ്പറഞ്ഞു
- ശുദ്ധാശുദ്ധത്തെ എതിർത്തു.
- സത്യ ശോധക് സമാചാര സമാപിച്ചു. -1873
- താഴ്ന്ന ജാതിക്കാരുടെ നീതിക്കും മനുഷ്യാവകാശത്തിനും വേണ്ടി പോരാടി.

=== സാവത്രി ഭായ് ഫുലെ ===

- സ്ത്രീകൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള പുനെയിലെ ആദ്യ സ്കൂളിലെ ഹെഡ്മിസ്ട്രസ്സ്.
- ശുദ്ധ വിഭാഗക്കാരുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി പ്രയത്നിച്ചു.
- ശുദ്ധർക്കുവേണ്ടി രാത്രി സ്കൂളുകൾ ആരംഭിച്ചു.

II) കോളനിവത്കരണവും ജാതിയും (Colonialism and Caste)

- കോളനിവത്കരണ കാലത്ത് ജാതിക്ക് വലിയ മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിച്ചു.
- 1901 ൽ ഹെർബർട്ട് റസ്സിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജാതി സെൻസസ് നടന്നു.
- ജാതിയുടെ സാമൂഹ്യ ശ്രേണി (Social Hierarchy) അടിസ്ഥാനമാക്കി മുൻഗണനാ ക്രമത്തിൽ പദവികൾ നിർണ്ണയിച്ചു.
- ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെന്റ് നടപ്പിലാക്കിയ ഭൂമികുതി വ്യവസ്ഥകൾ ഉന്നത ജാതികളുടെ പരമ്പരാഗത അവകാശങ്ങൾക്ക് നിയമപരമായ അംഗീകാരമേകി. ഇത് അവരെ ഭൂമടമകളാക്കി.
- 1935 ൽ ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ് നിയമം പട്ടിക ജാതി, പട്ടിക വർഗ്ഗക്കാർക്ക് പരിഗണന ലഭിക്കുന്നതിന് കാരണമായി.

=== പെരിയാർ ഇ.വി. രാമ സ്വാമി നായ്ക്കർ ===

- ദക്ഷിണ ഇന്ത്യയിലെ കീഴ്ജാതി പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ നേതാവ്
- എല്ലാ മനുഷ്യരും തുല്യരാണ്
- സമത്വവും സ്വാതന്ത്ര്യവും ജന്മാവകാശമാണ്.
- സ്വാഭാവിക പ്രസ്ഥാനത്തിന് (Self respect movement) രൂപം നൽകി.

III) Caste in Present

- ജാതിക്ക് വലിയ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുന്നതിൽ മേൽജാതി നേതാക്കളും താഴ്ജാതി നേതാക്കളും ഒരുപോലെ പ്രവർത്തിച്ചു.
- പശ്ചിമ ഇന്ത്യയിലെ മഹാത്മ ജോതിബാ ഫുലെ, അംബേദ്കർ, ഗാന്ധിജി
- ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ അയ്യങ്കാളി, ശ്രീ.നാരായണ ഗുരു, പെരിയാർ
- അയിത്ത വിരുദ്ധ പരിപാടികൾ കോൺഗ്രസ്സ് അജണ്ടയിലെ പ്രധാന ഭാഗമായിത്തീർന്നു.
- ജാതിയെ ഒരു സാമൂഹിക തിന്മയായും ഇന്ത്യക്കാരെ ഭിന്നിപ്പിക്കാനുള്ള ഒരു കൊളോണിയൽ തന്ത്രമായും അവർ വിലയിരുത്തി.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് ശേഷം ജാതി

- വ്യവസായ വത്കരണം, നഗരവത്കരണം, ആധുനിക വിദ്യാഭ്യാസം എന്നിവ ജാതിയിൽ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കി.
- വ്യവസായ ശാലകളിൽ വിവിധ ജാതിയിൽപ്പെട്ടവർ ഒന്നിച്ച് ജോലിചെയ്തു.
- വിദ്യാലയങ്ങളിൽ വിവിധ ജാതിയിൽപ്പെട്ടവർ ഒന്നിച്ചിരുന്ന് പഠിച്ചു.

- ജാതിയും രാഷ്ട്രീയവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ശക്തിയാർജ്ജിക്കുകയും തിരഞ്ഞെടുപ്പ് രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ജാതി നിർണ്ണായക ശക്തിയായി മാറുകയും ചെയ്തു.
- രാഷ്ട്രീയ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള ജാതി ഉപയോഗിച്ചു.
- 1980 കൾ മുതൽ ജാതി അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ ഉയർന്നുവന്നു.

സംസ്കൃത വത്കരണം (Sanskritisation)

- എം.എൻ. ശ്രീനിവാസൻറെ ആശയമാണിത്.
- കീഴ്ജാതിയിലെ അംഗങ്ങൾ അവരുടെ സ്വന്തം സാമൂഹിക പദവി ഉയർത്തുന്നതിനുവേണ്ടി മേൽജാതിക്കാരുടെ ആചാരങ്ങളും ജീവിത രീതികളും, സാമൂഹ്യ സമ്പ്രദായങ്ങളും സ്വീകരിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് സംസ്കൃത വത്കരണം.
- താഴ്ന്ന ജാതി ഉയർന്ന ജാതിയിലേക്ക് ചലിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്.
- അനുകരണത്തിലൂടെയാണ് ഇത് നേടിയെടുക്കുന്നത്.

പ്രഭു ജാതി (Dominant Caste)

- എം.എൻ. ശ്രീനിവാസൻറെ ആശയമാണിത്.
- സ്വതന്ത്രാനന്തരം നടപ്പിലാക്കിയ ഭൂ പരിഷ്കരണങ്ങളിലൂടെ ഭൂ ഉടമസ്ഥാവകാശം ലഭിച്ച വലിയ ജനസംഖ്യയുള്ള ജാതികളാണ് പ്രഭു ജാതികൾ.
- സംഖ്യാബലവും, ഭൂഉടമസ്ഥ വഴിയുള്ള സാമ്പത്തികശക്തിയും, രാഷ്ട്രീയാധികാരവുമുള്ള ജാതികളാണിത്.
 - യാദവർ (ഉത്തർപ്രദേശ്, ബീഹാർ)
 - വോക്കലിക്നാർ (കർണ്ണാടക)
 - റെഡ്ഡി, ചമ്മൻ (ആന്ധ്രാപ്രദേശ്)
 - മറാഠികൾ (മഹാരാഷ്ട്ര)
 - ജാട്ടുകൾ (പഞ്ചാബ്, ഹരിയാന, പടിഞ്ഞാറെ ഉത്തർപ്രദേശ്)
 - പട്ടിദാർമ്മാർ (ഗുജറാത്ത്)

=== ശ്രീ. നാരായണഗുരു ===

- സർവ്വ സാഹോദര്യം പ്രചരിച്ചു.
- ഇഴവർക്കിടയിലെ അനാചാരങ്ങൾ തുടച്ചുമാറ്റാൻ ശ്രമിച്ചു.
- SNDP ക്ക് രൂപം നൽകി.
- ഒരുമതം, ഒരുജാതി, ഒരു ദൈവം മനുഷ്യൻ എന്ന ആശയം പ്രചരിച്ചു.

=== എം.എൻ. ശ്രീനിവാസൻ ===

- സംസ്കൃതവത്കരണം, പ്രഭുജാതി എന്നീ സങ്കല്പങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു.
- 'The Remembered Village' – എന്ന് പുസ്തകം സാമൂഹ്യനരവംശ ശാസ്ത്രത്തിലെ അറിയപ്പെടുന്ന ഗ്രാമ പഠനങ്ങളിലൊന്നാണ്.
- ഉപരിജാതി വിഭാഗക്കാർക്ക് ജാതി അപ്രധാനവും അത്യുഗ്രവുമാണ്, എന്നാൽ കീഴ്ജാതിക്കാർക്ക് ജാതി പ്രധാനവും ദുശ്ശുഭവുമാണ്.
 - ഉന്നത ജാതികളിലും (Upper caste) നഗരങ്ങളിലെ മധ്യ ഉന്നത വർഗ്ഗങ്ങളിലും ജാതി അദൃശ്യമായ (invisible) ഒന്നാണ്.
 - ജാതികൊണ്ടുള്ള നേട്ടങ്ങളെല്ലാം അവർ അനുഭവിച്ച് കഴിഞ്ഞിരുന്നു
 - ഗവൺമെന്റ് നടപ്പിലാക്കിയ ധാരാളം പദ്ധതികൾ പൂർണ്ണമായും മുതലെടുക്കാൻ ഇവർക്ക് കഴിഞ്ഞു.

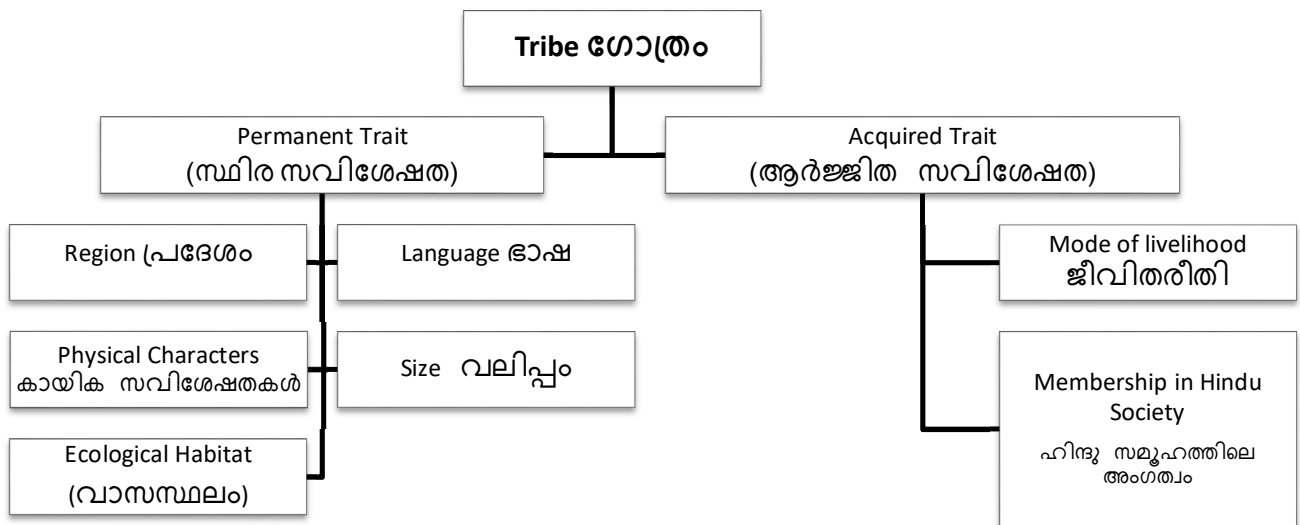
- ജീവിത സഹായം നേടാൻ ഇവർക്ക് ജാതിയുടെ ആവശ്യം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.
- താഴ്ന്ന ജാതിക്കാർക്ക് (Lower caste) ജാതി ദൃശ്യമായ ഒന്നായിരുന്നു.
 - അവസരങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കാൻ ജാതിയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ഇവർക്ക് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

Tribal Communities (ഗോത്ര സമുദായങ്ങൾ)

- ഇന്ത്യൻ ഉപഭൂഖണ്ഡത്തിലെ ആദിമവാസികളിൽ ഏറ്റവും പഴക്കമുള്ള സമുദായങ്ങളാണിത്.
- **പ്രത്യേകതകൾ**
 - ഒരു പ്രത്യേക മതമോ, മതാനുഷ്ഠാനങ്ങളോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല
 - രാഷ്ട്രമോ, രാഷ്ട്രീയ സംവിധാനങ്ങളോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.
 - വർഗ്ഗ വിഭജനം നിലനിന്നിരുന്നില്ല.
 - പ്രത്യേക ജാതി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല
 - ഇവർ ഹിന്ദുക്കളോ, കർഷകരോ ആയിരുന്നില്ല.

ഗോത്ര സമുദായങ്ങളുടെ വർഗ്ഗീകരണം.

- സ്ഥിര സവിശേഷതകൾ
- ആർജ്ജിത സവിശേഷതകൾ



സ്ഥിര സവിശേഷതകൾ (Permanent Traits)

- ദേശം, ഭാഷ, കായിക സവിശേഷതകൾ, പാരമ്പരിക വാസസ്ഥലം.
- **ദേശാടിസ്ഥാനത്തിൽ**
 - ഗോത്ര ജനതയിൽ 85% വും മധ്യ ഇന്ത്യയിലാണ് താമസിക്കുന്നത്.
 - 11 % വടക്കുകിഴക്ക് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ
 - 3 % മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിലായി കാണുന്നു.
 - ആസ്സാം ഒഴികെ എല്ലാ വടക്കുകിഴക്ക് സംസ്ഥാനങ്ങളിലും മൊത്തം ജനസംഖ്യയിൽ 30 % ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാരാണ്.

- അരുണാചൽപ്രദേശ്, മേഘാലയ, മിസ്സോറാം, നാഗാലാൻറ് എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ 60 % മുതൽ 90 % വരെ ഗോത്ര വർഗ്ഗക്കാരാണ്.

- **ഭാഷാടിസ്ഥാനത്തിൽ**

- 4 വിഭാഗങ്ങളായി തരംതിരിക്കുന്നു.
 - ഇൻറോ ആര്യൻ
 - ദ്രാവിഡർ
 - ആസ്ത്രിക്
 - ടിബറ്റോ ബർമ്മൻ

- **കായികവും വാശിയവുമായ സവിശേഷതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ**

- 5 ആയി തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നു.

- നെഗ്രിറ്റോ
- ആസ്ത്രിലോയിഡ്
- മംഗളോയിഡ്സ്
- ദ്രാവിഡർ
- ആര്യൻ

- **വലിപ്പാടിസ്ഥാനത്തിൽ**

- 70 ലക്ഷത്തിലേറെ അംഗങ്ങളുള്ള വലിയ ഗോത്രങ്ങളും, 100 പേരിൽ താഴെയുള്ള ചെറിയ ഗോത്രങ്ങളും ഇന്ത്യയിലുണ്ട്.
- ഖോൺഡ്, ഭിൽ, സന്താൾ, ഒറാവോൻ, മീന, ബോഡോ, മുണ്ഡ എന്നിവയാണ് വലിയ ഗോത്രങ്ങൾ.

ആർജ്ജിത സവിശേഷതകൾ (Acquired traits)

- ഉപജീവനമാർഗ്ഗം, ഹൈന്ദവ സമൂഹത്തിലേക്കുള്ള സംയോജനം, ഇവരണ്ടിൻറെയും സങ്കലനം.

ഉപജീവനമാർഗ്ഗത്തിൻറെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ

- മീൻപിടുത്തക്കാർ
- ഭക്ഷണം ശേഖരിക്കുന്നവർ
- നായാട്ടുകാർ
- സ്ഥലമാറ്റ കൃഷിക്കാർ
- തോട്ടപ്പണിക്കാർ
- വ്യാവസായിക തൊഴിലാളികൾ

ഗോത്രങ്ങളോടുള്ള മുഖ്യധാരാ സമൂഹത്തിന്റെ മനോഭാവം (Mainstream attitude towards Tribe.)

- ചൂഷണാത്മക മനോഭാവമായിരുന്നു.
- ഒരിക്കലും പഴയ ജീവിതത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുപോകാൻ കഴിയാത്ത വിധത്തിലുള്ള രാഷ്ട്രീയസാമ്പത്തിക മാറ്റങ്ങൾക്ക് കോളനി കാലഘട്ടത്ത് ഗോത്രങ്ങൾ വിധേയമായി.
- പണമിടപാടുകാർ ചൂഷണം ചെയ്തു.
- ഭൂമി നഷ്ടപ്പെട്ടു.
- ഗവൺമെൻറ് വനത്തിലേക്കുള്ള സ്വതന്ത്ര പ്രവേശനം നിയമം മൂലം തടഞ്ഞു.

ദേശീയ വികസനവും ഗോത്ര വകസനവും (National Development versus Tribal Development)

- വികസനത്തിന്റെ പേരിൽ ഗോത്രവർഗ്ഗങ്ങളെ ചൂഷണം ചെയ്തു.
- ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾ,
- ഡാമുകളുടെ നിർമ്മാണം,
- ധാതു വിഭവങ്ങളുടെ ചൂഷണം
- വന നശീകരണം.
- പുറത്തുനിന്നുമുള്ളവരുടെ കുടിയേറ്റം
- എന്നിവ ഗോത്ര പ്രദേശങ്ങളെ കേന്ദ്രീകരിച്ചായിരുന്നു.

Family and Kinship

- സമൂഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും ചെറിയ യൂണിറ്റാണ് കുടുംബം.
- ഇത് അണുകുടുംബമോ കൂട്ടു കുടുംബമോ ആവാം
- പിതൃ മേധാവിത്വമോ, മാതൃ മേധാവിത്വ കുടുംബമോ ആവാം.
- വംശ പാരമ്പര്യം പിതൃദായമോ, മാതൃദായമോ ആവാം.

കുടുംബത്തിന്റെ വിവിധ രൂപങ്ങൾ (Forms of family)		
ഘടന	അച്ഛൻ, അമ്മ, കല്യാണം കഴിക്കാത്ത കുട്ടികൾ എന്നിവർ ഒന്നിച്ചു താമസിക്കുന്നു.	അണുകുടുംബം (Nuclear Family)
	മൂന്നു തലമുറ ഒന്നിച്ച് താമസിക്കുന്നു.	കൂട്ടുകുടുംബം (Joint family)
സ്ഥലം	പുതുതായി വിവാഹംചെയ്ത ദമ്പതികൾ വരന്റെ വീട്ടിൽ സ്ഥിരമായി ഒന്നിച്ചു താമസിക്കുന്നു.	പിതൃസ്ഥാനീയം (Patrilocal)
	പുതുതായി വിവാഹംചെയ്ത ദമ്പതികൾ വധുവിന്റെ വീട്ടിൽ സ്ഥിരമായി ഒന്നിച്ചു താമസിക്കുന്നു.	മാതൃസ്ഥാനീയം (Matrilocal)
അധികാരം	പുരുഷന്മാർക്ക് അധികാരവും മേധാവിത്വവുമുള്ള കുടുംബം	പിതൃ മേധാവിത്വ കുടുംബം (Patriarchal Family)
	സ്ത്രീകൾക്ക് അധികാരവും മേധാവിത്വവുമുള്ള കുടുംബം	മാതൃ മേധാവിത്വ കുടുംബം (Matriarchal Family)
പൈതൃകം	പിതാവിലൂടെ മക്കളിലേക്ക് പൈതൃകം കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നു.	പിതൃദായക്രമം (Patrilineal)
	മാതാവിലൂടെ മക്കളിലേക്ക് പൈതൃകം കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നു.	മാതൃദായക്രമം (Matrilienial)

Chapter 4

The Market as a Social Institution

വിപണി ഒരു സാമൂഹ്യസ്ഥാപനം എന്ന നിലയിൽ

Sociological Perspective on Market and the Economy

- ആഡം സ്മിത്ത്. – ‘The wealth of nations’
- വ്യക്തിപരമായ കൈമാറ്റങ്ങളുടെ ഒരു പരമ്പരയാണ് കമ്പോള വ്യവസ്ഥയെ സൃഷ്ടിക്കുന്നത്.
- കമ്പോള സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ വ്യക്തികൾ ബോധപൂർവ്വം സൃഷ്ടിക്കുന്നതല്ല.
- ഓരോ വ്യക്തിയും സ്വന്തം താൽപര്യം മത്രമാണ് നോക്കുന്നത്.
- എന്നാൽ സ്വന്തം താൽപര്യം നേടിയെടുക്കാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ സമൂഹത്തിന്റെ താൽപര്യങ്ങളും സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു.
- അതായത് വ്യക്തികൾ അവരുടെ ഗുണത്തിന് വേണ്ടി ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങൾ സമൂഹത്തിന് ഗുണകരമായി മാറുന്നു.

അദൃശ്യ കരം (Invisible Hand)

- മുതലാളിത്ത സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെ മുന്നോട്ട് കൊണ്ട് പോവുന്നത് വ്യക്തിയുടെ സ്വാർത്ഥ താൽപര്യങ്ങളാണ്.
- വ്യക്തികൾ വിപണിയിൽ അവരുടെ സ്വന്തം താൽപര്യങ്ങളനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ സമൂഹത്തിന് കൂടി അത് പ്രയോജനകരമായിത്തീരുന്ന തരത്തിൽ ഒരു അദൃശ്യകരം പ്രവർത്തിക്കുന്നു.
- വ്യക്തികളുടെ സ്വാർത്ഥ താൽപര്യം സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുകയും കൂടുതൽ സമ്പത്തുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

സ്വതന്ത്ര വിപണി.

- രാഷ്ട്രത്തിന്റേയോ, മറ്റേതെങ്കിലും ഏജൻസികളുടേയോ യാതൊരുതരത്തിലുള്ള നിയന്ത്രണങ്ങളുമില്ലാത്ത വിപണിയാണിത്.

Weekly Tribal market (ഗോത്ര ആഴ്ച ചന്തകൾ)

- കർഷക സമൂഹങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യ സാമ്പത്തിക സംവിധാനത്തിന്റെ ഒരു കേന്ദ്ര സവിശേഷതയാണിത്.
- ചുറ്റുപാടുമുള്ള ഗ്രാമങ്ങളിലെ ജനങ്ങളെ ഇത് ഒന്നിച്ചു നിർത്തുന്നു.
- തങ്ങളുടെ കാർഷികോത്പാദനങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കാനും, അവരുടെ ഗ്രാമങ്ങളിൽ ലഭ്യമല്ലാത്ത സാധനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനുമാണ് അവർ ചന്തകളിലെത്തുന്നത്.
- വ്യാപാരികൾ, പണമിടപാടുകാർ, കലാപ്രകടനക്കാർ, ജോത്സ്യന്മാർ തുടങ്ങിയവരുടെ സംഗമമായിരുന്നു ഇവിടെ
- പലതരം ഉത്പന്നങ്ങളും വസ്തുക്കളും കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ടു.
- നിർമ്മിത വസ്തുക്കൾ, ഭക്ഷ്യ വസ്തുക്കൾ, കരകൗശല വസ്തുക്കൾ, വന വിഭവങ്ങൾ
 - ഉദാഹരണം. കാലിച്ചന്തകൾ, Tribal market in Dohrai

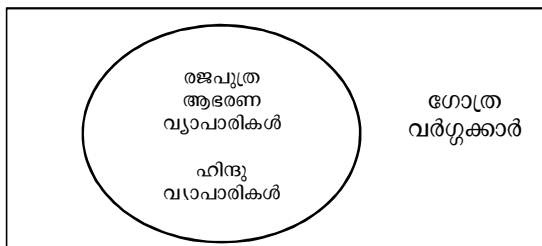
ഗോത്ര ആഴ്ച ചന്തകളിൽ വന്ന മാറ്റങ്ങൾ

- ഗോത്രവർഗ്ഗ പ്രദേശങ്ങൾ ക്രമേണ പ്രാദേശികവും ദേശീയവുമായ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥകളുമായി സംയോജിക്കപ്പെട്ടു.

- വന വിഭവങ്ങളും ധാതുക്കളും ചൂഷണംചെയ്യാൻ കൊളോണിയൽ ഭരണാധികാരികൾ ശ്രമിച്ചു.
- ഇവർ ഗോത്ര മേഖലകളിലേക്ക് റോഡുകൾ പണിതു.
- പുറമെനിന്ന് ധാരാളം പേർ ഗോത്ര മേഖലകളിലേക്ക് വന്നു. വനവിഭവങ്ങൾ അവർ വിലക്കുവാങ്ങി.
- കൊളോണിയൽ കാലഘട്ടത്തിൽ തോട്ടങ്ങളിലും ഖനികളിലും പണിയെടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാരെ തൊഴിലാളികളായി നിയമിച്ചു.
- വലിയ വിപണികളുമായി ഗോത്രസമ്പർപ്പടന കൂട്ടിയോജിപ്പിച്ചു.
- മണ്ണും, വിഭവങ്ങളും നഷ്ടപ്പെട്ട ഗോത്ര വർഗ്ഗക്കാർ കൊടും പട്ടിണിയിലായി.

വിപണിയുടെ സാമൂഹ്യ പ്രാധാന്യം – ആൽഫ്രഡ് ഗെൽ.

- സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കാൾ വലിയ പ്രാധാന്യം വിപണികൾക്കുണ്ട്.
- വിപണിയുടെ രൂപരേഖയിൽ ആ പ്രദേശത്തെ സാമൂഹിക വിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള ശ്രേണികരണം കാണാം.
- ഓരോ സാമൂഹ്യ വിഭാഗത്തിനും വിപണിയിൽ ഇടം ലഭിക്കുന്നതിന് ജാതി ശ്രേണിയിലും സാമൂഹ്യ ശ്രേണിയിലും അവർക്കുള്ള സ്ഥാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്.
 - സമ്പന്നർ, രജപുത്ര ആഭരണ വ്യാപാരികൾ, പ്രാദേശിക ഹിന്ദു വ്യാപാരികൾ എന്നിവർ വിപണിയുടെ കേന്ദ്ര സ്ഥാനങ്ങളിലാണ്.
 - ഗോത്ര വർഗ്ഗക്കാർക്ക് കേന്ദ്ര വലയത്തിന് പുറത്തായിരുന്നു സ്ഥാനം.
- ദൊരെ ഗ്രാമത്തിലെ വിപണി (ആൽഫ്രഡ് ഗെൽ)



Caste based Markets and trading networks in Pre colonial and Colonial India.

- പുരാതന ഇന്ത്യയിൽ അനേകം ഗ്രാമ സമുദായങ്ങളാണ് ഉണ്ടായിരുന്നത്.
- അവ സ്വയം പര്യാപ്തമായിരുന്നു.
- വിപണികൾക്ക് സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയിൽ ഒരു സ്ഥാനവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.
- കോളനി വൽക്കരണത്തിന്റെ ഫലമായി വ്യാപകമായ കൈമാറ്റ ശൃംഖലയുടെ ഭാഗമായി സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ മാറി.
- ഇതോടെ സ്വയംപര്യാപ്ത ഗ്രാമങ്ങൾ തകർന്നു.

Pre- Colonial India യുടെ പ്രത്യേകതകൾ

- പണം ഉപയോഗിച്ച് വ്യാപാരം നടത്തിയിരുന്നു
- വളരെ വിശാലമായ വ്യാപാര ശൃംഖല ഉണ്ടായിരുന്നു.
- വിദേശവുമായി ബന്ധമുള്ള ബാങ്കിങ് സിസ്റ്റം.

- ഇന്ത്യൻ വ്യാപാര സമുദായങ്ങൾക്ക് അവരുടേതായ ബാങ്കിങ് സംവിധാനം ഉണ്ടായിരുന്നു.
- വായ്പക്കും കൈമാറ്റത്തിനുമായി അവർ 'ഹുണ്ടി' (കൈമാറ്റ ബിൽ) ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു.
 - ദുരദേശ വ്യാപാരത്തിൽ ഏർപ്പെടാൻ ഇത് വ്യാപാരികളെ സഹായിച്ചു.
- നാട്ടുകോട്ടചെട്ടാർമാർ തമിഴ്നാട്ടിലെ പ്രശസ്തമായ വാണിജ്യ സമുദായമായിരുന്നു.
- അവർക്ക് ജാതി അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു ബാങ്കിങ് സമ്പ്രദായവും വിപുലമായ വ്യാപാര ശൃംഖലയുമുണ്ടായിരുന്നു. (നഗരത്താർ ബാങ്കുകൾ)
- ഇവരുടെ ബാങ്കുകൾ കൂട്ടുകൂടുംബ സ്ഥാപനങ്ങളായിരുന്നു.
- വാണിജ്യബാങ്കിങ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നതും ജാതി ബന്ധങ്ങളിലൂടെയും ബന്ധുത്വ ബന്ധങ്ങളിലൂടെയുമായിരുന്നു.

വിപണികളുടെ സാമൂഹിക സംഘടന (Social Organisation of Market)

- ജാതി വ്യവസ്ഥയും സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയും തമ്മിൽ അടുത്ത ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു.
- ഇന്ത്യയിലെ പരമ്പരാഗത വ്യാപാര സമുദായങ്ങളായിരുന്നു **വൈശ്യർ, പാഴ്സികൾ, സിന്ധികൾ, ബൊഹ്റകൾ, ജൈനന്മാർ.**
- വാണിജ്യ സമുദായങ്ങളിൽ താഴ്ന്ന സാമൂഹ്യ പദവിയുള്ളവരും ഉണ്ടായിരുന്നു.
- **ഉപ്പിൻറെ വ്യാപാരം - ബൻജാറ - താഴ്ന്ന ഗോത്രം**

Understanding Capitalism as a Social System

കാൾ മാർക്സ്

- മുതലാളിത്വം ഒരു ചരക്കുത്പാദന വ്യവസ്ഥയാണ്.
- ഇതിലെ എല്ലാ ഉദ്പാദനവും വിപണിയെ ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ളതാണ്.
- മുതലാളിത്വ രീതിയിൽ അധ്വാനം തന്നെ ഒരു ചരക്കാണ്.
- കൂലി കിട്ടുന്നതിനുവേണ്ടി തങ്ങളുടെ അധ്വാനങ്ങൾ വിൽക്കാൻ തൊഴിലാളികൾ നിർബന്ധിതരാവുന്നു.

Commodification and Consumption

- മുതലാളിത്വത്തിന്റെ സവിശേഷതകളാണിത്.

Commodification

- മുമ്പ് വിപണികളിൽ കച്ചവടം ചെയ്യാതിരുന്ന സാധനങ്ങൾ ചരക്കുകൾ അഥവാ വിൽപ്പന വസ്തുക്കളാകുന്നതാണ് ചരക്കുവത്കരണം.
- വിവാഹ ബ്യൂറോ, വെള്ളം

മാർക്സ് വെബ്ബർ - Status Symbol (പദവി ചിഹ്നം)

- ജനങ്ങൾ വാങ്ങുകയും ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സാധനങ്ങൾ അവരുടെ സാമൂഹ്യ പദവിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. -
- ഉപഭോഗം ജീവിത ശൈലിയുടെ ഒരു വശമാണ്.

Globalization – Interlinking of Local, Regional, National and International Markets

- 1980 കളിൽ സ്വകാര്യ വത്കരണം, ആഗോള വത്കരണം എന്നിവയ്ക്ക് ഊന്നൽ നൽകുന്ന ഒരു പുത്തൻ സാമ്പത്തിക നയത്തിന് ഗവൺമെന്റ് രൂപം നൽകി.
- പൊതു മേഖലയുടെ പ്രാധാന്യം കുറഞ്ഞു.
- ലോകം മുഴുവനും പരസ്പരം കൂട്ടിയിണക്കപ്പെട്ടു.
- വിപണികളുടെ വ്യാപനവും സംയോജനവും.
- ചരക്കുകൾ, പണം, വിവരം, ജനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പ്രവാഹം.

Debate on Liberalisation – Market versus State

- ഉദാരവത്കരണ നയങ്ങളാണ് ഇന്ത്യൻ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ ആഗോളീകരണത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചത്.

പ്രത്യേകതകൾ

- പൊതുമേഖലകളെ സ്വകാര്യവത്കരിക്കുക.
- മൂലധനം, തൊഴിൽ, വ്യാപാരം എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണങ്ങളിൽ അയവുവരുത്തുക.
- വിദേശ വസ്തുക്കളുടെ ഇറക്കുമതി, കയറ്റുമതി ചൂങ്കം കുറയ്ക്കുക.
- വിദേശ കമ്പനികൾക്ക് ഇന്ത്യയിൽ വ്യവസായങ്ങൾ തുടങ്ങാൻ അനുവാദമേകുക.

ഉദാരവത്കരണവും, കമ്പോള വത്കരണവും

- സാമ്പത്തിക വളർച്ചയെ ഉത്തേജിപ്പിച്ചു.
- ഇന്ത്യൻ വിപണിയെ വിദേശ കമ്പനികൾക്ക് തുറന്നുകൊടുത്തു.
- മുൻ വിപണിയില്ലാത്ത സാധനങ്ങൾ വിപണിയിലെത്തി.
- വിദേശ നിക്ഷേപങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചു.
- ഉദാരവത്കരണവും, കമ്പോള വത്കരണവും പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ
- ഇന്ത്യയിലെ നാടൻ വിഭവങ്ങൾക്ക് വിദേശ വിഭവങ്ങളുമായി മത്സരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.
- കർഷക ആത്മഹത്യ വർദ്ധിച്ചു.
- ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ തകർന്നു.
- പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ തകർച്ച.

Chapter 5

Patterns of Social Inequality and Exclusion

സാമൂഹ്യ അസമത്വത്തിന്റെയും ബഹിഷ്കരണത്തിന്റേയും രീതികൾ

സാമൂഹിക അസമത്വം

- പല കാര്യങ്ങൾക്കൊണ്ട് സാമൂഹികപരമായി എല്ലാവരും തുല്യരല്ലാത്ത അവസ്ഥ.
- സമ്പത്ത്, വിദ്യാഭ്യാസം, സാമൂഹിക പദവി, ആരോഗ്യം

സാമൂഹിക ബഹിഷ്കരണം.

- വ്യക്തികളെ സമൂഹത്തിന്റെ എല്ലാ പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്നും അകറ്റി നിർത്തുന്നതാണിത്.

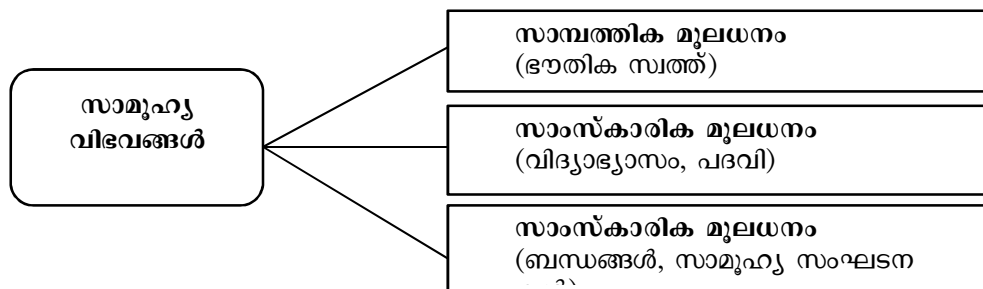
What is Social about Social inequality and Exclusion?

- ഇത് സമൂഹത്തെ കുറിച്ചുള്ളതാണ്, വ്യക്തികളെ കുറിച്ചുള്ളതല്ല.
- ഇത് സാമൂഹ്യമായ പ്രശ്നമാണ്. സാമ്പത്തികമല്ല
- വ്യവസ്ഥാപിതവും ഘടനാപരവുമാണ് – ഇതിന് നിശ്ചിതമായ മാതൃകയുണ്ട്.

Social Inequality (സാമൂഹിക അസമത്വം)

- എല്ലാ സമൂഹങ്ങളിലും സാമൂഹ്യ വിഭവങ്ങൾ വ്യത്യസ്തമായിരിക്കും.

സാമൂഹ്യ വിഭവങ്ങളെ 3 മൂലധനമായി തരം തിരിക്കാം.



സാമൂഹിക ശ്രേണീകരണം

- സമൂഹത്തിലെ ഘടനാപരമായ അസമത്വമാണിത്
- സമൂഹത്തെ തട്ടുകളായി ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

പ്രത്യേകതകൾ

- ഇത് സമൂഹത്തിന്റെ ഒരു സവിശേഷതയാണ്.
- ഇത് തലമുറകളായി നിലനിൽക്കുന്നു.
- ഇതിനെ വിശ്വാസത്തിന്റെ രീതികൾ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു.

സാമൂഹിക ബഹിഷ്കരണം.

- വ്യക്തികളെ സമൂഹത്തിന്റെ എല്ലാ പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്നും അകറ്റി നിർത്തുന്നതാണിത്.
- വ്യക്തികൾക്ക് കിട്ടേണ്ട അവസരങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടുമ്പോഴാണ് സാമൂഹിക ബഹിഷ്കരണം സംഭവിക്കുന്നത്

- സമൂഹത്തിന്റെ ഘടനയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുണ്ടാവുന്ന ഒരു പ്രശ്നമാണിത്.
- പുറംതള്ളപ്പെട്ടവരുടെ ഇഷ്ടങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കാതെയാണ് ഇത് നടപ്പിലാവുന്നത്.
- സാമൂഹ്യ ബഹിഷ്കരണത്തെ ന്യായീകരിക്കാൻ ചിലർ ശ്രമിക്കുന്നു.
- സാമൂഹിക അസമത്വവും, ബഹിഷ്കരണവും അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിഭാഗങ്ങൾ
 - ദളിതർ
 - ആദിവാസികൾ
 - സ്ത്രീകൾ
 - ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ

Caste andt ribe –s ystems justifying and perpetuating inequalitiy

ജാതി വ്യവസ്ഥ – ഒരു വിവേചന സമ്പ്രദായം

- ജാതി വ്യവസ്ഥയിലെ വിവേചനങ്ങൾ അവഹേളനപരവും, നിഷേധിക്കാൻ കഴിയാത്തതുമാണ്.
- ഓരോ ജാതിയും തൊഴിലുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവയാണ്.
- തൊഴിൽ മാറുന്നതിന് അവകാശമുണ്ടായിരുന്നില്ല.
- സാമൂഹ്യ പദവി തുല്യമായിരുന്നില്ല. ബ്രാഹ്മണർക്കായിരുന്നു ഉയർന്ന സ്ഥാനം.
- ഉയർന്ന ജാതിക്കാർക്ക് ഉന്നത സാമ്പത്തിക പദവിയുണ്ടായിരുന്നു.

മാറ്റങ്ങൾ

- ഇഷ്ടമുള്ള തൊഴിൽ ചെയ്യാനുള്ള അധികാരം ലഭിച്ചു.
- സാമ്പത്തിക അസമത്വം ഒരു പരിധിവരെ കുറക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.
- ജാതി നിയമങ്ങളുടെ കാഠിന്യം കുറഞ്ഞു.
- സാമൂഹ്യ പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ പങ്ക്.

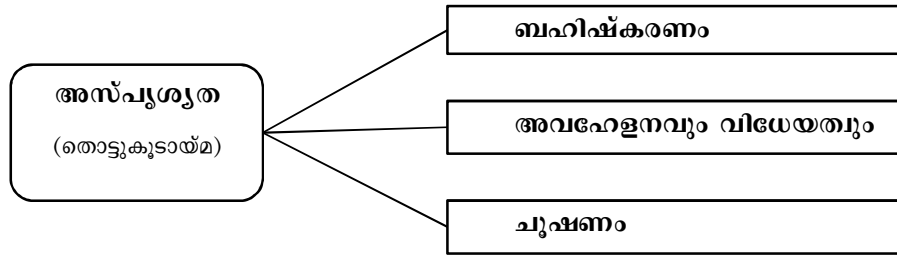
തൊട്ടുകൂടായ്മ (Untouchability)

- ജാതി വ്യവസ്ഥയുടെ ഏറ്റവും ദുഷിച്ച വശം
- ശുദ്ധി അശുദ്ധി ബന്ധമാണ് ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനം.
- തൊട്ടുകൂടാത്തവർ മറ്റുജാതിക്കാരെ സ്പർശിച്ചാൽ കടുത്ത ശിക്ഷ ഏറ്റുവാങ്ങേണ്ടിവരും.
- ജാതിക്ക് പുറത്തുള്ളവരെല്ലാം തൊട്ടുകൂടാത്തവരാണ്.
- ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ തീണ്ടാപാടകലം (Distance Pollution) ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്.

തൊട്ടുകൂടായ്മയുടെ ഘടകങ്ങൾ

- **ബഹിഷ്കരണം**
 - കീഴ്ജാതിക്കാർ പൊതുകിണറിൽന്ന് വെള്ളമെടുക്കൽ, മതാരാധന, ആഘോഷങ്ങൾ
- **അവഹേളനവും വിധേയത്വവും**
 - തലക്കെട്ടഴിക്കൽ, വണങ്ങൽ, ശിരസ് കുനിക്കൽ, ചെരുപ്പ് കയ്യിൽപിടിക്കൽ
- **സാമ്പത്തിക ചൂഷണം.**
 - കുറഞ്ഞ കൂലി, നിർബന്ധവേല

അസ്പൃശ്യതയുടെ മൂന്ന് മാനങ്ങൾ



പലപേരുകളിലാണ് അസ്പൃശ്യർ (Untouchable Caste) അറിയപ്പെടുന്നത്.

- 1930 കളിൽ ഗാന്ധിജി അസ്പൃശ്യരെ ‘ഹരിജനങ്ങൾ’ (ദൈവത്തിന്റെ മക്കൾ) എന്നുവിളിച്ചു.
- ‘ദളിത്’ – അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ട വിഭാഗം (അർത്ഥം) എന്നപദവും ഇവരെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

State and non-state initiatives addressing caste and tribe discrimination

- സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് മുമ്പ് തന്നെ രാഷ്ട്രം പട്ടികജാതി പട്ടിക വർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങൾക്കുവേണ്ടി പ്രത്യേക പരിപാടിക്ക് രൂപം നൽകിയിരുന്നു.
- 1935 ലെ ഗവൺമെന്റ് ഓഫ് ഇന്ത്യ ആക്ട്.
- 1990 കളിൽ മറ്റു പിന്നോക്ക സമുദായങ്ങൾക്കായി പ്രത്യേക പരിപാടികൾ.
- ജാതി വിവേചനത്തിന് പരിഹാരമായി സംവരണം ഏർപ്പെടുത്തി.
- പട്ടികജാതി പട്ടിക വർഗ്ഗക്കാർക്കായി പ്രത്യേക സീറ്റുകൾ നീക്കിവെക്കുന്നതാണിത്.
- കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണ സഭകളിൽ സീറ്റ് സംവരണം, ജോലികളിലേക്കുള്ള സംവരണം, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പ്രവേശനങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണം. എന്നിവ ഇതിൽപ്പെടുന്നു.

ജാതി വ്യവസ്ഥ അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനായി കൊണ്ടുവന്ന നിയമങ്ങൾ

- Caste Disabilities Removal Act of 1850
 - ജാതി വിവേചനം നിരോധിച്ചു.
 - ദളിതർക്ക് സ്കൂളിൽ പ്രവേശനം
- ഭരണഘടനാ ഭേദഗതി(93ാം ഭേദഗതി) 2005 ലെ നിയമം
 - ഒ.ബി.സി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവർക്ക് വിദ്യാഭ്യാസ സംവരണം
- Article 17 – തൊട്ടുകൂടായ്മ നിരോധനം
- Prevention of Atrocities Act of 1989 revised
 - ദളിതർക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമണങ്ങൾ തടയുന്നതിന്

മറ്റു പിന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങൾ (ഒ.ബി.സി)

- മുന്നോക്ക ജാതിക്കാർക്ക് താഴെയും ദളിതർക്ക് മുകളിലുമാണ് ഇവരുടെ സ്ഥാനം.
- മറ്റു പിന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങളെക്കുറിച്ച് പഠിക്കാൻ ജവഹർലാൽ നെഹ്റു കാക്കാ കാലേൽക്കർ അദ്ധ്യക്ഷനായുള്ള ഒരു കമ്മീഷനെ നിയമിച്ചു.
- സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ പിന്നോക്ക കമ്മീഷനാണിത്.
- 1953 ൽ റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ചു.

- ഈ സമയത്ത് കേരള ഗവൺമെന്റ് നിയമിച്ച പിന്നോക്ക കമ്മീഷൻ നെട്ടൂർ കമ്മീഷൻ
- 1978 ൽ ബി.പി മണ്ഡലിന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ രണ്ടാം പിന്നോക്ക വർഗ്ഗ കമ്മീഷനെ നിയമിച്ചു.

ആദിവാസി സമരങ്ങൾ

- പട്ടിക ജാതിക്കാരെപ്പോലെ തന്നെ ദരിദ്രരും, ദുർബലരും, അവഹേളിതരായ സാമൂഹ്യ വിഭാഗമാണ് പട്ടിക വർഗ്ഗക്കാർ.
- ‘ജന’ – ‘കാടുകളിലെ ജനങ്ങൾ’
- വ്യത്യസ്തമായ ആവാസരീതിയാണെങ്കിലും ഇവർ പൂർണ്ണമായും ഒറ്റപ്പെട്ടവരല്ല.
- ഇവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ സങ്കീർണ്ണമാവാനുള്ള കാരണം ജനങ്ങളുടെ കുടിയേറ്റമാണ്.
- കോളനി കാലഘട്ടത്താണ് ആദിവാസികളെ ചൂഷണം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയത്.
- വിവിധ നിയമങ്ങൾ കാരണം ഇവർക്ക് ഭൂമി നഷ്ടപ്പെട്ടു.
- അണക്കെട്ടുകളും മറ്റും നിർമ്മിച്ചത് ആദിവാസികളെ ദാരിദ്ര്യത്തിലേക്ക് തള്ളിവിട്ടു.
- ചൂഷണത്തിനെതിരെ വിവിധ തരത്തിലുള്ള സമര മുന്നേറ്റങ്ങൾ നടന്നു.

സ്ത്രീ സ്വത്വത്തിനും അവകാശങ്ങൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള പോരാട്ടങ്ങൾ

- പ്രാചീന കാലം മുതൽക്കുതന്നെ സ്ത്രീകൾ കടുത്ത വിവേചനവും സാമൂഹിക അസമത്വവും അനുഭവിച്ചിരുന്നു.
- പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിലെ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ സ്ത്രീകളുടെ ഉന്നമനത്തിനുവേണ്ടി പ്രയത്നിച്ചു.
- രാജാരാം മോഹൻ റോയ് – ബംഗാൾ സതി വിരുദ്ധ പോരാട്ടം -ബ്രഹ്മസമാചാരം
- റാനഡേ – ബോംബെ – വിധവാ വിഹാരം
- ജ്യോതിബാഹുലേ – മഹാരാഷ്ട്ര – ജാതി, ലിംഗ പീഠനങ്ങൾക്കെതിരെ
- സർ സെയ്യിദ് അഹമ്മദ് ഖാൻ മുസ്ലിം സ്ത്രീകളിൽ
- താരാഭായ് ഷിൻഡെ – ‘സ്ത്രീ പുരുഷ തുല്യൻ’, പുരുഷാധിപത്യത്തിന്റെ ഇരട്ടമുഖം വരച്ചുകാട്ടുന്ന കൃതി.
- ബീഗം റുഖിയ - ‘സുൽത്താനയുടെ സ്വപ്നം’
- 1931 ലെ കറാച്ചി സമ്മേളനം സ്ത്രീസമത്വം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു.
- സ്ത്രീ പീഠനങ്ങൾക്കും, ക്രൂരതകൾക്കുമെതിരെ നിയമങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു.

ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരുടെ പോരാട്ടങ്ങൾ

- ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരുടെ അവകാശങ്ങൾക്ക് അടുത്തകാലത്ത് മാത്രമാണ് പരിഗണന ലഭിച്ചത്.
- വൈകല്യമുള്ളവരോട് നിഷേധാത്മക സമീപനമാണ് പൊതു സമൂഹത്തിനുള്ളത്.
- ബ്രിൻസെന്റൻ പറയുന്നു. “വൈകല്യം കിടക്കുന്നത് സമൂഹത്തിന്റെ നിർമ്മിതിയിലാണ്. ശാരീരിക സ്ഥിതിയിലല്ല.”
- പണക്കാരേക്കാൾ പാവപ്പെട്ടവരിൽ വൈകല്യം കാണുന്നു.
- വൈകല്യവും, ദാരിദ്ര്യവും അടുത്ത ബന്ധമുണ്ട്.
- ദാരിദ്ര്യം വൈകല്യത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതുപോലെ വൈകല്യം ദാരിദ്ര്യത്തെയും സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

Chapter 6

The Challenges of Cultural Diversity സാംസ്കാരിക വൈവിധ്യത്തിന്റെ വെല്ലുവിളികൾ

സാമുദായിക സ്വത്വത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം (Importance of Communtiy Identtiy)

- സാമൂഹിക വർഗ്ഗരണത്തിലൂടെയാണ് ഒരു വ്യക്തിയുടെ സ്വത്വം രൂപപ്പെടുന്നത്.
- കുടുംബം, സമുദായം എന്നിവയാണ് സ്വത്വ ബോധം രൂപപ്പെടുത്തുന്നത്.

സാമുദായിക സ്വത്വത്തിന്റെ പ്രത്യേകതകൾ

- വ്യക്തികൾക്ക് അവരുടെ ഭാഷയും, സാംസ്കാരിക മൂല്യങ്ങളും പകർന്നുനൽകുന്നത് സമുദായമാണ്.
- ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനം ജനനവും ഉൾക്കൊണ്ടിരിക്കലുമാണ്.
- ഇത് ചുമത്തപ്പെട്ടതാണ് (Ascribed).
- ഒരു സമുദായത്തിലുള്ള വ്യക്തിയുടെ ജനനം യാതൃത്വീകമാണ്.
- ഇത് സാർവ്വത്രികമാണ്.
 - ഒരു സമുദായത്തിലെ എല്ലാവർക്കും ഒരു ജന്മനാടും, ഒരു മാതൃഭാഷയും, ഒരു കുടുംബവും, ഒരു വിശ്വാസവും ഉണ്ടായിരിക്കും.
- സമുദായങ്ങൾ തമ്മിൽ പലപ്പോഴും സംഘർഷങ്ങൾ ഉണ്ടാവാറുണ്ട്.

സാമുദായങ്ങൾ, ദേശങ്ങൾ, ദേശരാഷ്ട്രങ്ങൾ (Communities, Nations and Nation state)

സമുദായം (Communtiy)

- പൊതുവായ പ്രത്യേകതകളോടുകൂടി ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥലത്ത് താമസിക്കുന്ന ഒരു കൂട്ടം ആളുകളാണ് സമുദായം.
- ഗ്രാമവാസികൾ, നഗരം.

ദേശം (Nation)

- സമുദായങ്ങളുടെ സമുദായമാണിത്
- ഒരു ദേശത്തിലെ അംഗങ്ങൾ ഒരേ രാഷ്ട്രീയമായി ഒന്നിക്കാനും, ഒരു രാഷ്ട്രം രൂപകരിക്കാനും ആഗ്രഹിക്കുന്നു.
- സ്വന്തമായി രാഷ്ട്രമുള്ള സമുദായങ്ങളാണ് ദേശങ്ങൾ. അതുകൊണ്ടാണ് 'ദേശ രാഷ്ട്രങ്ങൾ' എന്നുവിളിക്കുന്നത്.

രാഷ്ട്രം (State)

- ഒരു രാഷ്ട്രീയ സമുദായമാണ് രാഷ്ട്രം
- ഒരു നിശ്ചിത ഭൂപ്രദേശം, ജനങ്ങൾ, ഗവൺമെന്റ്, പരമാധികാരം എന്നിവയാണ് രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഘടകങ്ങൾ.
- “ഒരു പ്രത്യേക പ്രദേശത്ത് നിയമാനുസൃതമായ ബലപ്രയോഗത്തിനുള്ള കൃത്രിക വിജയകരമായി അവകാശപ്പെടുന്ന ഒരു സംഘമാണ് രാഷ്ട്രം” – മാക്സ് വെബർ

സാംസ്കാരിക വൈവിധ്യവും ഇന്ത്യൻ ദേശരാഷ്ട്രവും

- സാമൂഹികമായും സാംസ്കാരികമായും വളരെ ഏറെ വൈവിധ്യങ്ങളുള്ള രാജ്യമാണ് ഇന്ത്യ.

- 140 കോടി ജനങ്ങൾ, 1632 ലേറെ ഭാഷകൾ (22 അംഗീകൃത ഭാഷകൾ)
- വിവിധ മതങ്ങൾ
 - ഹിന്ദു വിഭാഗക്കാർ 80.5
 - മുസ്ലിം – 13.4
 - ക്രിസ്ത്യൻസ് – 2.3
 - സിക്കുകാർ 1.9
- ഇന്ത്യക്ക് സ്വാംശീകരണഉദ്ഗ്രഥന നയങ്ങളോട് യോജിപ്പില്ല.
- പ്രബല ഹിന്ദുമതത്തിലെ ചില വിഭാഗക്കാർ സ്വാംശീകരണ മാതൃകകൾ നടപ്പിലാക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടെങ്കിലും രാഷ്ട്രം അത് അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ല.
- ഇന്ത്യ ദേശീയോദ്ഗ്രഥനത്തിനാണ് (National Integration) പ്രാധാന്യം നൽകുന്നത്.
- ഇന്ത്യ ഒരു മതനിരപേക്ഷ രാജ്യമായി നിലനിൽക്കുന്നു.
- ഇന്ത്യ മത ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾക്ക് ശക്തമായ ഭരണഘടനാപരമായ സംരക്ഷണം നൽകുന്നു.

ഇന്ത്യയിലെ പ്രാദേശിക വാദം (Regionalism in India)

- ഭാഷകൾ, സംസ്കാരങ്ങൾ, ഗോത്രങ്ങൾ, മതങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയിൽനിന്നാണ് പ്രാദേശിക വാദം ഉദ്ഭവിക്കുന്നത്.
- ഇവയെല്ലാം ഒരു പ്രത്യേക പ്രദേശത്ത് കേന്ദ്രീകരിക്കുമ്പോൾ പ്രാദേശിക വാദം ഉണ്ടാവുന്നു.
- ഇന്ത്യയിൽ ചിലയിടങ്ങളിൽ ഇത്തരം വാദം ശക്തമാണ്.
 - ഭാഷാ സംസ്ഥാനങ്ങൾ, ഗോത്ര സംസ്ഥാനങ്ങൾ
- പ്രാദേശികമായി ഒരു വിഭാഗത്തിന് കിട്ടേണ്ട അവകാശങ്ങൾ നിഷേധിക്കുമ്പോഴാണ് ഇതുണ്ടാവുന്നത്.
- ഇന്ത്യയിലെ പ്രവിശ്യകളെ ഭാഷാടിസ്ഥാനത്തിൽ പുനഃസംഘടിപ്പിക്കണമെന്ന ആശയം സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുമുമ്പ് തന്നെ ചർച്ച ചെയ്തിരുന്നു.
- എന്നാൽ ഇന്ത്യക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിച്ചപ്പോൾ ഈ പ്രശ്നത്തെപ്പൊക്കി കോൺഗ്രസ്സിൽ ഭിന്നാഭിപ്രായങ്ങളുണ്ടായി.
- ഭാഷാടിസ്ഥാനത്തിൽ സംസ്ഥാനങ്ങൾ രൂപീകരിച്ചാൽ അത് പ്രാദേശിക വാദത്തെ വളർത്തുമെന്നും, രാജ്യത്തെ ശിഥിലീകരിക്കുമെന്നും ഒരു വിഭാഗം നേതാക്കൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.
- തെലുങ്കു സംസാരിക്കുന്ന മേഖലകളിലാണ് ഈ പ്രക്ഷോഭം ഏറ്റവും കൂടുതൽ നടന്നത്.
- ഇവിടെ ഭാഷാടിസ്ഥാനത്തിൽ പുതിയ **ആന്ധ്രാ സംസ്ഥാനം** രൂപീകരിക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് – **പോറ്റി ശ്രീരാമലു** സമരം ആരംഭിച്ചു.
- **1953** ൽ ഫസൽ അലിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സംസ്ഥാന പുനഃസംഘടനാ കമ്മീഷനെ നിയമിച്ചു.
- 1956 നവമ്പർ 1ന് സമർപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ടിൽ ഭാഷാടിസ്ഥാനത്തിൽ 14 സംസ്ഥാനങ്ങളും 6 കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങളും നിലവിൽ വന്നു.

ദേശരാഷ്ട്രവും മതസംബന്ധമായ പ്രശ്നങ്ങളും സ്വത്വങ്ങളും (The Nation-State and Religion Related Issues and Identities)

- മതസംബന്ധമായ പ്രശ്നങ്ങൾ

- മതേതരത്വം – വർഗ്ഗീയവാദ പ്രശ്നങ്ങൾ
- ഭൂവിപക്ഷം – ന്യൂനപക്ഷ പ്രശ്നങ്ങൾ

ന്യൂനപക്ഷാവകാശങ്ങളും രാഷ്ട്ര നിർമ്മാണവും

- കരുത്തുറ്റ ജനാധിപത്യരാഷ്ട്രം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് എല്ലാ വിഭാഗക്കാർക്കും, പ്രത്യേകിച്ച് ന്യൂനപക്ഷവിഭാഗങ്ങൾക്ക് സംരക്ഷണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ ആവശ്യമായിരുന്നു.

ന്യൂനപക്ഷം

- മറ്റുള്ളവരെ അപേക്ഷിച്ച് ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ അനുഭവിക്കുന്ന ചെറിയ വിഭാഗമാണിത്.
- ഭൂവിപക്ഷത്തിന്റെ ജനസംഖ്യയുടെ മേധാവിത്വം കാരണം മതസാംസ്കാരിക ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക സംരക്ഷണം ആവശ്യമാണ്.
- ആർട്ടിക്കിൾ- 29, 30 –ന്യൂനപക്ഷ അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ളതാണ്.
- **ആർട്ടിക്കിൾ 29**
 - ഇന്ത്യയിലെ എല്ലാ ജനവിഭാഗങ്ങൾക്കും അവരുടെ ഭാഷ, ലിപി, സംസ്കാരം എന്നിവ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള അവകാശമുണ്ട്.
 - വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ മതത്തിന്റേയോ, വംശത്തിന്റേയോ, ജാതിയുടേയോ, ഭാഷയുടേയോ പേരിൽ പ്രവേശനം നിഷേധിക്കാൻ പാടില്ല.
- **ആർട്ടിക്കിൾ 30**
 - എല്ലാ ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾക്കും അവരുടെ താൽപര്യമനുസരിച്ചുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാനും നടത്തിക്കൊണ്ട് പോകാനുമുള്ള അവകാശമുണ്ട്.

വർഗ്ഗീയതയും മതനിരപേക്ഷതയും ദേശരാഷ്ട്രവും (Communalism, Secularism and the Nation-state)

വർഗ്ഗീയത

- മത സ്വത്വത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള അക്രമണോത്സുകമായ സങ്കുചിതത്വമാണിത്.
- ഒരു മതവിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവർ സ്വന്തം വിഭാഗം മാത്രമാണ് യോഗ്യം എന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നതിനെ.
- സ്വന്തം മതത്തെ ശ്രേഷ്ഠമായി കാണുകയും മറ്റു മതങ്ങളെ അധമമായി കാണുകയും ചെയ്യുന്ന സങ്കുചിത മനോഭാവമാണിത്.
- ഇത് മതസ്വത്വത്തിന് അമിത പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു.

മതനിരപേക്ഷത

- ഇത് വർഗ്ഗീയതയുടെ വിപരീതമാണ്.
- രാജ്യത്തിന് പ്രത്യേക മതമില്ലാത്ത അവസ്ഥയാണിത്.
- എന്നാൽ രാജ്യത്തെ എല്ലാ മതങ്ങളെയും വിശ്വാസങ്ങളെയും സംരക്ഷിക്കുകയും, പ്രചരിപ്പിക്കാനുള്ള അവസരം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.
- എല്ലാ മതങ്ങൾക്കും തുല്യ പരിഗണന നൽകുന്നു.
- പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിൽ മതേതരത്വം എന്നത് സമൂഹത്തിൽ മതത്തിന്റെ സ്വാധീനം കുറയുന്ന പ്രവണതയാണ്.
- രാഷ്ട്രം എല്ലാ മതങ്ങളിൽ നിന്നും അകന്നു നിൽക്കണമെന്നാണ് മത നിരപേക്ഷതയെ കുറിച്ചുള്ള പാശ്ചാത്യ സങ്കല്പം.

രാഷ്ട്രവും പൗരസമൂഹവും (State and Civil Society)

- ഒരു ദേശത്തിലെ സാംസ്കാരിക വൈവിധ്യത്തെ കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോഴാണ് രാഷ്ട്രം ഏറ്റവും നിർണ്ണായകമായ ഒരു സ്ഥാപനമായിത്തീരുന്നത്.
- ഒരു സ്വേച്ഛാധിപത്യ രാഷ്ട്രം ജനാധിപത്യ രാഷ്ട്രത്തിന്റെ നേർ വിപരീതമാണ്.
- സ്വേച്ഛാധിപത്യ രാഷ്ട്രം പൗരവകാശങ്ങളെ മാനിക്കാറില്ല.
- ഭരണകൂടസ്ഥാപനങ്ങൾ ജനങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ കേൾക്കാൻ തയ്യാറാവാതെ വന്നാൽ അഴിമതി വ്യാപകമാവും.
- പൗര സമൂഹം പൊതുമണ്ഡലത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്.
- കുടുംബത്തിന്റെ സ്വകാര്യമണ്ഡലത്തിന് അപ്പുറമുള്ള, രാഷ്ട്രത്തിനും വിപണിക്കും പുറത്തുകിടക്കുന്ന ഒരു വിശാലമായ മേഖലയാണ് പൗരസമൂഹം.
- ഇവിടെ വ്യക്തികൾ സ്വമേധയാ ഒത്തുചേരുകയും സ്ഥാപനങ്ങളും സംഘടനകളും രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.
- പൗരന്മാർ സജീവമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു മേഖലയാണിത്.
- ഇവിടെ സാമൂഹ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും രാഷ്ട്രത്തിനുമേൽ സ്വാധീനം ചെലുത്താൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യും.
- രാഷ്ട്രത്തിനുമുന്നിൽ അവർ ജനങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുന്നു.
- രാഷ്ട്രീയ കക്ഷികൾ, മാധ്യമ സ്ഥാപനങ്ങൾ, തൊഴിലാളി സംഘടനകൾ, ഗവൺമെന്റിനോട് സംഘടനകൾ, മത സംഘടനകൾ എല്ലാം ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.
- പൗര സമൂഹത്തിൽ ഉള്പ്പെടുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ
 - സംഘടന രാഷ്ട്രത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ളതാവരുത്
 - ലാഭേച്ഛയോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നതാവരുത്.
- ഗവൺമെന്റ് നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ദുരദർശനം, ലാഭം ആഗ്രഹിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന കാര്യ കമ്പനികളും പൗര സമൂഹത്തിന്റെ ഭാഗമല്ല.
- 1970 കളിൽ നിരവധി പൗര സമൂഹങ്ങൾ ഉയർന്നുവന്നു.
- സ്ത്രീകളുടെ അവകാശങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, പരിസ്ഥിതി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, ഗോത്ര വർഗ്ഗ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, മനുഷ്യാവകാശ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ഉയർന്നുവന്നു.

വിവരവകാശ നിയമം (The right to Information Act)

- പൗര സമൂഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു പ്രവർത്തനമായിരുന്നു വിവരവകാശത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള സമരം.
- 2005 ജൂൺ 15 ന് പാസ്സാക്കി.
- ഒക്ടോബർ 13 ന് നിലവിൽവന്നു.
- ഈ നിയമപ്രകാരം ആർക്കുവേണമെങ്കിലും ഒരു പൊതു അധികാരിയിൽനിന്ന് വിവരങ്ങൾതേടാം. 30 ദിവസത്തിനകം അതിന് മറുപടി നൽകണം.

Chapter 8

Structural Change

ഘടനാപരമായ മാറ്റം

കൊളോണിയലിസത്തെ മനസ്സിലാക്കൽ

- ഒരു രാജ്യം മറ്റൊരു രാജ്യത്തിനുമേൽ സ്ഥാപിക്കുന്ന ഭരണമാണ് കൊളോണിയലിസം.
- മറ്റു രാജ്യങ്ങളെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടി മുതലാളിത്ത രാജ്യങ്ങൾ വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത ഒരു കവർച്ചാ സമ്പ്രദായമാണിത്.
- പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ബ്രിട്ടന്റെ ശക്തമായ കോളനിയായിരുന്നു ഇന്ത്യ.
- ഇന്ത്യയിൽനിന്നും അസംസ്കൃത വസ്തുക്കൾ ബ്രിട്ടനിലേക്ക് കയറ്റുമതിചെയ്യുകയും അവരുടെ ഉദ്പന്നങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കാനുള്ള കോളനിയായി ഇന്ത്യയെ മാറ്റുകയും ചെയ്തു.
- ഇന്ത്യയെ അക്രമിച്ചവരിൽ നല്ലൊരുവിഭാഗം ക്രമേണ ഇന്ത്യക്കാരായി മാറുകയും, അവരുടെ വൈദേശിക സ്വഭാവം നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്തു.
- ബ്രിട്ടീഷ് കൊളോണിയലിസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം മുതലാളിത്ത വ്യവസ്ഥയായിരുന്നു.
- ബ്രിട്ടീഷ് മുതലാളിത്തത്തിന്റെ താൽപര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനാണ് ഇന്ത്യയിലെ കൊളോണിയൽ ഭരണം ശ്രമിച്ചത്.
- ഇന്ത്യയിലെ ഓരോ നയവും അവർ രൂപീകരിച്ചത് ബ്രിട്ടീഷ് മുതലാളിത്തത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനുമായിരുന്നു.
- ഇന്ത്യയിലെ ഭൂ നയങ്ങൾ ബ്രിട്ടീഷുകാർ മാറ്റിമറിച്ചു.
- കൃഷി ഭൂമികളിൽ എന്ത് കൃഷിചെയ്യണമെന്ന് അവർ തീരുമാനിച്ചു.
- പുതിയ വനനിയമങ്ങൾ ഇടയൻമാർക്ക് അവരുടെ കാടുകളിലേക്കുള്ള പ്രവേശനം തടഞ്ഞു.

കൊളോണിയലിസം രാജ്യത്തിനകത്തും, പുറത്തുമുള്ള കുടിയേറ്റങ്ങൾക്ക് കാരണമായി.

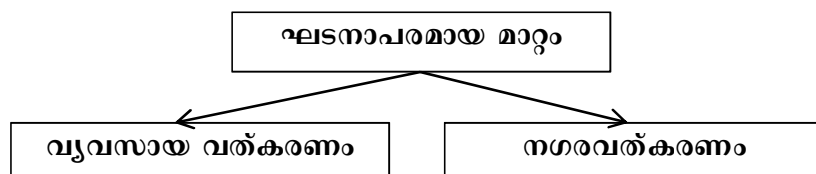
- ജാർഖണ്ഡിലെ ജനങ്ങൾ ആസ്സാമിലെ തേയിലത്തോട്ടങ്ങളിലേക്ക് കുടിയേറി
- ബംഗാൾ, മഡ്രാസ് പ്രസിഡൻസികളിലെ മധ്യവർഗ്ഗക്കാർ ഗവൺമെന്റ് ജീവനക്കാരായും, പ്രൊഫഷനലുകളായും രാജ്യത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലേക്ക് കുടിയേറി.
- ബ്രിട്ടീഷ് ഫാക്ടറികളിൽ പണിയെടുക്കാൻ ആഫ്രിക്ക, ഏഷ്യ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്ക് തൊഴിലാളികളെ കൊണ്ടുപോയി.

മുതലാളിത്തത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ

- ഫ്യൂഡലിസത്തിന്റെ തകർച്ചയെത്തുടർന്ന് ഉയർന്നുവന്നു.
- സ്വകാര്യ ഉടമസ്ഥത (ഫാക്ടറി, മൂലധനം)
- വിപണിയെ ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഉദ്പാദനം
- പരമാവധി ലാഭം എന്ന മുദ്രാവാക്യം
- സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടേയും തൊഴിലാളികളുടേയും ഉപയോഗം.

നഗരവത്കരണവും വ്യവസായവത്കരണവും (Urbanization and Industrialization)

- നഗരവത്കരണവും, വ്യവസായവത്കരണവും പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.
- ഇവ പലപ്പോഴും ഒന്നിച്ചാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.



നഗരവത്കരണം (Urbanisation)

- ഗ്രാമങ്ങൾ നഗരങ്ങളായി മാറുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്.

വ്യവസായവത്കരണം (Industrialisation)

- യന്ത്രങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ ഉദ്പാദനം നടത്തുന്നതാണിത്.
- വ്യാവസായിക സമൂഹങ്ങളിലെ ഭൂരിഭാഗം ജനങ്ങളും ഫാക്ടറികളിൽ ജോലിചെയ്യുന്നു.

നഗരവത്കരണവും വ്യവസായവത്കരണവും- ഇന്ത്യയുടെ കൊളോണിയൽ അനുഭവം

- ബ്രിട്ടീഷ് വ്യവസായവത്കരണം ശക്തമായതോടെ ഇന്ത്യയിൽനിന്നുള്ള പരുത്തി, പട്ട് തുടങ്ങിയവയുടെ കയറ്റുമതി കുറഞ്ഞു.
- വിലകുറഞ്ഞ ഉല്പന്നങ്ങൾ ഇന്ത്യൻ വിപണികളിലേക്ക് പ്രവഹിച്ചു.
- ഇവയോട് മത്സരിക്കാൻ കഴിയാതെ ഇന്ത്യൻ പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾ തകർന്നടിഞ്ഞു.

അപവ്യവസായവത്കരണം (Deindustrialisation)

- ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണകാലത്ത് ഇന്ത്യയിലെ പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾക്കുണ്ടായ തകർച്ചയാണിത്.
- ബ്രിട്ടീഷ് ഉത്പന്നങ്ങളോട് മത്സരിക്കാൻ ഇന്ത്യൻ പരമ്പരാഗത ഉത്പന്നങ്ങൾക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല. അങ്ങനെ അവ തകർച്ച നേരിട്ടു. ഇതിനെ അപവ്യവസായവത്കരണം എന്നു പറയുന്നു.
- പല നഗരങ്ങളും തകർന്നു (തഞ്ചാവൂർ, ധാക്ക, മുർഷിദാബാദ്, മസൂരിപ്പട്ടണം, സുററ്റ്), പുതിയ ചില നഗരങ്ങൾ ഉയർന്നുവരികയും ചെയ്തു (ബോംബെ, മദ്രാസ്).
- തൊഴിലില്ലായ്മ വർദ്ധിച്ചു.
- ഇന്ത്യയിലും ആധുനിക രീതിയിലുള്ള ഫാക്ടറികൾ സ്ഥാപിക്കണമെന്ന ആവശ്യങ്ങളുയർന്നു.
- തോട്ട വ്യവസായങ്ങളാണ് ആദ്യമായി ആരംഭിച്ചത്.
- ബ്രിട്ടനിലെ ജനങ്ങൾ ഗ്രാമങ്ങളിൽനിന്നും നഗരങ്ങളിലേക്ക് കുടിയേറിയപ്പോൾ, ഇന്ത്യയിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളും കൃഷിയിലേക്ക് തിരിഞ്ഞു.

കൊളോണിയൽ സാമ്രാജ്യങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥയിൽ നഗരങ്ങൾക്ക് വലിയ പങ്കുണ്ട്.

- ഇന്ത്യയിലെ അസംസ്കൃത വിഭവങ്ങൾ ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്ക് കയറ്റുമതിചെയ്യാനും, നിർമ്മിത വസ്തുക്കൾ കുറഞ്ഞ ചിലവിൽ ഇറക്കുമതിചെയ്യാനും തുറമുഖ നഗരങ്ങളാണ് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത് (ബോംബെ, കൽക്കട്ട, മദ്രാസ്).
- ഇന്ത്യയേയും ബ്രിട്ടനേയും തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിച്ചിരുന്ന പ്രധാന കണ്ണി കൊളോണിയൽ നഗരങ്ങളായിരുന്നു.
 - ബോംബെ - പരുത്തി - ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്ക്
 - കൽക്കട്ട - ചണം - ഡൻഡിയിലേക്ക്
 - മദ്രാസ് - കാപ്പി, പഞ്ചസാര, നീലം, പരുത്തി - ബ്രിട്ടനിലേക്ക്.

- 1690 ൽ ഇംഗ്ലീഷ് വ്യാപാരിയായ ജോബ് ചാർനോക്ക് ഒരു കച്ചവട കേന്ദ്രം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഹൂഗ്ലി നദിക്കരികിലുള്ള 3 ഗ്രാമങ്ങൾ പാട്ടത്തിനെടുത്തു (കൽകത്ത, ഗോവിന്ദപൂർ, സതനതി)
- 1698 ൽ നദീതീരത്ത് വില്ല്യം കോട്ട പണികഴിപ്പിച്ചു.
- ഇവിടം വൻ നഗരമായി വളർന്നുവന്നു. (കൽകത്ത)

ബ്രിട്ടനിൽ സംഭവിച്ചതുപോലെയുള്ള വ്യവസായവത്കരണമല്ല ഇന്ത്യയിൽ സംഭവിച്ചത്

- ഇന്ത്യയിലെ വ്യവസായ വത്കരണത്തിനുപുറകിൽ കൊളോണിയൽ താൽപര്യങ്ങളായിരുന്നു.
- ഇന്ത്യയിലെ വ്യവസായ വത്കരണത്തിനു തുടക്കം കുറിച്ചത് തോട്ടവ്യവസായങ്ങളാണ് (നീലം, തേയില, കാപ്പി).
- 1851 ലാണ് തേയില വ്യവസായം ആരംഭിച്ചത്.
- ഭൂരിഭാഗവും ആസ്സാമിൽ

സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യയിലെ വ്യവസായവത്കരണം

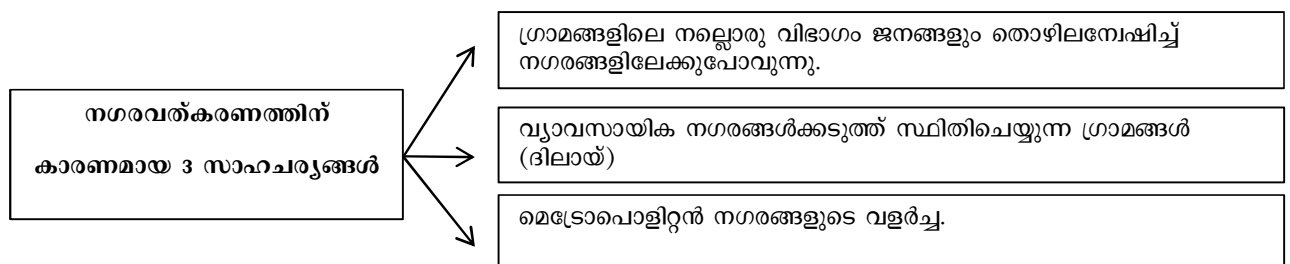
- ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണം തകർത്ത സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെ വ്യവസായവത്കരണത്തിലൂടെ ശക്തിപ്പെടുത്താമെന്ന് ദേശീയ നേതാക്കൾ കരുതി.
- സ്വദേശി പ്രസ്ഥാനം – ബ്രിട്ടീഷ് ഉദ്പന്നങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കാനും സ്വദേശി ഉദ്പന്നങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാനും ആഹ്വാനമേകി.
- ദാരിദ്ര്യം ഒഴിവാക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗമായി വ്യവസായവത്കരണത്തെ കണ്ടു.
- സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ വളർച്ചക്കും സമത്വത്തിനും വ്യവസായവത്കരണം സഹായിക്കുമെന്ന് കണക്കാക്കപ്പെട്ടു.
- പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ വ്യവസായവത്കരണത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകി.

“ആധുനികവും ഐശ്വര്യപൂർണ്ണവുമായ ഒരു ഇന്ത്യ ഭീമാകാരമായ സ്റ്റീൽ ഫാക്ടറികളുടേയും, അണക്കെട്ടുകളുടേയും, പവർസ്റ്റേഷനുകളുടേയും സൗധത്തിന് മുകളിലാണ് പടുത്തുയർത്തേണ്ടത്”. ജവഹർലാൽ നെഹ്റു.

സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യയിലെ നഗരവത്കരണം

എം. എസ്. എ. റാവു പറയുന്നു

- ഇന്ത്യയൊട്ടാകെ ധാരാളം ഗ്രാമങ്ങൾ നഗരങ്ങളുടെ സ്വാധീനത്തിന് വിധേയമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.



Chapter 9

Cultural Change

സാംസ്കാരിക മാറ്റം

- കൊളോണിയലിസത്തിന്റെ ഫലമായി സംഭവിച്ച സാംസ്കാരിക മാറ്റങ്ങളാണ് ഈ പാഠഭാഗം ചർച്ചചെയ്യുന്നത്.

ആശയങ്ങളുടെ സംയോജനം

- സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ പാശ്ചാത്യ ആശയങ്ങളുടേയും, പരമ്പരാഗത ആശയങ്ങളുടേയും സംയോജനം കാണാനാവും.

വ്യക്തികൾ	സംഭാവനകൾ	കടമെടുത്ത ആശയങ്ങൾ
രാജാറാം മോഹൻ റോയ്	ബ്രഹ്മ സമാജം- സതി നിരോധനം	മാനവികത, പ്രകൃതിദത്താവകാശങ്ങൾ (പാശ്ചാത്യ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ), ഹൈന്ദവ ശാസ്ത്രങ്ങൾ
റാനഡെ	പ്രാർത്ഥനാ സമാജം- വിധവാ വിവാഹം	ഹൈന്ദവ ശാസ്ത്രങ്ങൾ
സർസയ്യിദ് അഹമ്മദ് ഖാൻ	അലീഗഢ് പ്രസ്ഥാനം- മുസ്ലീം സ്ത്രീകളുടെ ഉന്നമനം	ഖുർആനിലെ ആശയങ്ങൾ
വിരേശലിംഗം	അറിവിന്റെ ഉറവിടങ്ങൾ	നവ്യന്യായ തർക്കശാസ്ത്രം

സതീഷ് സെബർവാൾ

ഇന്ത്യയിലുണ്ടായ സാംസ്കാരിക മാറ്റങ്ങൾക്ക് 3 തലങ്ങളുണ്ട്.

1. വിനിമയരീതികൾ (Modes of Communications)

- അച്ചടിയന്ത്രം, ടെലഗ്രാഫ്, മൈക്രോഫോൺ, ആവികപ്പൽ, റെയിൽവേ തുടങ്ങിയവയുടെ ഉപയോഗം
 - സാമൂഹിക പരിഷ്കർത്താക്കൾ അവരുടെ ആശയങ്ങൾ പരസ്പരം കൈമാറി

2. സംഘടനാ രൂപങ്ങൾ (Forms of Organisation)

- ബ്രഹ്മ സമാജം (ബംഗാൾ), ആര്യ സമാജം (പഞ്ചാബ്)
- 1914- അഖിലേന്ത്യാ മുസ്ലീം വനിതാ കോൺഫറൻസ് സ്ഥാപിച്ചു.
- ആശയങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കാൻ പത്രം, വാർത്താ പത്രിക എന്നിവ ഉപയോഗിച്ചു.
- 1868 ൽ വിദ്യാസാഗരിന്റെ പുസ്തകമായ ഇന്ദുപ്രകാശ് വിഷ്ണു ശാസ്ത്രി മറാഠിയിലേക്ക് പരിഭാഷപ്പെടുത്തി.

3. ആശയങ്ങളുടെ പ്രകൃതം. (Nature of Ideas)

- വിപ്ലവകരവും, പ്രവർത്തനാത്മകവുമായ ആശയങ്ങൾ
- ഉദാരവാദവും സ്വാതന്ത്ര്യവും പ്രചരിച്ചു.
- വിദ്യാഭ്യാസ മൂലത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകി.
- സ്ത്രീ വിദ്യാഭ്യാസം എന്ന ആശയം വ്യാപകമായി ചർച്ചചെയ്യപ്പെട്ടു.
- ജ്യോതിബാ ഫുലെ 1848 ൽ സ്ത്രീകൾക്കുവേണ്ടി ആദ്യ വിദ്യാലയം പൂനെയിൽ ആരംഭിച്ചു.

സാംസ്കാരിക മാറ്റങ്ങൾ

1. സംസ്കൃത വത്കരണം (Sanskritisation)
2. പാശ്ചാത്യവത്കരണം (Westernisation)
3. ആധുനിക വത്കരണം (Modernisation)
4. മതേതരവത്കരണം (Secularisation)

സംസ്കൃത വത്കരണം (Sanskritisation)

- എം. എൻ. ശ്രീനിവാസ്
- 1952 ലെ കൂർഗ് വിഭാഗത്തിലെ പഠനത്തിലാണ് ആദ്യമായി ഈ പദം ഉപയോഗിച്ചത്.
- കീഴ്ജാതിയിലെ അംഗങ്ങൾ അവരുടെ സ്വന്തം സാമൂഹിക പദവി ഉയർത്തുന്നതിനുവേണ്ടി മേൽജാതിക്കാരുടെ ആചാരങ്ങളും ജീവിത രീതികളും, സാമൂഹ്യ സമ്പ്രദായങ്ങളും സ്വീകരിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് സംസ്കൃത വത്കരണം.
- താഴ്ന്ന ജാതി ഉയർന്ന ജാതിയിലേക്ക് ചലിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്.
- അനുകരണത്തിലൂടെയാണ് ഇത് നേടിയെടുക്കുന്നത്.
- രാജ്യത്ത് എല്ലായിടത്തും സംസ്കൃതവത്കരണത്തിന്റെ വേഗത ഒരുപോലെല്ല.
- സംസ്കൃതവത്കരിക്കപ്പെട്ട ജാതിക്ക് മേധാവിത്വമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലെ സംസ്കൃതവത്കരണം പെട്ടെന്ന് നടക്കുന്നു.
- സംസ്കൃതവത്കരിക്കപ്പെടാത്ത ജാതിക്ക് മേധാവിത്വമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ ജാതികളുടെ സ്വാധീനം ശക്തമായിരിക്കും. സംസ്കാരം സംസ്കൃതവത്കരണത്തിൽനിന്ന് സ്വതന്ത്രമായിരിക്കും.
- ഈ പ്രക്രിയയെ ‘അപസംസ്കൃതവത്കരണം’ (Desanskritisation) എന്നു പറയുന്നു.
- സംസ്കൃതവത്കരണം പ്രാദേശിക ജാതി ശ്രേണിയിലുള്ള സ്ഥാനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നു.

സംസ്കൃതവത്കരണം –വിമർശനങ്ങൾ

- ഇത് സാമൂഹ്യ ചലനാത്മകതയെ (Social Mobility) പെരുപ്പിച്ച് കാണിക്കുന്നു.
- ഇത് ഉയർന്നജാതിക്കാരുടെ ജീവിതരീതിയെ സ്രേഷ്ഠമായും താഴ്ന്ന ജാതിയെ അധമമായും കാണുന്നു.
- അസമത്വം, ബഹിഷ്കരണം, ശുദ്ധാശുദ്ധം എന്നിവയെ ഇത് ന്യായീകരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.
- പെൺകുട്ടികളെയും, സ്ത്രീകളെയും ഒറ്റപ്പെടുത്തുന്നതിനും, സ്ത്രീധന സമ്പ്രദായത്തിനും, ജാതി വിവേചനത്തിനും കാരണമാവുന്നു.
- ദളിത് വിഭാഗത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു.

പാശ്ചാത്യവത്കരണം (Westernisation)

- പാശ്ചാത്യ സംസ്കാരമായും, ബ്രിട്ടീഷുകാരുമായും ഇന്ത്യക്കാർക്കുണ്ടായ സമ്പർക്കത്തിന്റെ ഫലമായി രാജ്യത്തുണ്ടായ മാറ്റങ്ങളാണിത്.
- പാശ്ചാത്യ ജീവിതരീതികളെ അനുകരിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്.
- “150ലേറെ വർഷത്തെ ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിന്റെ ഫലമായി ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിലും, സംസ്കാരത്തിലുമുണ്ടായ മാറ്റങ്ങളാണിത്. സാങ്കേതിക വിദ്യ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, ആശയങ്ങൾ, മൂല്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയിലുള്ള മാറ്റങ്ങളെ ഈ പദം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു”. – എം. എൻ. ശ്രീനിവാസ്

- സാങ്കേതിക വിദ്യ, വസ്ത്രങ്ങൾ, ഭക്ഷണ രീതികൾ തുടങ്ങിയവയിലെല്ലാം പാശ്ചാത്യവത്കരണം സ്വാധീനിച്ചു.
- ഇന്ത്യൻ കലകളേയും ഇത് സ്വാധീനിച്ചു.
- രവിവർമ്മ, ടാഗോർ, ചന്തുമേനോൻ, ബങ്കിംചന്ദ്ര ചതോപധ്യായ തുടങ്ങിയ എഴുത്തുകാരെയും കലാകാരന്മാരെയും ഇത് സ്വാധീനിച്ചു.
- “താഴ്ന്ന ജാതിക്കാർ സംസ്കൃതവൽക്കരിക്കപ്പെടാനും, ഉയർന്ന ജാതിക്കാർ പാശ്ചാത്യവൽക്കരിക്കാനുമാണ് ശ്രമിച്ചത്” – എം.എൻ ശ്രീനിവാസ്.

ആധുനിക വത്കരണം (Modernisation)

- സാങ്കേതിക വിദ്യയിലേയും, ഉദ്പാദനപ്രക്രിയകളിലേയും പുരോഗതിയെ ഈ പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.
- പരമ്പരാഗത സമൂഹത്തിൽനിന്നും പരിഷ്കൃത സമൂഹത്തിലേക്കുള്ള മാറ്റത്തെയും ഈ പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.
- ഇന്ത്യയിൽ ആധുനികവത്കരണമാരംഭിച്ചത് ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണകാലത്താണ്.

ആധുനികവത്കരണത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ

- പ്രാദേശികമായ കെട്ടുപാടുകളേയും, സങ്കുചിതമായ വീക്ഷണങ്ങളേയും ഇത് നിഷേധിക്കുന്നു. പകരം കോസ്മോ പൊളിറ്റൻ മനോഭാവങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം.
- ശാസ്ത്രീയമായ കാര്യങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം
- വ്യക്തികൾക്ക് പ്രാധാന്യം
- മനുഷ്യൻ ജീവിക്കുകയും പ്രവൃത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സംഘടനകളുടെ അടിസ്ഥാനം ജനനമാവരുത് അത് നേടിയെടുത്തതായിരിക്കണം.
- അറിവിന് പ്രാധാന്യം.
- മനുഷ്യന്റെ സ്വത്വം നേടിയെടുത്തതായിരിക്കണം.
- ബ്യൂറോക്രാറ്റിക് സംവിധാനത്തിൽ കുടുംബം, സമൂഹം, താമസ സ്ഥലം എന്നിവയിൽനിന്ന് തൊഴിൽ വിട്ടുനിൽക്കണം.

മതേതരവത്കരണം (Secularisation)

- മതത്തിന്റെ സ്വാധീനം കുറയുന്ന പ്രക്രിയയാണ് പാശ്ചാത്യ ലോകത്ത് മതേതരത്വം.
- ആധുനിക സമൂഹം മതേതരമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുക യാണെന്നാണ് ആധുനിക സൈദ്ധാന്തികർ പറയുന്നത്.
- എന്നാൽ പുതിയ മതസംഘടനകൾ ഉയർന്നുവരുന്നതിന് ആധുനികവത്കരണം കാരണമായിട്ടുണ്ട്.
- മതേതരവത്കരണം- സൂചകങ്ങൾ
 - മതസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ജനങ്ങളുടെ പിൻവാങ്ങൽ
 - മത സംഘടനകളുടെ സാമൂഹികവും ഭൗതികവുമായ സ്വാധീനത്തിലുള്ള ഇടി ചിൽ
 - ജനങ്ങൾക്ക് മത വിശ്വാസത്തിലുണ്ടാവുന്ന കുറവ്.
- ജാതിയുടെ മതേതരവത്കരണം
 - പരമ്പരാഗത ഇന്ത്യയിൽ ജാതി വ്യവസ്ഥ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നത് മതത്തിന്റെ ചട്ടക്കൂട് ആയിരുന്നു.
 - ശുദ്ധാശുദ്ധ വ്യവസ്ഥയാണ് അതിന്റെ അടിസ്ഥാനം

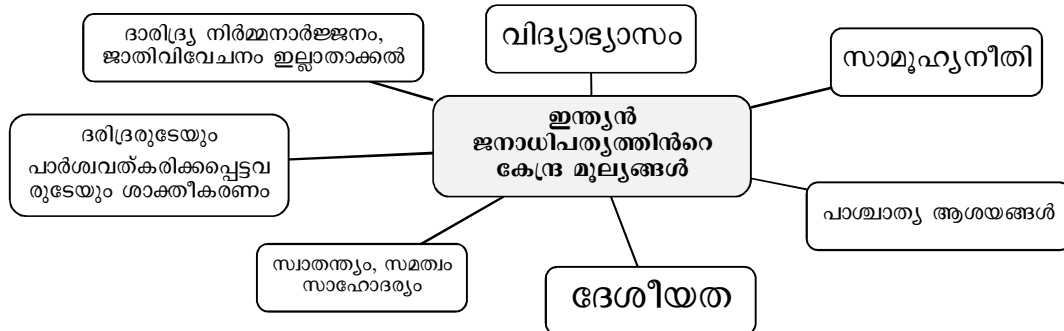
- ഇന്ന് ജാതി വ്യവസ്ഥ പ്രവർത്തിക്കുന്നത് രാഷ്ട്രീയ സമ്മർദ്ദ ഗ്രൂപ്പുകളായാണ്.
- വർത്തമാന ഇന്ത്യയിൽ ധാരാളം ജാതി സംഘടനകളും ജാതിയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളും രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.
- ഇവർ സർക്കാരിനുമേൽ ആവശ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാൻ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുന്നു.
- അത്തരം ജാതിയിലെ പങ്കിലെ മാറ്റത്തെയാണ് ജാതിയുടെ മതേതരവത്കരണം എന്ന് പറയുന്നത്.

Chapter 10

The Story of Democracy

ഇന്ത്യൻ ജനാധിപത്യത്തിന്റെ കഥ

ഇന്ത്യൻ ജനാധിപത്യത്തിന്റെ കേന്ദ്ര മൂല്യങ്ങൾ (The core values of Indian Democracy)



ഭരണഘടനാ നിർമ്മാണസഭയിലെ സംവാദങ്ങൾ

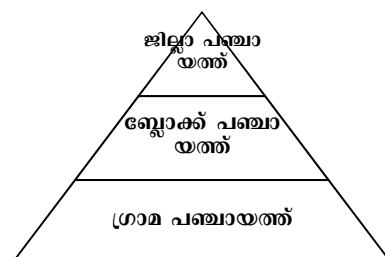
- 1939 ൽ ഗാന്ധിജി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ‘ഹരിജൻ’ എന്ന പത്രത്തിൽ ‘ഒരേയൊരു മാർഗ്ഗം’ (The only Way) എന്ന പേരിൽ സ്ത്രീകളുടേയും പുരുഷന്മാരുടേയും വോട്ടവകാശവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള ലേഖനത്തിൽ ഭരണഘടനാ നിർമ്മാണ സഭയുടെ ആവശ്യകത മുന്നോട്ടുവെച്ചു.

മത്സരാധിഷ്ഠിത താൽപര്യങ്ങൾ

- ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിൽ അനേകം ബഹുത്വങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നു.
- നഗരം-ഗ്രാമം, സമ്പന്നർ-ദരിദ്രർ, സാക്ഷരർ-നിരക്ഷരർ എന്നിങ്ങനെയുള്ള വ്യത്യസ്ത വിഭാഗങ്ങളിൽ സംസ്കാരം, മതം, ജാതി എന്നിവയുടെ സ്വാധീനം വ്യത്യസ്തമാണ്.
- ഇന്ത്യയിൽ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളിലും വർഗ്ഗങ്ങളിലും പെട്ട ഇവർക്കെല്ലാം അവരുടേതായ താൽപര്യങ്ങളുണ്ട്.
- ഇത് ഇവർക്കിടയിൽ മത്സരത്തിന് കാരണമാവുന്നു.
- ഇത്തരം പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന ചില അടിസ്ഥാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുന്നോട്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ട്.
- ദരിദ്രരേയും പാർശ്വവർത്തികൾക്കുവേണ്ടിയും ശാക്തീകരിക്കുക, ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം, ജാതി വിവേചനം അവസാനിപ്പിക്കൽ, എല്ലാവർക്കും തുല്യമായ പരിഗണന എന്നിവയാണവ.

പഞ്ചായത്ത് രാജും ഗ്രാമീണ പരിവർത്തനത്തിലെ വെല്ലുവിളികളും.

- പഞ്ചായത്ത് രാജ് എന്ന പദത്തിനർത്ഥം ‘5 വ്യക്തികളുടെ ഭരണം’ എന്നാണ്.
- ജനാധിപത്യത്തെ ഗ്രാമ തലത്തിൽ എത്തിക്കുകയും, സാധാരണ ജനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം അതിൽ ഉറപ്പുവരുത്തുകയുമാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം.
- ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് (Village Level), പഞ്ചായത്ത് സിമിതി (Block Level), സില്ലാ പഞ്ചായത്ത് (District Level) എന്നിവ ഇതിന്റെ 3 തലങ്ങളാണ്.



- ഗ്രാമങ്ങളുടെ ഭരണത്തിൽ ജാതി പഞ്ചായത്തുകൾ പ്രധാന പങ്കുവഹിച്ചിരുന്നെങ്കിലും അവയൊന്നും പൂർണ്ണ ജനാധിപത്യമായിരുന്നില്ല.

ജാതി പഞ്ചായത്തുകളുടെ പ്രത്യേകതകൾ

- പ്രബല വിഭാഗങ്ങൾക്ക് പ്രാതിനിധ്യം.
- ഇവരുടെ തീരുമാനങ്ങൾ പലപ്പോഴും ജനാധിപത്യത്തിന് എതിരായിരുന്നു.
- അസമത്വങ്ങൾ നിറഞ്ഞതായിരുന്നു.
- ഭരണഘടനയുടെ 73 ഉം 74 ഉം ഭേദഗതികൾ വിപ്ലവകരമായ മാറ്റങ്ങൾക്ക് തുടക്കം കുറിച്ചു.

73ാം ഭേദഗതി	74ാം ഭേദഗതി
<ul style="list-style-type: none"> • 1993 ഏപ്രിൽ നിയമം നിലവിൽ വന്നു. • പഞ്ചായത്തറിജ് നടപ്പിലാക്കി. • ഗ്രാമങ്ങളുടെ സ്വയംഭരണം 	<ul style="list-style-type: none"> • 1993 ജൂൺ 1 ന് ഈ നിയമം പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നു. • നഗരങ്ങളിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണത്തെ കുറിച്ചുള്ളതാണിത്.

- 33% സീറ്റുകൾ സ്ത്രീകൾക്ക് 17 % സീറ്റുകൾ പട്ടികജാതി, പട്ടിക വർഗ്ഗ സ്ത്രീകൾക്ക്.
- സ്ത്രീ ശാക്തീകരണം 93-94 ഭേദഗതികൾ
- 1993-94 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ 8 ലക്ഷത്തോളം സ്ത്രീകൾ പങ്കെടുത്തു.

പഞ്ചായത്തുകളുടെ അധികാരങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും.

- സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനുള്ള പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കൽ
- സാമൂഹ്യ നീതി വളർത്താനുള്ള പദ്ധതികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
- നികുതികൾ, തീരുവകൾ, ടോളുകൾ, ഫീസുകൾ എന്നിവ ചുമത്തുകയും പിരിച്ചെടുക്കുകയും വിനിയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- ഗവൺമെന്റിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
- ശ്മശാനങ്ങൾ നിലനിർത്തുക
- ജനന മരണ നിരക്കുകൾ രേഖപ്പെടുത്തി സൂക്ഷിക്കുക.
- ശിശു ക്ഷേമ മാതൃത്വ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക.
- കുടുംബാസൂത്രണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
- കാർഷിക മേഖലയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
- റോഡുകൾ, പൊതു കെട്ടിടങ്ങൾ, കിണറുകൾ, കുളങ്ങൾ, വിദ്യാലയങ്ങൾ എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ.
- സ്വത്ത് നികുതി, തൊഴിൽ നികുതി, വാഹന നികുതി, ഭൂ നികുതി, വാടകകൾ തുടങ്ങിയവയാണ് പ്രധാന വരുമാന മാർഗ്ഗങ്ങൾ.

ന്യായ പഞ്ചായത്തുകൾ (Nyaya Panchayats)

- ചെറിയ സിവിൽ, ക്രിമിനൽ കേസുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ അധികാരമുള്ള പഞ്ചായത്തുകളാണിത്.
- ഇത്തരം പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പിഴ ചുമത്താമെങ്കിലും ശിക്ഷ നൽകാൻ അധികാരമില്ല.

- വ്യക്തികൾ തമ്മിലുള്ള തർക്കങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ വിജയം കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- സ്ത്രീധനം, സ്ത്രീ പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നിവയിൽ ഫലപ്രതമായി തീരുമാനങ്ങളെടുക്കുന്നു.

വാൻ പഞ്ചായത്തുകൾ (Van Panchayats)

- ഉത്തരഖണ്ഡിൽ
- വന നശീകരണം തടയുന്നതിനുവേണ്ടി കൊണ്ടുവന്നു.
- ചെടികൾ, വൃക്ഷ തൈകൾ കുന്നിൻചെരിവുകളിൽ നട്ടുപിടിപ്പിച്ചു.
- നിയമ വിരുദ്ധമായി മരം മുറിക്കുന്നതിനെതിരെ വാൻ പഞ്ചായത്തുകളിലെ അംഗങ്ങൾ വനങ്ങൾക്ക് കാവലിരുന്നു.

ഗോത്രവർഗ്ഗ പ്രദേശങ്ങളിലെ പഞ്ചായത്ത് രാജ്

- മേഘാലയിലെ ഗോത്ര വർഗ്ഗക്കാരായ ഖാസിക്, ജയന്തിക്, ഖാരോക് എന്നിവർക്ക് നൂറ്റാണ്ടുകൾ പഴക്കമുള്ള പരമ്പരാഗത രാഷ്ട്രീയ സ്ഥാപനങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു.
- ഗ്രാമം, കുലം, സംസ്ഥാനം എന്നീ മേഖലകളായി അവ പ്രവൃത്തിച്ചുരുന്നു.
- ഓരോ കുലത്തിനും സ്വന്തമായൊരു കൗൺസിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു.
- ദർബാർ കൂർ (Darbar Kur) എന്നാണ് ഇതറിയപ്പെട്ടത്.
- ഗോത്ര വർഗ്ഗ പ്രദേശങ്ങളിൽ നല്ലൊരു വിഭാഗം 73 ാം ഭേദഗതിയുടെ പരിധിയിൽ വരുന്നില്ല.

ജനാധിപത്യവൽക്കരണവും അസമത്വവും

- ജാതി, സമുദായം, ലിംഗം എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അസമത്വമുള്ള സമൂഹത്തിൽ ജനാധിപത്യവൽക്കരണം എളുപ്പമുള്ള കാര്യമല്ല.
- ഇന്ത്യൻ ഗ്രാമീണ ഘടന അസമത്വം നിറഞ്ഞതാണ്.
- ഉന്നത ജാതിയിൽപ്പെട്ടവരാണ് പലയിടങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലെ അംഗങ്ങളെപ്പോലും നിയന്ത്രിക്കുന്നത്.

രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ, സമ്മർദ്ദ സംഘങ്ങൾ, ജനാധിപത്യ രാഷ്ട്രീയം

സമ്മർദ്ദ ഗ്രൂപ്പുകൾ	രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ
<ul style="list-style-type: none"> • തങ്ങളുടെ ആശയങ്ങൾ ഉന്നയിക്കാനും തങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങളിലേക്ക് ഗവൺമെന്റിന്റെ ശ്രദ്ധ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും വേണ്ടി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സംഘടനകൾ • FICCI, ASSOCHAM, INTUC, CITU, ഷെൽകാരി സംഘടന 	<ul style="list-style-type: none"> • തെരഞ്ഞെടുപ്പ് പ്രക്രിയയിലൂടെ നിയമാനുസൃതമായി ഗവൺമെന്റിന്റെ നിയന്ത്രണം നേടിയെടുക്കാൻവേണ്ടി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട സംഘടനകളാണിത്. <p>ലക്ഷ്യങ്ങൾ</p> <ul style="list-style-type: none"> • രാഷ്ട്രീയാധികാരം നേടുക. • അധികാരം ഉപയോഗിച്ച് പ്രത്യേക പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കുക. • വ്യത്യസ്ത ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ താൽപര്യം പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നു. • ഉദാ: കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി, കോൺഗ്രസ്, ബിജെപി.

ജനാധിപത്യ രാഷ്ട്രീയം

- ജനങ്ങൾക്ക് അധികാരമുള്ള രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനമാണിത്.
- ജനാധിപത്യം സാക്ഷാൽക്കരിക്കുന്നതിനായി രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ ശ്രമിക്കുന്നു.
- ഇവിടെ ജനങ്ങൾക്കാണ് പ്രാധാന്യം.

Chapter 11

Change and development in Rural Society

ഗ്രാമീണ സമൂഹത്തിലെ മാറ്റവും വികസനവും

- ഇന്ത്യയിലെ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലാണ് ജീവിക്കുന്നത് (69 ശതമാനം -2011 സെൻസസ്).
- കൃഷിഭൂമിയാണ് അവരുടെ പ്രധാന ഉല്പാദന വിഭവം.
- നമ്മുടെ പല സംസ്കൃത ആചാരങ്ങൾക്കും, അനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്കും കാർഷികമായരു പശ്ചാതലമുണ്ട്.
 - ഉദാ. ഓണം (കേരളം), പൊങ്കൽ (തമിഴ്നാട്), ബിഹു (ആസ്സാം), വൈശാഖി (പഞ്ചാബ്), ഉഗാദി (കർണ്ണാടക)
- ഗ്രാമീണ ജനതയുടെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട വരുമാനമാർഗ്ഗം കൃഷിയാണ്.
- കൃഷിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ജോലികളാണ് ഇവർ ചെയ്തിരുന്നത്.

കാർഷിക ഘടന

- കൃഷിഭൂമിയുടെ നല്ലൊരുഭാഗവും കൈവശംവെച്ചിരുന്നത് സമ്പന്ന കുടുംബങ്ങളാണ്.
- ഇന്ത്യയിലെ മിക്ക പ്രദേശങ്ങളിലും സ്ത്രീകൾക്ക് ഭൂമിയുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശമില്ല.
- ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഉല്പാദന വിഭവം ഭൂമിയാണ്.
- കാർഷികോല്പാദന പ്രക്രിയയിൽ ഓരോരുത്തർക്കുമുള്ള പങ്ക് നിർണ്ണയിക്കുന്നതും ഭൂമിയുടെ മേലിലുള്ള ഉടമസ്ഥാവകാശമാണ്.
- സ്വന്തമായി ഭൂമിയില്ലാത്ത കർഷക തൊഴിലാളികൾക്ക് വളരെ ചെറിയ വരുമാനം മാത്രമാണുള്ളത്.
- ഭൂമി പാട്ടത്തിനെടുത്ത് കൃഷി ചെയ്തിരുന്ന കുടിയാന്മാരുടെ സ്ഥിതി വളരെ മോശമായിരുന്നു.
- വരുമാനത്തിന്റെ വലിയൊരു ഭാഗം പാട്ടമായി കൊടുക്കേണ്ടിയിരുന്നു.
- വർഗ്ഗ ഘടനയും ജാതിയും തമ്മിൽ അടുത്ത ബന്ധം ഉണ്ടായിരുന്നു.
- ഈ ബന്ധം ഉന്നതമധ്യ ജാതിക്കാർക്ക് ഭൂമിയുടെ അവകാശം നേടിക്കൊടുത്തു.
- താഴ്ന്ന ജാതിയിൽപ്പെട്ടവർ ഉന്നത ജാതിക്കാർക്ക് വേണ്ടി നിർബന്ധിത വേല ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നു.
 - ബെഗാർ - വടക്കേ ഇന്ത്യ
 - ഹൽപതി വ്യവസ്ഥ - ഗുജറാത്ത്
 - ജീറ്റ വ്യവസ്ഥ - കർണ്ണാടക
- ബിനാമി കൈമാറ്റം
 - ഒരു വലിയ പ്രദേശം ചെറിയ ചെറിയ ഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ച് മറ്റുള്ളരുടെ പേരിലേക്ക് ആ ഭൂമിയിന്മേലുള്ള അലകാശം മാറ്റുന്നതിന് ബിനാമി കൈമാറ്റം എന്ന് പറയുന്നു.

ഭൂപരിഷ്കരണങ്ങളുടെ അനന്തരഫലങ്ങൾ

- കാർഷിക ഘടന കാലഘട്ടമനുസരിച്ച് മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

1. കൊളോണിയൽ കാലഘട്ടത്തിന് മുമ്പ്

- കൃഷി ചെയ്തിരുന്നത് പ്രഭല ജാതികളായിരുന്നു
- ഇവർ ഭൂമിയുടെ ഉടമകൾ ആയിരുന്നില്ല
- സമീനാർമ്മാർ ആയിരുന്നു ഭൂമിയുടെ നിയന്ത്രണം കയ്യടക്കി വെച്ചിരുന്നത്.
- കർഷകരിൽ നിന്ന് അവരുടെ ഉൽപ്പന്നത്തിന്റെ നല്ലൊരു ഭാഗം നികുതിയായി ഈടാക്കിയിരുന്നു.

2. കൊളോണിയൽ കാലഘട്ടം

- ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇന്ത്യയെ കോളനീകരിച്ചപ്പോൾ രാജ്യത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളും പ്രാദേശിക സമീനാർമ്മാരിലൂടെയാണ് ഭരണം നടത്തിയിരുന്നത്.
- ബ്രിട്ടീഷുകാർ പുതിയ നികുതി വ്യവസ്ഥകളും ഭൂപരിഷ്കാരങ്ങളും കൊണ്ടുവന്നു.

സമീനാരി സമ്പ്രദായം

- 1793 ൽ കോൺവാലിസ് പ്രഭു കൊണ്ടുവന്നു.
- ബംഗാൾ, ബീഹാർ, ഒറീസ്സ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കി.
- ഈ നിയമപ്രകാരം സമീനാർമ്മാർ ഭൂഉടമകളായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു.
- കർഷകരിൽനിന്നും ഒരു നിശ്ചിത സംഖ്യ ഭൂനികുതിയായി ഗവൺമെന്റിന് വേണ്ടി ഇവർ പിരിച്ചു.
- ഇതിന്റെ ഫലമായി കാർഷികോല്പാദനം മുരടിക്കുകയും തകരുകയും ചെയ്തു.

റയറ്റ് വാരി സമ്പ്രദായം

- 1820 ൽ തോമസ് മണ്ട്രോ കൊണ്ടുവന്നു.
- മധ്യാസ്സ്, ബോംബെ, ആസ്സാം
- ഈ നിയമപ്രകാരം കർഷകർ ഭൂ ഉടമകളായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു.
- കർഷകർ നേരിട്ട് ഗവൺമെന്റിന് നിശ്ചിത നികുതി നൽകി.

മഹൽവാരി സമ്പ്രദായം

- 1833 വില്ല്യം ബെൻറിക് പ്രഭു നടപ്പിലാക്കി.
- രണ്ടോ മൂന്നോ ഗ്രാമങ്ങളെ ഒരു മഹല്ലുകളാക്കി
- നിശ്ചിത പിരിക്കാൻ ഗ്രാമതലത്തിൽ കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിച്ചു.

3. സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യയിലെ ഭൂ പരിഷ്കാരങ്ങൾ

- സമീനാരി സമ്പ്രദായം അവസാനിപ്പിച്ചു.
- കുടിയായ്മ അവസാനിപ്പിച്ചു.
- ഭൂപരിധി നിയമങ്ങൾ (Land Ceiling Act) കൊണ്ടുവന്നു.
 - ഒരു കുടുംബത്തിന് കൈവശംവെക്കാവുന്ന ഏറ്റവും ഉയർന്ന പരിധി നിജപ്പെടുത്തി.
 - മിച്ചഭൂമി ഗവൺമെന്റ് പിടിച്ചെടുത്ത് ഭൂമിയില്ലാത്തവർക്ക് നൽകി. പ്രത്യേകിച്ച് പട്ടിക ജാതി, പട്ടിക വർഗ്ഗക്കാർക്ക് നൽകി.

ഹരിത വിപ്ലവം (Green Revolution)

- 1960 -70 കളിൽ ഗവൺമെന്റ് നടപ്പിലാക്കിയ കാർഷിക നവീകരണ പരിപാടിയാണ് ഹരിത വിപ്ലവം.
- 1960 കളിലുണ്ടായ ഭക്ഷ്യ പ്രതിസന്ധിയെ നേരിടുന്നതിന് വേണ്ടി ഗവൺമെന്റ് ആവിഷ്കരിച്ച തന്ത്രമാണിത്.

പ്രത്യേകതകൾ

- ഉയർന്ന വിളവുതരുന്ന വിത്തിനങ്ങൾ (HYV), കീടനാശിനികൾ, രാസവളങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ഉപയോഗം.
- ജലസേചന സൗകര്യം കൊണ്ടുവന്നു
- ആധുനിക കാർഷിക യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു.
- ആദ്യ ഘട്ടങ്ങളിൽ പഞ്ചാബ്, ഉത്തർപ്രദേശ്, ആന്ധ്രപ്രദേശ്, തമിഴ്നാട് എന്നിവിടങ്ങളിൽ നടപ്പാക്കി.

ഹരിത വിപ്ലവം -നേട്ടങ്ങൾ

- കാർഷിക ഉദ്പാദനം നാലിരട്ടിയായി വർദ്ധിച്ചു.
- ഭക്ഷ്യോത്പാദനത്തിൽ ആധുനിക സ്വയം പര്യാപ്തത കൈവരിക്കാൻ ഇന്ത്യക്കു കഴിഞ്ഞു.
- കുറഞ്ഞ കാലംകൊണ്ട് വിളകൾ പാകമായി.
- കർഷകരുടെ വരുമാനം വർദ്ധിച്ചു.
- ഗ്രാമീണ സമൂഹങ്ങളുടെ പദവി ഉയർന്നു.
- വിപണിക്കുവേണ്ടി ഉദ്പാദനം നടത്താൻ തുടങ്ങി.
- പല വിളകൾക്ക് പകരം ഏക വിളകൾ ഉപയോഗിക്കാൻ തുടങ്ങി.

ഹരിത വിപ്ലവം -പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ

- ഇത് ചെറുകിട കർഷകർക്ക് ഗുണം ചെയ്തില്ല.
- രാസ വളങ്ങളും കീടനാശിനികളും വാങ്ങാനുള്ള പണം ഇവർക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല.
- ഇത് കുടിയാന്മാരായ കർഷകരുടെ കുടിയൊഴിപ്പിക്കലിനു കാരണമായി.
- ട്രാക്ടർ, മെതിയന്ത്രം, കൊയ്ത്തുയന്ത്രം തുടങ്ങിയ കാർഷികോപകരണങ്ങൾസ കൈതൊഴിലുകൾക്കെ ബാധിച്ചു.
- ഗ്രാമ നഗര കുടിയേറ്റം വർദ്ധിച്ചു.
- സമ്പന്നരും ദരിദ്രരും തമ്മിലുള്ള അന്തരം വർദ്ധിച്ചു.
 - സമ്പന്നർ കൂടുതൽ സമ്പന്നരും ദരിദ്രർ കൂടുതൽ ദരിദ്രരായി.
- കീടനാശിനികളുടെ അമിത ഉപയോഗം മണ്ണിന്റെ ഘടന മാറ്റിമറിച്ചു.
- ഗുരുതരമായ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങളും ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങളും സൃഷ്ടിച്ചു.

ഹരിത വിപ്ലവം -രണ്ടാം ഘട്ടം

- വരണ്ടതും ജലലഭ്യത കുറഞ്ഞതുമായ പ്രദേശങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കി.
- ഇവിടെ ജലസേചന സൗകര്യങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു.
- കൃഷിയുടെ വാണിജ്യവത്കരണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു.

- നാണ്യവിളകളുടെ ഉദ്പാദനത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകി.
- വിപണി ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള ഉദ്പാദനത്തിന് വലിയ പ്രാധാന്യം ലഭിച്ചു.
- എന്നാൽ രണ്ടാം ഘട്ടം കർഷകരുടെ അരക്ഷിതാവസ്ഥ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്.
- വിളവിൻറെ വിലയിലുണ്ടായ ഇടിവും, മോശമായ വിളവും കർഷകരെ തകർച്ചയിലേക്ക് നയിച്ചു.

ഗ്രാമസമൂഹത്തിൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു ശേഷമുണ്ടായ പരിവർത്തനങ്ങൾ

- കർഷക തൊഴിലാളികളുടെ ആവശ്യകത വർദ്ധിച്ചു.
- സാധനത്തിന് പകരം 'പണം' കൂലിയായി നൽകി.
- കൃഷിക്കാരും ഭൂവുടമകളും തമ്മിലുള്ള പരമ്പരാഗത ബന്ധങ്ങളും കെട്ടുപാടുകളും കുറഞ്ഞുവന്നു.
- സ്വതന്ത്ര കൂലിവേലക്കാരുടെ ഒരു വർഗ്ഗം ഉയർന്നുവന്നു.
- **“രക്ഷാധികാരത്തിൽനിന്ന് ചൂഷണത്തിലേക്കുള്ള മാറ്റം” – Jan Breman**
- പ്രബല ജാതികളിൽപ്പെട്ട ഭൂവുടമകളും താഴ്ന്ന ജാതിയിൽപ്പെട്ട തൊഴിലാളികളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധങ്ങളിൽ മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിച്ചു.
- കൃഷി വാണിജ്യവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടു.
- ഗ്രാമങ്ങളിലേക്കുള്ള പണത്തിൻറെ ഒഴുക്ക് വർദ്ധിച്ചു.
- ബിസ്സിനസ്സ് തൊഴിലവസരങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചു.
- ഗവൺമെന്റ് ആധുനിക കൃഷി രീതികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു.
- ജലസേചന സൗകര്യങ്ങൾ, റോഡുകൾ, വൈദ്യുതി എന്നിവക്ക് രാഷ്ട്രം മുതൽമുടക്കി.
- ഹരിത വിപ്ലവ കാലത്ത് കാർഷിക പുരോഗതിനേടിയ പ്രദേശങ്ങളിലെ പഴയ ഭൂവുടമകളും, സമ്പന്ന കർഷകരും മികച്ച ബിസ്സിനസ്സ് സംഘാടകരായി മാറി.

തൊഴിൽ ചംക്രമണം (Circulation of Labour)

- ഹരിത വിപ്ലവത്തിൻറെ ഫലമായി കർഷക തൊഴിലാളികളും ഭൂവുടമകളും തമ്മിലുള്ള പരമ്പരാഗത ബന്ധങ്ങൾ തകർന്നു.
- ഭൂവുടമകൾ തൊഴിലാളികളെ കടുത്തരീതിയിൽ ചൂഷണം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി.
- തൊഴിലാളികൾ മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലേക്ക് കുടിയേറാൻ തുടങ്ങി.
- സീസണനുസരിച്ചാണ് കുടിയേറ്റം നടന്നത് (Seasonal Migration).
- ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ അസമത്വമായിരുന്നു കുടിയേറ്റത്തിന് മറ്റൊരു കാരണം.
- കുടിയേറ്റക്കാരായ തൊഴിലാളികൾ പ്രധാനമായും വരുന്നത് വരൾച്ച ബാധിത പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നും ഉദ്പാദനക്ഷമത കുറഞ്ഞ പ്രദേശത്തിനിന്നുമാണ്.
- പഞ്ചാബിലേയും ഹരിയാനയിലേയും വയലുകൾ, ഉത്തർപ്രദേശിലെ ഇഷ്ടികക്കളങ്ങൾ, കെട്ടിട നിർമ്മാണ സൈറ്റുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലാണ് ഇവർ പണിയെടുക്കുന്നത്.
- ഇവരെ 'സ്വതന്ത്ര തൊഴിലാളികൾ' (Footloose labour) എന്നാണ് ജാൻ ബ്രെൻ വിളിക്കുന്നത്.
- ഇത്തരം തൊഴിലാളികൾക്ക് വലിയ അവകാശങ്ങളൊന്നുമില്ല. (മിനിമം വേതനം പോലും ലഭിക്കുന്നില്ല)

- സമ്പന്നർ കുടിയേറ്റക്കാരായ തൊഴിലാളികളെക്കൊണ്ട് പണിയെടുപ്പിക്കുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകി.
- ഇവരെ ചൂഷണം ചെയ്യാൻ എളുപ്പമായിരുന്നു.
- കുറഞ്ഞ കുലി നൽകിയാൽമതി.
- ഭൂ ഉടമകളും സമ്പന്ന കർഷകരും കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികളുടെ സേവനമുപയോഗിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ നാട്ടുകാരായ തൊഴിലാളികൾക്ക് പണി കിട്ടാതായി.
- തൊഴിൽ നഷ്ടപ്പെട്ട പുരുഷന്മാർ കുടിയേറ്റം ചെയ്തപ്പോൾ സ്ത്രീകൾ എല്ലാ ജോലിയും ചെയ്യേണ്ടിവന്നു.
- ഇത് കാർഷിക തൊഴിൽ ശക്തിയുടെ സ്ത്രൈണവത്കരണത്തിന് (**Feminisation of Agricultural Labour force**) കാരണമായി.

ആഗോള വത്കരണവും ഉദാര വത്കരണവും ഗ്രാമ സമൂഹവും

ഉദാര വത്കരണം

- 1980കളിലാണ് ഇന്ത്യ പിന്തുടരാൻ തുടങ്ങിയത്.
- സ്വതന്ത്ര വിപണി, ആഗോള വത്കരണം, സ്വകാര്യവത്കരണം എന്നിവക്ക് ഊന്നൽ നൽകുന്ന നയമാണിത്.

ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- സ്വതന്ത്രമായ ഒരു അന്താര്ഷ്ട്ര വാണിജ്യ സമ്പ്രദായം കൊണ്ടുവരിക.
- ഇന്ത്യൻ വിപണികൾ ഇറക്കുമതിക്കായി തുറന്നുകൊടുക്കുക.

അനന്തര ഫലങ്ങൾ

- കൃഷിയുടെ ആഗോളവത്കരണം
- ആഗോള വിപണിയിൽനിന്നുള്ള മത്സരത്തെ നേരിടേണ്ടിവന്നു.
- കരാർ കൃഷി കർഷകരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ പൂർണ്ണമായും അപഹരിച്ചു.
- എന്തു കൃഷിചെയ്യണമെന്ന് തീരുമാനിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം പോലും കർഷകർക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല.
- കമ്പനികൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന രീതിയിലായിരുന്നു കൃഷി ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നത്.
- ബഹുരാഷ്ട്ര കമ്പനികളുടെ കടന്നുവരവ്
- വിത്തുകൾ, കീടനാശിനികൾ, രാസവളങ്ങൾ എന്നിവയുടെ വിൽപന
- സേവന മേഖലയിൽനിന്ന് ഗവൺമെന്റ് പിന്മാറി
- കർഷകർ കടക്കണിയിലായി.
- പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ ഉയർന്നുവന്നു.

കർഷക ആത്മഹത്യകൾ

പ്രധാന കാരണം

- കാർഷിക രംഗത്തെ ഘടനാപരമായ മാറ്റങ്ങൾ .
- സാമ്പത്തിക – കാർഷിക നയങ്ങളിലെ മാറ്റങ്ങൾ .
- നാണുവിളകളിലേക്കുള്ള മാറ്റങ്ങൾ!.
- ഉദാര വത്കരണ നയങ്ങൾ

- വിലകൂടിയ വിത്തുകൾ, രാസവളങ്ങൾ, കീടനാശിനികൾ എന്നിവയുടെ മേലുള്ള അമിത ആശ്രിതത്വം.
- കാർഷിക വികസന പരിപാടികളിൽ നിന്നും ഗവൺമെന്റിന്റെ പിന്മാറ്റം.
- ബഹു രാഷ്ട്ര കമ്പനികളുടെ കടന്നുകയറ്റം.
- കർഷക ആത്മഹത്യകൾ ‘**സംഭവങ്ങളുടെ ഒരു മൂശ**’ (Matrix) യാണെന്ന് സാമൂഹ്യ ശാസ്ത്രജ്ഞർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

Chapter 12

Change and development in Industrial Society വ്യാവസായിക സമൂഹത്തിലെ മാറ്റവും വികസനവും

വ്യാവസായിക സമൂഹത്തിന്റെ ബിംബങ്ങൾ

വ്യവസായങ്ങളുടെ പ്രത്യേകതകൾ (കാറൽ മാർക്സ്, മാക്സ് വെബർ, എമിലി ദുർഖൈം)

- നഗരവത്കരണം
- മുഖാമുഖ ബന്ധത്തിലുള്ള തകർച്ച.
- തൊഴിൽ വിഭജനം
- അന്യത്വം (Alienation)
- വ്യവസായ വത്കരണം ചില മേഖലകളിൽ സമത്വം സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

പൊരുത്ത സിദ്ധാന്തം (Convergence theory)

- ആധുനികവത്കരണ സൈദ്ധാന്തികനായ **ക്ലാർക്ക് കെർ** ആവിഷ്കരിച്ചു.
- 21ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ വ്യവസായ വൽകൃതമായ ഇന്ത്യ 19ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഇന്ത്യയേക്കാൾ 21ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ചൈനയുടെയോ അല്ലെങ്കിൽ അമേരിക്കയുടെയോ സവിശേഷതകളാണ് കൂടുതലായി പങ്ക് വെക്കുന്നത്.

ഇന്ത്യയിലെ വ്യവസായവത്കരണം (Industrialisation in India)

തൊഴിൽ മേഖല

- പാശ്ചാത്യ വികസിത രാജ്യങ്ങളിലെ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും സേവന മേഖലയിലാണ് ജോലി ചെയ്യുന്നത്.
- ഇന്ത്യയിൽ 60% ആളുകളും പ്രാഥമിക മേഖലയിലാണ് (കൃഷി, ഖനനം)
- 17% ആളുകൾ ദ്വിതീയ മേഖല (നിർമ്മാണം, കെട്ടിട നിർമ്മാണം, സേവനങ്ങൾ)
- 27% തൃതീയ മേഖല (വ്യവസായം, ഗതാഗതം, ധനകാര്യം)
- ഇന്ത്യയിൽ 50 % ത്തിലധികം ജനങ്ങൾ സ്വയം തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നവരാണ്.
- 14 % സ്ഥിരം ജോലിക്കാർ, 30 % താൽക്കാലിക ജോലിക്കാർ

സംഘടിത അസംഘടിത മേഖല (Organized and Unorganized Sector)

സംഘടിത മേഖല	അസംഘടിത മേഖല
<ul style="list-style-type: none"> • പത്തോ അതിലധികമോ ആളുകൾ വർഷം മുഴുവനും പണിയെടുക്കുന്ന മേഖല. • ഗവൺമെന്റിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തതാവണം. • ശമ്പളവും പെൻഷനും മറ്റ് ആനുകൂല്യങ്ങളും കൃത്യമായി ലഭിക്കുന്നു. • തൊഴിൽ സുരക്ഷയുണ്ട്. • ശമ്പളത്തോട് കൂടെയുള്ള അവധി • തൊഴിലാളി യൂണിയനുകൾ ഉണ്ടായിരിക്കും 	<ul style="list-style-type: none"> • പത്തിൽ താഴെ ആളുകൾ • ഗവൺമെന്റിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാത്ത സ്ഥാപനങ്ങൾ. • ശമ്പളവും പെൻഷനും മറ്റാനുകൂല്യങ്ങളും കൃത്യമായി ലഭിക്കുന്നില്ല • തൊഴിൽ സുരക്ഷ ഉണ്ടായിരിക്കില്ല. • ശമ്പളത്തോട്കൂടിയ അവധിയില്ല • ഇന്ത്യയിൽ 90 ശതമാനം ആളുകൾ ജോലി ചെയ്യുന്നത് അസംഘടിത മേഖലകളിലാണ്.

- സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു ശേഷം പൊതു മേഖലക്കും സ്വകാര്യ മേഖലക്കും പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന ഒരു സമ്മിശ്ര സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയാണ് (Mixed Economy) ഇന്ത്യ സ്വീകരിച്ചത്.
- പ്രതിരോധം, ഗതാഗതം, വിനിയോഗം, ഊർജ്ജം, ഖനികൾ പൊതു മേഖല.
- മറ്റുള്ളവ സ്വകാര്യ മേഖല
- ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ വൻതോതിലുള്ള തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു.

ആഗോള വത്കരണവും, ഉദാര വത്കരണവും ഇന്ത്യൻ വ്യവസായത്തിലെ മാറ്റങ്ങളും

- സ്വകാര്യ കമ്പനികൾക്ക് പ്രാധാന്യം
- വിദേശ നിക്ഷേപങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു.
- ഇറക്കുമതി നിയന്ത്രണങ്ങൾ എടുത്തുകളഞ്ഞു.
- വിദേശ ഉത്പന്നങ്ങൾ ഇന്ത്യൻ കടകളിൽ എളുപ്പത്തിൽ ലഭ്യമായി.
- വിവിധ ഇന്ത്യൻ കമ്പനികളെ ബഹുരാഷ്ട്ര കമ്പനികൾ വിലക്കുവാങ്ങി.
 - ഇന്ത്യൻ കമ്പനിയായ പാർക്കെ ഡ്രിങ്ക്സ് എന്ന കമ്പനിയെ അമേരിക്കൻ കമ്പനിയായ കൊക്കക്കോള വിലക്കുവാങ്ങി
- ചില ഇന്ത്യൻ കമ്പനികൾ ബഹുരാഷ്ട്ര കമ്പനികളായി മാറി

അപ നിക്ഷേപം (Dis Investment)

- ഉദാരവത്കരണ നയങ്ങളുടെ ഭാഗമായി പൊതുമേഖലാ കമ്പനികളുടെ ഓഹരികൾ, ഗവൺമെന്റ് സ്വകാര്യ കമ്പനികൾക്ക് മറിച്ചു വിൽക്കുന്നതിനെ.
- ആയിരക്കണക്കിന് ഗവൺമെന്റ് ജീവനക്കാരുടെ തൊഴിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്നതിന് ഇത് കാരണമായി.
- മോഡേൺ ഫുഡ്സ് എന്ന പൊതുമേഖലാ കമ്പനിയാണ് ഗവൺമെന്റ് ആധുനികമായി സ്വകാര്യവൽക്കരിച്ചത്.

പുറം പണിക്കാർ (Outsourcing)

- ഒരു കമ്പനിയുടെ ഉദ്പാദനം കരാർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചെറുകിട കമ്പനികളെ ഏൽപ്പിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്.
- കുറഞ്ഞ കൂലിയും, മോശമായ സാഹചര്യവും ഇത്തരം ചെറുകിട കമ്പനികളുടെ പ്രത്യേകതയായിരുന്നു.

കമ്പനികളിൽ ഉദ്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രധാന മാർഗ്ഗങ്ങൾ

- തൊഴിൽ സമയം വർദ്ധിപ്പിക്കുക.
- യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുക.
- ജോലി ചിട്ടയായി സംഘടിപ്പിക്കുക.

ശാസ്ത്രീയ മാനേജ്മെന്റ്

- ഫെഡറിക് വിൻസ്റ്റോ ടൈലർ 1890 ൽ ജോലി ചിട്ടയായി സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു സമ്പ്രദായം കൊണ്ടുവന്നു.
- ശാസ്ത്രീയ മാനേജ്മെന്റ്, ടൈലറിസം, വ്യവസായിക എഞ്ചിനീയറിങ് എന്നീ പേരുകളിൽ ഇത് അറിയപ്പെടുന്നു.

പ്രത്യേകതകൾ

- ജോലികൾ തൊഴിലാളികൾക്ക് വീതിച്ചുകൊടുക്കുന്നു.
- സ്റ്റോപ്പ് വാച്ചിന്റെ സഹായത്തോടെ ജോലി ചിട്ടപ്പെടുത്തുന്നു.
- ഓരോ ദിവസത്തേയും ജോലി നിജപ്പെടുത്തുന്നു.
- പല ഘടകങ്ങൾ ചേർത്ത് ഒരു വസ്തു നിർമ്മിക്കാവുന്ന അസംബ്ലി ലൈൻ
- അസംബ്ലി ലൈനിലെ കൺവെയർ ബെൽറ്റിന്റെ വേഗതക്കനുസരിച്ച് തൊഴിലാളിയുടെ വേഗതയും ജോലിയും ചിട്ടപ്പെടുത്തുന്നു.

ഐ. ടി മേഖലയിലെ സമയാടിമത്തം (Time Slavery in IT Sector)

- ഐ.ടി. കമ്പനികളിലെ ജോലിസമയം 10 – 12 മണിക്കൂറാണ്.
- ചില ദിവസങ്ങളിൽ രാത്രി വൈകിയും ജോലി ചെയ്യേണ്ടിവരുന്നു – **Night Out**
- **Flexi Time** സമ്പ്രദായം
- പ്രവൃത്തിസമയം തൊഴിലാളികൾക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കാം. നിശ്ചിത സമയംകൊണ്ട് പ്രോജക്ട് പൂർത്തിയാക്കണമെന്ന് മാത്രം
- ജ്ഞാന സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ (**Knowledge Economy**)
- ഇന്ത്യയിലെ ഐ.ടി. വ്യവസായത്തിന്റെ വളർച്ചയെ വിശദീകരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഉപയോഗിച്ച പദം.
- “യന്ത്രങ്ങളുടെ ഉപയോഗം തൊഴിലാളികളുടെ വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തെ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇല്ലാതാക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.” – ഹാരി ബ്രെവർമാൻ
- “യന്ത്രവത്കരണം തൊഴിലിനു ഭീഷണിയാണ്” – മാർക്സ്, ഗാന്ധിജി.

ഗാർഹികാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള തൊഴിൽ (Home based Work)

- തൊഴിൽ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ ഒരു പ്രധാന ഭാഗമാണിത്.
- കവുസാരി, ബീഡി, ചന്ദനത്തിരി, പരവതാനികൾ തുടങ്ങിയ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.
- സ്ത്രീകളും കുട്ടികളുമാണ് പ്രധാന ജോലിക്കാർ
- ഏജൻ്റ്മാർ അസംസ്കൃത വസ്തുക്കൾ എത്തിച്ച് കൊടുക്കുകയും പൂർത്തിയായ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ എടുത്ത്കൊണ്ട് പോവുകയും ചെയ്യുന്നു.
- ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് പണം നൽകുന്നത്.
 - ബീഡി നിർമ്മാണം ഉദാ- വനമേഖലയിലെ ഗ്രാമവാസികൾ പുകയില ശേഖരിക്കുന്നു- അത് സ്വകാര്യ കരാറുകാർക്ക് വിൽക്കുന്നു - കരാറുകാർ വനം വകുപ്പിന് വിൽക്കുന്നു - ഉടമകൾ ലേലത്തിൽ പിടിച്ച് കരാറുകാർക്ക് നൽകുന്നു- കരാറുകാർ ഈ പുകയില ബീഡി നിർമ്മിക്കുന്നതിനായി വീടുകളിൽ ഏൽപ്പിക്കുന്നു (സ്ത്രീകളാണ് പ്രധാനമായും ഈ ജോലി ചെയ്തിരുന്നത്) - നിർമ്മിച്ച ബീഡികൾ കരാറുകാർ വാങ്ങി നിർമ്മാതാക്കൾക്ക് നൽകുന്നു - നിർമ്മാതാക്കൾ അവരുടെ ലേബലുകൾ ഒട്ടിച്ച് വിതരണക്കാർക്ക് നൽകുന്നു- അവർ മൊത്തക്കച്ചവടക്കാർക്ക് നൽകുന്നു- മൊത്തക്കച്ചവടക്കാർ വിപണിയിൽ എത്തിക്കുന്നു.
 - ഫാക്ടറി ഉടമകൾക്ക് ലാഭമുണ്ടെങ്കിലും തൊഴിലാളികൾക്ക് നാമമാത്ര കൂലി മാത്രമേ ലഭിക്കുന്നുള്ളൂ.

സമരങ്ങളും യൂണിയനുകളും (Stikes and Unions)

- മിക്ക തൊഴിലാളികളും ട്രേഡ് യൂണിയനുകളുടെ ഭാഗമാണ്.
- ഇന്ത്യയിലെ ട്രേഡ് യൂണിയനുകൾ പ്രാദേശികത, ജാതിയത തുടങ്ങി നിരവധി പ്രശ്നങ്ങൾ തരണം ചെയ്യുന്നുണ്ട്.
- കഠിനമായ പ്രവർത്തി സാഹചര്യങ്ങൾക്കെതിരെ തൊഴിലാളികൾ സമരം ചെയ്യാറുണ്ട്.
- **സമരം** - തൊഴിലാളികൾ ജോലിക്ക് പോവാതിരിക്കുന്നു
- **ലോക്കൗട്ട്** - മാനേജ്മെന്റുകൾ കവായങ്ങൾ അടച്ചിട്ട് തൊഴിലാളികൾ അകത്തു കയറുന്നത് തടയുന്നു. - പുറമെ നിന്ന് ജോലിക്കാരെ കൊണ്ടുവന്ന് പണിയെടുപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.
- **1982 - ബോംബെ ടെക്സ്റ്റയിൽ സമരം**
 - ഡോ. ദത്താസാമന്ത് സയിച്ചു.
 - 2 വർഷം നീണ്ടുനിന്ന സമരം
 - മെച്ചപ്പെട്ട വേതനവും, സ്വന്തമായി ട്രേഡ് യൂണിയനുകൾ രൂപീകരിക്കാനുള്ള അവകാശവും ആയിരുന്നു പ്രധാന ആവശ്യം.
 - എന്നാൽ ബോംബെ ഇൻഡസ്ട്രിയൽ റിലേഷൻസ് ആക്ട് പ്രകാരം സമരം എന്ന ആശയം വേണ്ടെന്നുവെക്കുന്ന യൂണിയനുകൾക്കുമാത്രമേ അംഗീകാരം ലഭിക്കുകയുള്ളൂ.
 - രാഷ്ട്രീയ മിൽ മസ്ദൂർ സംഘ് എന്ന സംഘടന മാത്രമായിരുന്നു അംഗീകൃത യൂണിയൻ. ഇവർ ഈ സമരത്തെ അംഗീകരിച്ചില്ല.
 - സമരം പൊളിയുകയും ഒരു ലക്ഷത്തോളം തൊഴിലാളികൾക്ക് തൊഴിൽ നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

Chapter 13

Globalisation and Social Change ആഗോളവത്കരണവും സാമൂഹ്യ മാറ്റവും

എന്താണ് ആഗോളവത്കരണം?

- ആശയങ്ങൾ, മൂലധനം, ചരക്കുകൾ, ജനങ്ങൾ, സേവനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ദേശാതിർത്തി കടന്നുള്ള പ്രവാഹമാണ് ആഗോള വത്കരണം.
- ലോക രാജ്യങ്ങൾക്കിടയിൽ പരസ്പര ബന്ധവും, പരസ്പരാശ്രയത്വവും സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്.
- ഇലക്ട്രോണിക് മാധ്യമങ്ങൾ, വിവര വിനിമയ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ എന്നിവയും ഇതിന്റെ പ്രധാന ഘടകങ്ങളാണ്.
- ഇതിന് സാമ്പത്തികവും, സാമൂഹ്യവും സാംസ്കാരികവും, രാഷ്ട്രീയവുമായ തലങ്ങളുണ്ട്.

ആഗോള പരസ്പര ബന്ധങ്ങൾ (Global Interconnections)

ആദ്യ വർഷങ്ങളിൽ

- പ്രാചീന കാലം മുതൽക്കുതന്നെ ഇന്ത്യക്ക് വിദേശ രാജ്യങ്ങളുമായി വാണിജ്യബന്ധം ഉണ്ടായിരുന്നു.
- ചൈന, ഈജിപ്ത്, റോം, പേർഷ്യ തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളുമായി ബന്ധം നിലനിന്നിരുന്നു.
- പട്ടുതുണിപ്പാത (Silk Route) വഴിയാണ് ഇത് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്.

കൊളോണിയൽ കാലഘട്ടങ്ങളിൽ

- കൊളോണിയൽ കാലഘട്ടങ്ങളിൽ യൂറോപ്പിൽനിന്നും വൻതോതിലുള്ള കുടിയേറ്റങ്ങൾ നടന്നിരുന്നു.
- ഇന്ത്യയിൽ നിന്നും കരാർ തൊഴിലാളികളെ ഏഷ്യ , ആഫ്രിക്ക, അമേരിക്ക എന്നിവിടങ്ങളിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി.
- കോളനി വത്കരണത്തിലൂടെ മുതലാളിത്വത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനായി മൂലധനം, അസംസ്കൃത വിഭവങ്ങൾ, ഊർജ്ജം, വിപണികൾ, ആഗോള ശൃംഖല എന്നിവ ഉപയോഗിച്ചു.

സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യയിൽ

- ധാരാളം ഇന്ത്യക്കാർ ഉപരിപഠനത്തിനായി വിവിധ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് പോയി.
- അസംസ്കൃത വസ്തുക്കൾ, സാങ്കേതിക വിദ്യ എന്നിവ വിദേശങ്ങളിൽനിന്ന് ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്നു.
- ധാരാളം വിദേശ കമ്പനികൾ ഇന്ത്യയിലേക്ക് വന്നു.

ആഗോളവത്കരണത്തിന്റെ വ്യത്യസ്ത മാനങ്ങൾ (Dimensions of Globalisation)

1. സാമ്പത്തിക മാനങ്ങൾ (Economic Dimensions)

- a) ഉദാര വത്കരണ സാമ്പത്തിക നയം
- b) രാജ്യാന്തര കോർപ്പറേഷനുകൾ
- c) ഇലക്ട്രോണിക് സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ
- d) ഭാരതീയ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥ/ജ്ഞാന സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ

- e) ധനകാര്യത്തിന്റെ ആഗോള വത്കരണം
2. **സാങ്കേതിക മാനങ്ങൾ ആഗോള വിനിമയങ്ങൾ (Global Communications)**
- a) ആഗോള വത്കരണവും തൊഴിലവസരങ്ങളും
3. **രാഷ്ട്രീയ മാനങ്ങൾ (Political Dimensions)**
- a) സോഷ്യലിസ്റ്റ് ലോകത്തിന്റെ തകർച്ച
- b) അന്തർദ്ദേശീയവും പ്രാദേശികവുമായ സംഘടനകളുടെ വളർച്ച
4. **സാംസ്കാരിക മാനങ്ങൾ (Cultural Dimensions)**
- a) ലിംഗഭേദവും സംസ്കാരവും
- b) ഉപഭോഗ സംസ്കാരം
- c) കോർപ്പറേറ്റ് സംസ്കാരം

സാമ്പത്തിക മാനങ്ങൾ

1. ഉദാരവത്കരണ സാമ്പത്തിക നയം

- 1991 ൽ രൂപംനൽകി.
- ഇന്ത്യൻ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെ ലോക വിപണിക്ക് തുറന്നുകൊടുക്കുന്ന നയമാണിത്.
- സ്വതന്ത്ര വിപണിക്ക് ഊന്നൽ നൽകി.
- വ്യാപാര നിയന്ത്രണങ്ങൾ, ധനകാര്യ നിയമങ്ങൾ എന്നിവ എടുത്തുകളഞ്ഞു.
- ഇറക്കുമതി നിയന്ത്രണങ്ങൾ പിൻവലിച്ചു.
- അന്താരാഷ്ട്ര നാണ്യനിധി (IMF) യിൽനിന്നും വായ്പകളെടുത്തു.
- ഇതിനായി IMF ന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങളായ സാമൂഹ്യ മേഖലയിലുള്ള ആരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം, സാമൂഹ്യ സുരക്ഷ എന്നിവയിലുള്ള രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ചിലവുകൾ വെട്ടിക്കുറയ്ക്കുക, സബ്സിഡി കുറയ്ക്കുക തുടങ്ങിയവ പാലിക്കേണ്ടിവന്നു.
- ഇതിന്റെ ഫലമായി ഇന്ത്യൻ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ എല്ലാ മേഖലകളിലും പരിഷ്കാരങ്ങളുണ്ടായി.

2. രാജ്യാന്തര കോർപ്പറേഷനുകൾ Transnational Corporations (TNCs)

- ഒന്നിലധികം രാജ്യങ്ങളിൽ സാധനങ്ങൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന അല്ലെങ്കിൽ കമ്പോളം നടത്തുന്ന കമ്പനികളാണിത്.
- ലോകവ്യാപകമായി 70,000 തോളം രാജ്യാന്തര കോർപ്പറേഷനുകളുണ്ട്.
- ആഗോള വത്കരണത്തിന്റെ മുഖ്യ ചാലകശക്തി ഇവയാണ്.
- കൊക്കക്കോള, ജനറൽ മോട്ടോഴ്സ്, കോൾഗേറ്റ്, പാമോലിവ്, കൊഡാക്, മിസ്മിസി തുടങ്ങിയവ ഇവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവയാണ്.

3. ഇലക്ട്രോണിക് സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ – Electronic Economy

- കമ്പ്യൂട്ടർ, ഇൻറർനെറ്റ് തുടങ്ങിയ ഇലക്ട്രോണിക് മാധ്യമങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലേക്ക് എളുപ്പത്തിൽ പണമിടപാടുകൾ നടത്താൻ കഴിഞ്ഞു.
- ഇലക്ട്രോണിക് സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ പണത്തിന്റെ കൈമാറ്റം എളുപ്പമാക്കിത്തീർത്തു.

4. ഭാരതീയ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ അഥവാ ജ്ഞാന സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ.

- കമ്പ്യൂട്ടർ സോഫ്റ്റ് വെയർ, മാധ്യമ വിനോദ ഉല്പന്നങ്ങൾ, ഇൻറർനെറ്റ് സേവനങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ വിവരത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഉല്പന്നങ്ങളുള്ള സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയാണ് ഭാരതീയ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ.

- വികസനം, സാങ്കേതിക വിദ്യ, മാർക്കറ്റിങ്, വിൽപന, സേവനം എന്നിവയിൽ തൊഴിലാളികളും പ്രഫഷനലുകളും ഏർപ്പെടുന്ന സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയാണ് ജ്ഞാന സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ.
- ഇവൻ്റ് മാനേജ്മെൻ്റ്

5. ധനകാര്യത്തിൻ്റെ ആഗോള വത്കരണം

- ആഗോളമായി കൂട്ടിയിണക്കപ്പെട്ട ധനകാര്യ വിപണികൾ ഇലക്ട്രോണിക് സർക്യൂട്ടുകൾ വഴി നിമിഷ നേരംകൊണ്ട് ദശലക്ഷം ഡോളറുകളുടെ കൈമാറ്റം നടത്തുന്നു.
- ന്യൂയോർക്ക്, ടോക്കിയോ, ലണ്ടൻ എന്നിവയാണ് കേന്ദ്രങ്ങൾ
- ഇന്ത്യയിൽ മുൻബൈയാണ് രാജ്യത്തിൻ്റെ ധനകാര്യ കേന്ദ്രം.

സാങ്കേതിക മാനങ്ങൾ (ആഗോളവിനിമയങ്ങൾ - Global Communications)

- പുതിയ തരത്തിലുള്ള ആശയവിനിമയ രീതികൾ സമയം, സ്ഥലം എന്നിവയെ മറികടക്കാൻ സഹായിക്കുന്നു.
- ടെലിഫോണുകൾ, ഫാക്സ് മെഷീനുകൾ, മൊബൈൽ, ഡിജിറ്റൽ ടി.വി, ഇമെയിൽ, ഇൻ്റർനെറ്റ് മുതലായവയായിരുന്നു പ്രധാന വിനിമയ രീതികൾ .
- ആഗോള പരസ്പര ബന്ധം ഫലപ്രദമാക്കാൻ ഇന്ത്യാ ഗവൺമെൻ്റ് ഡിജിറ്റൽ ഇന്ത്യാ പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകി.

ഡിജിറ്റൽ വിഭജനം (Digital Divide)

- നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് ഡിജിറ്റൽ വിനിമയ സൗകര്യങ്ങൾ ചിലയിടത്ത് ലഭ്യമാണ് എന്നാൽ ചിലയിടങ്ങളിൽ ലഭ്യമല്ല. ഇതിനെ ഡിജിറ്റൽ വിഭജനം എന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ആഗോളവത്കരണവും തൊഴിലും

- അന്താരാഷ്ട്ര തലത്തിൽ പുതിയ തൊഴിലുകൾ ഉയർന്നുവന്നു.
- കുറഞ്ഞ ചിലവിൽ തൊഴിലാളികളെ ലഭ്യമാക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് കമ്പനിയുടെ ഉദ്പാദന യൂണിറ്റുകൾ മാറ്റി.
- തൊഴിലാളികളുടെ സുരക്ഷിതത്വം കുറഞ്ഞു.
- അന്താരാഷ്ട്ര തലത്തിലുള്ള തൊഴിൽ വിഭജനം ഉദ്പാദകർക്ക് ഗുണകരമായിരുന്നു.

ഫോർഡിസം

ഒരു കേന്ദ്ര സ്ഥാനത്ത് വൻതോതിൽ ഉദ്പാദനം നടത്തുന്നതിനെ

പോസ്റ്റ് ഫോർഡിസം

കുറഞ്ഞ ചിലവിൽ തൊഴിലാളികളെ ലഭിക്കുന്നതിനനുസരിച്ച് വ്യത്യസ്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ ഉൽപാദനം നടത്തുന്ന രീതി

- കുറഞ്ഞ ചിലവിൽ അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളും, കുറഞ്ഞ കൂലിയിൽ തൊഴിലാളികളേയും ലഭ്യമാക്കുന്ന രാജ്യങ്ങളിലാണ് കമ്പനി അതിൻ്റെ ഉദ്പാദന യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിച്ചത്.
- ഉദ്പാദന ചിലവിൽ വർദ്ധനയുണ്ടാവുമ്പോൾ യൂണിറ്റുകൾ മറ്റു രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് മാറ്റി സ്ഥാപിക്കുന്നു.

തൊഴിലവസരങ്ങൾ

- പരമ്പരാഗത കോഴ്സുകൾ പഠിക്കുന്നതിനുപകരം കമ്പ്യൂട്ടർ കോഴ്സുകളും, കോൾ സെന്റർ ജോലികളും യുവാക്കൾ തിരഞ്ഞെടുത്തു.
- സമൂഹത്തിലെ ഒരുവിഭാഗത്തിന് ഉന്നത ജോലികൾ ലഭിച്ചു.
- എന്നാൽ തൊഴിൽ സുരക്ഷ നഷ്ടപ്പെട്ടു.

**ആഗോളവത്കരണവും രാഷ്ട്രീയ മാറ്റങ്ങളും
സോഷ്യലിസ്റ്റ് ലോകത്തിന്റെ തകർച്ച**

- ഇത് ആഗോളവത്കരണത്തിന്റെ വേഗത വർദ്ധിപ്പിച്ചു.
- സാമ്പത്തിക നയങ്ങളോട് പുതിയ രാഷ്ട്രീയ സമീപനം വളർന്നുവന്നു (Neo Liberal Policy).

അന്തർദ്ദേശീയവും, പ്രാദേശികവുമായ സംഘടനകളുടെ വളർച്ച

- യൂറോപ്യൻ യൂണിയൻ
- ആസിയാൻ
- സാർക്ക്
- സാഫ്റ്റ്
- അന്തർദ്ദേശീയ ഗവൺമെന്റ് സംഘടനകളുടേയും, അന്തർദ്ദേശീയ ഗവൺമെന്റിതര സംഘടനകളുടേയും വളർച്ച.
- ഗ്രീൻപീസ്, റെഡ്ക്രോസ്, ആംനെസ്റ്റ് ഇന്റർ നാഷണൽ, മെഡിസിൻസ് സാൻസ് ഫ്രോണ്ടിയേഴ്സ് തുടങ്ങിയവ പ്രശസ്ത സർക്കാർ ഇതര സംഘടനകളാണ്.

സാംസ്കാരിക മാനങ്ങൾ**ആഗോളവത്കരണവും സാംസ്കാരിക മാറ്റങ്ങളും**

- സ്വന്തം ഉത്പന്നങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കുന്നതിനായി വിദേശ കമ്പനികൾ സ്വീകരിച്ച തന്ത്രമാണ് സംസ്കാരത്തിന്റെ ആഗോള വത്കരണം.
- പ്രാദേശിക സംസ്കാരങ്ങളുടെ സ്വഭാവത്തിനനുസരിച്ച് ഈ കമ്പനികൾ ഉത്പന്നം തയ്യാറാക്കുകയും വിപണനം നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.
- പുരാതന കാലം മുതൽക്കുതന്നെ സാംസ്കാരിക സ്വാധീനങ്ങളോട് ഇന്ത്യക്ക് തുറന്ന സമീപനമാണുള്ളത്.

ഏകാത്മകതയും സംസ്കാരത്തിന്റെ ആഗോള പ്രാദേശീകരണവും

- ആഗോള വത്കരണത്തിന്റെ ഫലമായി എല്ലാ സംസ്കാരവും സമാനമായിത്തീരുമെന്ന് ചിലർ വാദിച്ചു

ഗ്ലോക്കലൈസേഷൻ (Glokalisierung)

- ആഗോള സംസ്കാരവും, പ്രാദേശിക സംസ്കാരങ്ങളും തമ്മിൽ ഇടകലരുന്നതിനെ ഗ്ലോക്കലൈസേഷൻ എന്നു വിളിക്കുന്നു.

ലിംഗഭേദവും സംസ്കാരവും

- ആഗോള വത്കരണം സ്ത്രീ വിരുദ്ധമായ പ്രക്രിയകളെ പ്രത്യക്ഷത്തിൽ പ്രതിരോധിക്കുന്നു.
- എല്ലാവരേയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു ജനാധിപത്യ പാരമ്പര്യമാണ് ഇന്ത്യക്കുള്ളത്.

ഉപഭോഗ സംസ്കാരവും കോർപ്പറേറ്റ് സംസ്കാരവും

- ആഗോളവത്കരണഫലമായുണ്ടായ സംസ്കാരങ്ങളാണിത്.

ഉപഭോഗ സംസ്കാരം

- ഉല്പന്നങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കാനുള്ള ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക, ഉല്പന്നങ്ങൾ വാങ്ങിപ്പിടിക്കുന്നതിനുള്ള താൽപര്യമുണ്ടാക്കുക തുടങ്ങിയ തന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നു.
- ഇത് വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിൽ പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുന്നത് മാധ്യമങ്ങളും, പരസ്യങ്ങളുമാണ്.
- ഇത് നമ്മുടെ സമ്പാദ്യ ശീലത്തെയും, മൂല്യങ്ങളേയും തകർക്കുകയും, ആർഭാട സംസ്കാരത്തിന് രൂപമേകുകയും ചെയ്തു.

കോർപ്പറേറ്റ് സംസ്കാരം

- ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഉല്പാദനക്ഷമതയും, മത്സരക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ആ സ്ഥാപനത്തിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങളേയും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് മാനേജ്മെന്റ് വളർത്തിയെടുക്കുന്ന ഒരു പ്രത്യേക സംസ്കാരമാണിത്.
- കമ്പനി പരിപാടികളും, ചട്ടങ്ങളും, പാരമ്പര്യങ്ങളുമെല്ലാം ഇതിന്റെ ഭാഗമാണ്.
- ജീവനക്കാരുടെ പെരുമാറ്റം, പ്രവർത്തന ശൈലി, വസ്ത്രധാരണ രീതി, ജോലി സമയം, പ്രമോഷൻ തുടങ്ങിയവ ഇതിന്റെ ഭാഗമാണ്.

Chapter 14

Mass Media and Communications

ബഹുജന മാധ്യമങ്ങളും വിനിമയങ്ങളും

- ടെലിവിഷൻ, പത്രങ്ങൾ, മാസികകൾ, റേഡിയോ, പരസ്യങ്ങൾ, വീഡിയോ ഗെയിമുകൾ, സിഡികൾ തുടങ്ങിയവ ബഹുജന മാധ്യമങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.
- വലിയ ഒരു ജനവിഭാഗത്തിനടിയിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നതിനാലാണ് ബഹുജന മാധ്യമം എന്ന് പറയുന്നത്.

ആധുനിക ബഹുജന മാധ്യമത്തിന്റെ ആരംഭം

- അച്ചടിയന്ത്രത്തിന്റെ വികാസത്തോടെയാണ് ബഹുജന മാധ്യമ സ്ഥാപനം ആരംഭിച്ചത്.
- 1440 ൽ ജോഹൻ ഗുട്ടൻബർഗ് അച്ചടിയന്ത്രം കണ്ടുപിടിച്ചു.
- ബൈബിളാണ് ആദ്യമായി അച്ചടിച്ച പുസ്തകം.
- വ്യാവസായിക വിപ്ലവത്തോടെ അച്ചടി വ്യവസായം വ്യാപിച്ചു.
- 19 ആം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അന്ത്യത്തോടെ വർത്തമാന പത്രങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി.
- ബെനഡിക്ട് ആൻഡേഴ്സൺ
- വർത്തമാനപത്രങ്ങൾ ദേശീയതയുടെ വളർച്ചക്ക് കാരണമാവുന്നു.
- രാഷ്ട്രം ഒരു സാങ്കല്പിക സമുദായമാണ്.

കൊളോണിയൽ ഇന്ത്യയിലെ ബഹുജന മാധ്യമങ്ങൾ

- ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇന്ത്യയിൽ അച്ചടിശാലകൾ സ്ഥാപിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് ഇംഗ്ലീഷിലും നാട്ടുഭാഷയിലുമായി അനേകം പത്രങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ തുടങ്ങി.
- ഇവയിൽ ഭൂരിഭാഗവും ദേശീയ വീക്ഷണങ്ങളുള്ളവയായിരുന്നു.
- ദേശീയ ബോധം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിലും, പൊതു ജനാഭിപ്രായം വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിലും പത്രങ്ങൾ പ്രധാന പങ്കുവഹിച്ചു.
- ബ്രിട്ടീഷ് വിരുദ്ധ സമീപനം സ്വീകരിച്ച പത്രങ്ങളെ അടിച്ചമർത്താനാണ് കൊളോണിയൽ ഗവൺമെന്റ് ശ്രമിച്ചത്.

കൊളോണിയൽ കാലഘട്ടത്തിലെ പ്രധാന പത്രങ്ങൾ

വർഷം	പത്രം/ സ്ഥാപകർ
1816	ബംഗാൾ ഗസ്റ്റ് – ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യ പത്രം
1821 1822	സംബാദ് കൗമുദി – രാജാറാം മോഹൻ റോയ് മിറാത്തുൽ അക്ബർ – ദേശീയ, ജനാധിപത്യ വീക്ഷണങ്ങളുള്ള ആദ്യ പത്രങ്ങൾ
1822	ബോംബെ സമാചാർ ഗുജറാത്തി/ഫർദൂൻജി മുർസബൻ
1858	സോമപ്രകാശം – ഈശ്വരചന്ദ്ര വിദ്യാസാഗർ (ബംഗാളി)
1868	ദി ടൈംസ് ഓഫ് ഇന്ത്യ (ബോംബെ)
1865	ദി പയനിയർ (അലഹാബാദ്)

1868	ദി മദ്രാസ് മെയിൽ
1875	ദി സ്റ്റേറ്റ്സ് മാൻ (കൽകട്ട)
1876	ദി സിവിൽ ആൻഡ് മിലിട്ടറി ഗസറ്റ് (ലാഹോർ)

സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യയിലെ ബഹുജന മാധ്യമങ്ങൾ

- ഗവൺമെന്റിന്റെ വികസന പദ്ധതികളെ കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ജനങ്ങളിലെത്തിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗമായിരുന്നു ബഹുജന മാധ്യമങ്ങൾ.
- തൊട്ടുകൂടായ്മ, ശൈശവവിവാഹം, വിധവകൾക്കുള്ള വിലക്കുകൾ, മന്ത്രവാദം തുടങ്ങിയ സാമൂഹിക അനാചാരങ്ങൾക്കും, പീഠനങ്ങൾക്കുമെതിരെ പടപൊരുതാനും മാധ്യമങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ചു.
- യുക്തിപരവും, ശാസ്ത്രീയവുമായ മനോഭാവം വളർത്താനും മാധ്യമങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു.

റേഡിയോ

- 1920 ൽ ആരംഭിച്ചു
- വാർത്തകൾ, വർത്തമാന കാര്യങ്ങൾ, വികസനത്തെ കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകൾ എന്നീ പരിപാടികളായിരുന്നു ഉണ്ടായിരുന്നത്.
- വിവിധ ഭാരതി – ഹിന്ദി ചലച്ചിത്ര ഗാനങ്ങൾ സംപ്രേഷണം ചെയ്തു.

ടെലിവിഷൻ

- 1959 ൽ ആരംഭിച്ചു.
- ഗ്രാമ വികസനത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവൃത്തിച്ചു.
- Satellite Instructional Television experiment –SITE – 1975
- 1982 ൽ ഡൽഹിയിൽ ഏഷ്യൻ ഗെയിംസ് നടക്കുമ്പോൾ ആദ്യമായി വർണ്ണ സംപ്രേഷണം ആരംഭിച്ചു.
- പ്രധാന പരിപാടികൾ. – ഹംലോക്ക്, ബുനിയാദ്, രാമായണം, മഹാഭാരതം

അച്ചടി മാധ്യമം

- വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ, സാധാരണക്കാരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്കെതിരെയും പോരാടി.

ആഗോളവത്കരണവും മാധ്യമങ്ങളും

അച്ചടി മാധ്യമങ്ങൾ

- പത്രങ്ങളുടെ ഉല്പാദനവും പ്രചാരവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ പുതിയ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ പ്രധാന പങ്കുവഹിച്ചു.
- സപ്ലിമെന്റുകൾ, വിശേഷ പതിപ്പുകൾ ലഘുലേഖ എന്നിവയുടെ സൗജന്യ വിതരണം
- വിവിധ വിപണന തന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു.
- വിവിധ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നിന്ന് പതിപ്പുകൾ പുറത്തിറക്കി.

ഇന്ത്യൻ ഭാഷാ പത്രങ്ങളുടെ വളർച്ചയുടെ കാരണങ്ങൾ

- നഗരങ്ങളിലേക്ക് കുടിയേറി പാർത്ത സാക്ഷരരായ ജനങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിലുണ്ടായ വർദ്ധനവ്
- നഗരങ്ങളിലേയും പട്ടണങ്ങളിലേയും വായനക്കാരുടെ താൽപര്യം
- പ്രമുഖ പത്രങ്ങൾ പ്രാദേശിക വാർത്തകൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകുകയും പ്രത്യേക പ്രാദേശിക പതിപ്പുകൾ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു
- ഉപഭോക്താവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരിപാടികൾ. സർവ്വേ, ഗവേഷണം തുടങ്ങിയ വിപണന തന്ത്രങ്ങൾ
- വിവിധ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നിന്ന് വിലക്കുറവിൽ പതിപ്പുകൾ പുറത്തിറക്കി.

ഇൻഫോടെയിൻമെന്റ് (Infotainment)

- വായനക്കാരുടെ താൽപര്യം നിലനിർത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയുള്ള വിവരങ്ങളുടേയും വിനോദങ്ങളുടേയും ഒരു സമന്വയമാണിത്.

ടെലിവിഷൻ

- 1991 ൽ സർക്കാർ നിയന്ത്രണത്തിൽ ദൂരദർശൻ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. പിന്നീട് സ്വകാര്യ കമ്പനികൾ വരാൻ തുടങ്ങി.
- കേബിൾ ടി.വി. വ്യവസായം വളർന്നു.
- 24x7 ചാനലുകൾ വരാൻതുടങ്ങി.
- പൊതു ചർച്ചകൾ, സംവാദങ്ങൾ, ടോക്ഷോ, ഗെയിം ഷോ, റിയാലിറ്റി ഷോ തുടങ്ങിയവ ജനശ്രദ്ധയാകർഷിച്ചു.

റേഡിയോ

- 24 ഭാഷകളിലും, 146 ഉപഭാഷകളിലും സംപ്രേഷണം ചെയ്തു.
- എഫ്. എം റേഡിയോ സ്റ്റേഷനുകളുടെ ആവിർഭാവം.
- റേഡിയോ സ്റ്റേഷനുകളുടെ സ്വകാര്യവത്കരണം
- കമ്മ്യൂണിറ്റി റേഡിയോ സ്റ്റേഷന്റെ ആവിർഭാവം
- പ്രാദേശിക റേഡിയോ ചാനലുകൾ ഉയർന്നുവന്നു.
- റേഡിയോ മിർച്ചി, റെഡ് എഫ്എം, ലിവിങ് മീഡിയ, റേഡിയോ സിറ്റി, റേഡിയോ മാംഗോ,

Chapter 15

Social Movements

സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

- സമൂഹത്തിന് അഭിലഷണീയമായ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു വിഭാഗം ജനങ്ങൾ നടത്തുന്ന കൂട്ടായ പരിശ്രമങ്ങളേയാണ് സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ എന്നു പറയുന്നത്.
- അവകാശങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിനും, ചൂഷണങ്ങൾക്കെതിരെ പോരാടുന്നതിലും സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ വളരെയധികം പങ്കുവഹിക്കുന്നു.
- 1830ൽ ഇംഗ്ലണ്ടിലെ തൊഴിലാളികൾ വോട്ടവകാശം നേടുന്നതിനുവേണ്ടി സ്ഥാപിച്ച സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനമാണ് - ചാർട്ടിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനം.
- എല്ലാ സ്ത്രീകൾക്കും വോട്ടവകാശം ലഭിക്കുന്നതിനായി ഇംഗ്ലണ്ടിൽ രൂപംകൊണ്ട പ്രസ്ഥാനമാണ് - സമ്മദിദാനവകാശ പ്രസ്ഥാനം (Suffragette's Movement)

സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ സവിശേഷതകൾ

- സുസ്ഥിരവും കൂട്ടായതുമായ പ്രവർത്തനം.
- സംഘടിത സ്വഭാവം
- നേത്രത്വം
- ഘടന ഉണ്ടായിരിക്കും
- പൊതുവായ ലക്ഷ്യങ്ങളും പ്രത്യാശാസ്ട്രവും.
- മാറ്റങ്ങളോടുള്ള പൊതു സമീപനം.

പ്രവർത്തന രീതി

- യോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നു.
- ഗവൺമെന്റ്, മാധ്യമങ്ങൾ എന്നിവയെ സ്വാധീനിക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ
- വിവിധ തരത്തിലുള്ള പ്രതിഷേധ മാർഗ്ഗങ്ങൾ
- സത്യാഗ്രഹം, പ്രകടനം, കരിങ്കൊടി കാണിക്കൽ

സാമൂഹ്യമാറ്റവും സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും

സാമൂഹ്യ മാറ്റം

- തുടർച്ചയായി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ്.
- കൂട്ടായ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലമായുണ്ടാവുന്നു.
- ഉദാ. സംസ്കൃത വത്കരണം, പാശ്ചാത്യ വത്കരണം

സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

- ചില ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനായി രൂപീകരിച്ചതാണ്.
- ജനങ്ങളുടെ ദീർഘവും തുടർച്ചയുമായ സാമൂഹ്യ പ്രയത്നവും പ്രവർത്തനവും ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങളാണ്.
- ഉദാ. 19 നൂറ്റാണ്ടിലെ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ പറ്റിയുള്ള സിദ്ധാന്തങ്ങൾ

ആപേക്ഷിക തിരസ്കരണ സിദ്ധാന്തം (Theory of Relative Deprivation)

- ഒരു വിഭാഗം മറ്റുള്ളവരേക്കാൾ മോശമാണ് തങ്ങളുടെ അവസ്ഥ എന്ന് ചിന്തിക്കുമ്പോഴാണ് സാമൂഹ്യ സംഘർഷങ്ങളുണ്ടാവുന്നത്.
- ഇത്തരത്തിലുള്ള സംഘർഷം സംഘടിതമായ പ്രതിഷേധത്തിന് കാരണമാവുന്നു.
- സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് പ്രേരണയാകുന്നതിൽ അമർഷം, കോപം തുടങ്ങിയ മനശാസ്ത്ര ഘടകങ്ങൾ പങ്കുവഹിക്കുന്നു.

വിമർഷനങ്ങൾ

- തിരസ്കരിക്കപ്പെടുന്നുവെന്ന വികാരം പല സന്തർഭങ്ങളിലും ജനങ്ങൾക്കുണ്ടാവാറുണ്ടെങ്കിലും അതൊന്നും ഒരു സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനമായി വളരാറില്ല.
- ജനങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങളും, സംഘടിത പ്രവർത്തനവും തമ്മിൽ ബന്ധമില്ല.

മാൻകർ ഓൾസന്റെ സിദ്ധാന്തം (Mancur Olson's Theory)

- 'The logic of Collective action' എന്ന പുസ്തകത്തിലൂടെയാണ് ഇതവതരിപ്പിച്ചത്.
- സ്വാർത്ഥ താൽപര്യം പിന്തുടരുന്ന യുക്തിബോധമുള്ള വ്യക്തികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ഉയർച്ചക്ക് കാരണം.
- വ്യക്തിപരമായ നേട്ടങ്ങളുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ ഒരു വ്യക്തി സാമൂഹ്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ അണിചേരൂ.
- സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ അണിചേരുന്നതിലൂടെ അയാൾക്ക് നഷ്ടത്തേക്കാൾ ലാഭമുണ്ടാവണം.
- വിമർശനം
- ഏതെങ്കിലും പ്രവർത്തനത്തിൽ ഏർപ്പെടും മുമ്പ് എല്ലാ ജനങ്ങളും വ്യക്തിപരമായ കാര്യങ്ങൾ നോക്കാറില്ല.

വിഭവ സജ്ജീകരണ സിദ്ധാന്തം (Resource Mobilization Theory)

- McCarthy, Zald എന്നിവർ അവതരിപ്പിച്ചു.
- സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ വിജയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം വിഭവങ്ങൾ സജ്ജീകരിക്കുന്നതിലുള്ള അതിന്റെ കഴിവാണു്.
- നേത്രത്വം, സംഘടനാപാഠവം, വിനിമയ സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയാണ് വിഭവങ്ങൾ
- നിലവിലുള്ള രാഷ്ട്രീയാവസരങ്ങൾ മുതലെടുത്തുകൊണ്ട് ഈ വിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയാൽ കൂടുതൽ വിജയംവരിക്കാൻ കഴിയും.

വിമർശനങ്ങൾ

- വിഭവങ്ങളുടെ ലഭ്യതക്കുറവ് പരിഹരിക്കാനാവും
- പരിമിതമായ വിഭവങ്ങളോടുകൂടി ആരംഭിക്കുന്ന സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾപ്പോലും പോരാട്ടകാലത്ത് വിഭവങ്ങൾ രൂപീകരിക്കാൻ കഴിയും. ഉദാ. അടിമസമരങ്ങൾ
- *ദുർബലരുടെ ആയുധങ്ങൾ --- ജെയിംസ് സ്കോട്ട്.*

വിവിധതരം സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ		
വിമോചനാത്മകം അല്ലെങ്കിൽ പരിവർത്തനാത്മകം (Redemptive and Trasformatory)	അംഗങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനത്തിലും, വ്യക്തിപരമായ അവബോധത്തിലും മാറ്റം വരുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി ശ്രമിക്കുന്ന സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനമാണിത്.	ഉദാ. ശ്രീ.നാരായണ ഗുരു – ഈഴവ സമൂഹത്തിലെ ആചാരങ്ങളിലെ മാറ്റം
പരിഷ്കരണാത്മകം (Reformative)	നിലവിലുള്ള രാഷ്ട്രീയ ക്രമീകരണങ്ങളിൽ പടിപടിയായുള്ള മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരാൻ ശ്രമിക്കുന്ന പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ	ഭാഷാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള സംസ്ഥാന പുനർ ക്രമീകരണം, വിവരവകാശ നിയമം.
വിപ്ലവാത്മകം (Revolutionary)	സാമൂഹ്യ ബന്ധങ്ങളെ മുഴുവനായി മാറ്റിയെടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ശ്രമിക്കുന്ന പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ.	ബോൾഷേവിക് റെവല്യൂഷൻ, നക്സലേറ്റ് പ്രസ്ഥാനം

പഴയതും പുതിയതുമായ സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ (Old and New)	
പഴയത്	പുതിയത്
<ul style="list-style-type: none"> മുതലാളിത്വം, സോഷ്യലിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, കോളനിവാഴ്ച എന്നിവയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് പഴയ സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ഉദയം. കേന്ദ്ര ലക്ഷ്യം അധികാര പുനഃസംഘടനയാണ്. ഇത് രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളുടെ ചട്ടക്കൂടികൊണ്ടുനിന്നും പ്രവർത്തിക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾക്ക് കേന്ദ്ര സ്ഥാനം നൽകുന്നു. ദേശാതിർത്തികളുള്ളിൽ ഒതുങ്ങി നിൽക്കുന്നു. 	<ul style="list-style-type: none"> രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനു ശേഷമാണ് പുതിയ സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ഉദയം. യുദ്ധം, ലിംഗവിവേചനം, വർണ്ണ വിവേചനം, പരിസ്ഥിതി ചൂഷണം തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉദ്ഭവിച്ചു. ജീവിതത്തിന്റെ ഗുണമേന്മയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളാണ് വിഷയങ്ങളാണ് ലക്ഷ്യം.
<ul style="list-style-type: none"> ഉദാ: വർഗ്ഗാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള സാമൂഹ്യപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, കർഷകപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, കോളനി വിരുദ്ധപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ 	<ul style="list-style-type: none"> ഉദാ: വനിതാപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, പരിസ്ഥിതി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, മനുഷ്യാപകാശ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ
<ul style="list-style-type: none"> പഴയതും പുതിയതുമായ സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി ഇന്ന് പൗരസമൂഹം എന്ന പദമാണ് സാധാരണ ഉപയോഗിക്കുന്നത്. 	

ഇന്ത്യയിലെ സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

പാരിസ്ഥിതിക പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ	ചിപ്കോ പ്രസ്ഥാനം സൈലന്റ് വാലി പ്രസ്ഥാനം
വർഗ്ഗാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ	കർഷകപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ
ജാതിയടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ	ദളിത് പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ പിന്നോക്ക വർഗ്ഗ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

പരിസ്ഥിതി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ (Ecological Movements)

- പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനായി നിലകൊണ്ടു.

ചിപ്കോ പ്രസ്ഥാനം

- ഹിമാലയൻ താഴ്വരകളിലെ കുന്നുകളിൽ (അളകനന്ദ ഗ്രാമത്തിൽ) രൂപംകൊണ്ടു.
- രാമചന്ദ്ര ഗുഹയുടെ 'അശാന്ത വനങ്ങൾ' (Unquiet Woods) എന്ന പുസ്തകത്തിൽ വിലയിരുത്തുന്നുണ്ട്.
- ഗവൺമെന്റ് മരങ്ങൾ കരാറുകാർ മുറിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഗ്രാമവാസികൾ മരങ്ങളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ച് സമരം ചെയ്തു.
- ബിഷ്ണോയ് പ്രസ്ഥാനം - രാജസ്ഥാൻ**
- സൈലന്റ് വാലി പ്രസ്ഥാനം 1978** പാലക്കാട്
- അപ്പിക്കോ പ്രസ്ഥാനം - കർണ്ണാടക 1983**
- നർമ്മദാ ബച്ചാവോ ആന്തോളൻ 1985** ഗുജറാത്ത്

വർഗ്ഗാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

കർഷക പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

- 1859-62 ബംഗാൾ കലാപം - നീലം തോട്ടമുടമകൾക്കെതിരെ
- 1875 ലെ ഡക്കാൻ ലഹളകൾ
- ഗാന്ധിജിയുടെ നേത്രത്വത്തിൽ നടന്ന സമരങ്ങൾ
 - 1917 ലെ ചമ്പാരൻ സത്യാഗ്രഹം - നീലം കർഷകർക്കുവേണ്ടി.
 - 1918 ലെ ഖേഡ സത്യാഗ്രഹം ഗുജറാത്തിലെ ഖേഡയിലെ കർഷകർ നികുതി ഇളവ് ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് നടത്തി.
 - 1929 ലെ ബർദോളി സത്യാഗ്രഹം നികുതി നിഷേധ സമരം
- കർഷക സംഘടനകൾ (കിസാൻ സഭകൾ)
 - ബീഹാർ പ്രൊവിൻഷ്യൽ കിസാൻ സഭ-1929
 - അഖിലേന്ത്യാ കിസാൻ സഭ കിസാൻ സഭകളുടെ അഖിലേന്ത്യാ സംഘടന.

സ്വാതന്ത്ര്യ സമര സമയത്തുള്ള കർഷക സമരങ്ങൾ

- തേഭാഗ സമരം - 1946-47
- തെലങ്കാന സമരം 1946-51

തേഭാഗ സമരം

- വിളവിൻറെ മുന്നിൽ രണ്ടുഭാഗം തങ്ങൾക്കു കിട്ടണമെന്ന ആവശ്യവുമായി ബംഗാളിലെ പങ്കുപാട്ടക്കാരായ കൃഷിക്കാർ നടത്തിയ സമരമാണിത്.
- വിളവിൻറെ പകുതി മാത്രമേ ഇവർക്ക് ലഭിച്ചിരുന്നുള്ളൂ.
- കിസാൻ സഭയുടേയും, ഇന്ത്യൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടേയും പിന്തുണയുണ്ടായിരുന്നു.

തെലങ്കാന സമരം

- ഇവിടുത്തെ വൻകിട ഭൂമുടമകൾക്കെതിരെ നടന്ന സമരം.
- കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി നേത്രത്വം നൽകി.

- നക്സൽ ബാരി പ്രസ്ഥാനം
- 1967 ബംഗാൾ ചാരുമജുംദാറിന്റെ നേത്രത്വത്തിൽ
- ഭൂഉടമകളുടെ ക്രൂരമായ ചൂഷണങ്ങൾക്കും, പീഠനങ്ങൾക്കുമെതിരെ ആദിവാസികളും, പങ്കുകൃഷിക്കാരും, കുടിയാന്മാരും, ചെറുകിയ കർഷകരും സമരം ചെയ്തു.

പുതിയ കർഷകരുടെ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

- 1970 കളിൽ പഞ്ചാബിലും തമിഴ്നാട്ടിലുമാണ് പുതിയ കർഷകരുടെ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഉടലെടുത്തത്.
- ഇവ പ്രാദേശികമായി സംഘടിപ്പിച്ചവയായിരുന്നു.
- വിപണിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കൃഷിക്കാരാണ് ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിലുണ്ടായിരുന്നത്.
- മിക്കതും ഗവൺമെന്റ് വിരുദ്ധ, നഗരവിരുദ്ധ പ്രസ്ഥാനങ്ങളായിരുന്നു.
- വിലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകി.
- പുതിയ തരത്തിലുള്ള പ്രക്ഷോഭങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു.

തൊഴിലാളികളുടെ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

- ആധുനിക വ്യവസായങ്ങളുടെ വളർച്ചയോടെയാണ് തൊഴിലാളികളുടെ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഉയർന്നുവന്നത്.
- തൊഴിലാളി വർഗ്ഗം എല്ലാവിധ ചൂഷണങ്ങൾക്കും വിധേയമായി.
- ഇവരുടെ പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങൾ കുറഞ്ഞ അധ്വാനം, ദീർഘമായ അധ്വാനം, വൃത്തിഹീനമായ പ്രവൃത്തി സാഹചര്യങ്ങൾ, ബാലവേല തുടങ്ങിയവയായിരുന്നു.
- നിരവധി സമരങ്ങളിലൂടെ ഇവർ അവകാശങ്ങൾ നേടിയെടുത്തു.
- 1918- തിയോസഫിക്കൽ സൊസൈറ്റിയുടെ നേതാവായ ബി.പി. വാഡിയ ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ ട്രേഡ് യൂണിയൻ സ്ഥാപിച്ചു. (മഡ്രാസ് ലേബർ യൂണിയൻ).
- ടെക്സ്റ്റൈൽ ലേബർ അസോസിയേഷൻ ഗാന്ധിജി.
- 1920 – ബോംബെ അഖിലേന്ത്യാ ട്രേഡ് യൂണിയൻ കോൺഗ്രസ്.

ജാതിയടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

ദലിത് പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

- തൊട്ടുകൂടായ്മ, അവഹേളനം, അപമാനം തുടങ്ങിവക്കെതിരെയുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങളായിരുന്നു ഇത്.
- ദലിത് എന്ന പദം ആദ്യമായി ഉപയോഗിച്ചത് നിയോ ബുദ്ധമതക്കാരാണ് – 1972 ൽ.
- ദളിത് പ്രസ്ഥാനത്തിന് ഇന്ന് രാജ്യത്തിന്റെ പൊതു മണ്ടലത്തിൽ പ്രമുഖമായൊരു സ്ഥാനമുണ്ട്.
- ദളിത് പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ 3 ആയി തരം തിരിച്ചിരിക്കുന്നു
- പരിഷ്കരണാത്മകം, വിമോചനാത്മകം, വിപ്ലവാത്മകം.
- ദളിതരിലെ അഭ്യസ്ഥവിദ്യാരായ വിഭാഗങ്ങൾക്കുമാത്രമാണ് സാമൂഹ്യ മാറ്റങ്ങളുടെ നേട്ടങ്ങൾ ലഭിച്ചത്.
- ദരിദ്രരായ സമൂഹത്തെ മാറ്റിയെടുക്കുന്നതിൽ ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ പരാജയപ്പെട്ടു.

പിന്നോക്ക വർഗ്ഗ/ജാതി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

- പിന്നോക്ക ജാതിക്കാർക്കു വർഗ്ഗക്കാർക്കും ഒരു രാഷ്ട്രീയ അസ്ഥിത്വം ഉണ്ടാകുന്നത് കൊളോണിയൽ കാലഘട്ടത്തിലാണ്.
- കൊളോണിയൽ ഗവൺമെന്റ് സഹായങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നത് ജാതി അടിസ്ഥാനത്തിലായിരുന്നു.
- സ്വന്തം ജാതിക്കുള്ളിൽതന്നെ നിൽക്കാൻ ജനങ്ങളെ ഇത് പ്രേരിപ്പിച്ചു.
- 1920 മുതൽ ഇവരുടെ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഉയർന്നുവന്നു.
- United provinces Hindu backward Classes league.
- All India Backward class Federation.
- All India Backward Classes league.

ഗോത്രവർഗ്ഗ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

ജാർഖണ്ഡ് പ്രസ്ഥാനം

- ചോട്ടാനാഗ്പൂർ പ്രദേശത്തെ ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാർ സ്വയംഭരണത്തിനുവേണ്ടി നടത്തിയ പോരാട്ടമാണിത്.
- ഇതിന്റെ ഫലമായി 2000 ൽ ജാർഖണ്ഡ് സംസ്ഥാനം രൂപീകരിച്ചു.
- നേത്രത്വം നൽകിയത് - ബിർസാമുണ്ടയാണ്.
- ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാർക്കിടയിൽ സാക്ഷരത വളരാൻ തുടങ്ങിയതോടെയാണ് ഈ പ്രസ്ഥാനം ശക്തിയാർജ്ജിച്ചത്.
- അഭ്യസ്ഥവിദ്യാരായ ആദിവാസികൾക്ക് ഗവൺമെന്റ് ജോലി ലഭിക്കാൻ തുടങ്ങിയതോടെ ഒരു മധ്യവർഗ്ഗ ബുദ്ധിജീവി നേത്രത്വം ഉയർന്നുവന്നു.
- ഇവർ ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാർക്ക് ഒരു പ്രത്യേക സംസ്ഥാനം ആവശ്യപ്പെട്ടു.

വനിതകളുടെ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

- 19 ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള ദുരാചാരങ്ങൾക്കെതിരെ പോരാടുകയും അവരുടെ ഉന്നമനത്തിനായി പോരാടുകയും ചെയ്തു.
- ധാരാളം വനിതാ സംഘടനകൾ ഇക്കാലത്ത് രൂപീകരിച്ചു.
- വിമൺസ് ഇന്ത്യ അസോസിയേഷൻ -1917
- ഓൾ ഇന്ത്യാ വിമൺസ് കോൺഫറൻസ് - 1926
- നാഷണൽ കൗൺസിൽ ഫോർ വിമൺ ഇൻ ഇന്ത്യ
- 1970 കളിൽ വനിതാപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു പുത്തൻ ഉണർവ് അനുഭവപ്പെട്ടു
- സ്വയംഭരണാധികാരമുള്ള വനിതാപ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ വളർച്ച ഈ കാലഘട്ടത്തിലാണ്.
- ലൈംഗിക പീഠനം, സ്ത്രീധനം തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങൾക്കപ്പുറം ഭൂമിയുടെ അവകാശങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയും ഇവർ പ്രക്ഷോഭങ്ങൾ നടത്തി.

